

Torsken kommune

Møteinnkalling

Utvalg: **Kommunestyret i Torsken**

Møtested: Kommunestyresalen, Kommunehuset i Gryllefjord

Dato: 12.12.2017

Tidspunkt: 10:00

Eventuelt forfall må meldes snarest på tlf. 4000 1502
Møtesekretær innkaller vararepresentanter.
Vararepresentanter møter etter nærmere beskjed.

Merknad:

Orienteringssaker

Lensmann Arnold Nilsen orienterer om « rikets» tilstand

Utdeling av premier i forbindelse med deltakelse i Ut i Torsken

Utdeling av kulturpris

Fred Ove Flakstad
Ordfører

Saksliste

Utvalgs- saksnr	Innhold	Lukket	Arkiv- saksnr
PS 45/17	Politiske saker		
PS 46/17	Kontrollutvalgssak 22/17		2017/502
PS 47/17	K-Sekretariatet IKS- endring av selskapsavtale pr 01.06.17		2017/720
PS 48/17	Kommunedelplan for Idrett og fysisk aktivitet		2017/594
PS 49/17	Økonomirapport 3. kvartal 2017		2017/554
PS 50/17	Budsjettreguleringer drift		2017/554
PS 51/17	Budsjettreguleringer investering		2017/554
PS 52/17	Høring regional næringsplan Midt-Troms 2018-2022		2017/796
PS 53/17	Torsken kommune- Møteplan for 2018		2017/803
PS 54/17	Utmelding av IKAT, selskapsavtalens § 22		2017/799
PS 55/17	Årsbudsjett 2018 og Økonomiplan 2018-2019		2017/554

PS 45/17 Politiske saker

Saksframlegg

Utvalg	Utvalgssak	Møtedato
Kommunestyret i Torsken	46/17	12.12.2017

Kontrollutvalgssak 22/17

Saksopplysninger

Kontrollutvalget har i møte den 12.10.17 behandlet oppfølging av forvaltningsrevisjonsrapport – tilpasset opplæring og spesialundervisning. Utvalget har vedtatt i sak 22/17 følgende forslag til vedtak for kommunestyre i Torsken:

- 1. Kommunestyret viser til brev av 18.4.2017 fra rådmannen, hvor det er skissert hvilke tiltak kommunen har iverksatt og planlegger å iverksette for å imøtekomme anbefalingene som framkommer i rapporten Tilpasset opplæring og spesialundervisning.**
- 2. Kommunestyret tar til orientering de tiltakene rådmannen opplyser iverksatt eller planlagt iverksatt, og forutsetter at fokus på å imøtekomme anbefalingene gitt i rapporten tas med i det videre arbeidet.**

Vurdering

Rådmannens innstilling

- 1. Kommunestyret viser til brev av 18.4.2017 fra rådmannen, hvor det er skissert hvilke tiltak kommunen har iverksatt og planlegger å iverksette for å imøtekomme anbefalingene som framkommer i rapporten Tilpasset opplæring og spesialundervisning.**
- 2. Kommunestyret tar til orientering de tiltakene rådmannen opplyser iverksatt eller planlagt iverksatt, og forutsetter at fokus på å imøtekomme anbefalingene gitt i rapporten tas med i det videre arbeidet.**

17/502

K-Sekretariatet

Torsken kommune
v/rådmannen

Deres ref.: Saksbeh.: Bjorn-Harald Asphaug Christensen Telefon: Dato:
Vår ref.: 17/17/419.5.5/bhc E-postadr.: bjorn-harald@k-sek.no 95 10 42 51 12.10.2017

SAK TIL UTTALELSE – KONTROLLUTVALGET I TORSKEN KOMMUNE

KONTROLLUTVALGSAK 22/17 - OPPFØLGING AV FORVALTNINGS- REVISJONSRAPPORT – TILPASSET OPPLÆRING OG SPESIALUNDERVISNING

Kontrollutvalget har i møte 12. oktober 2017 i ovennevnte sak protokollert følgende:

Innstilling:

Kontrollutvalget rår kommunestyret til å fatte slikt v e d t a k:

- 1. Kommunestyret viser til brev av 18.4.2017 fra rådmannen, hvor det er skissert hvilke tiltak kommunen har iverksatt og planlegger å iverksette for å imøtekomme anbefalingene som framkommer i rapporten Tilpasset opplæring og spesialundervisning.*
- 2. Kommunestyret tar til orientering de tiltakene rådmannen opplyser iverksatt eller planlagt iverksatt, og forutsetter at fokus på å imøtekomme anbefalingene gitt i rapporten tas med i det videre arbeidet.*

Behandling:

Innstillingen enstemmig vedtatt.

Vedtak:

Kontrollutvalget rår kommunestyret til å fatte slikt v e d t a k:

- 1. Kommunestyret viser til brev av 18.4.2017 fra rådmannen, hvor det er skissert hvilke tiltak kommunen har iverksatt og planlegger å iverksette for å imøtekomme anbefalingene som framkommer i rapporten Tilpasset opplæring og spesialundervisning.*

Postadresse: K-Sekretariatet IKS Postboks 6600 9296 TROMSO	Hovedkontor: Fylkeshuset Strandvn 13. TROMSO Tlf. 77 78 80 43	Avdelingskontor: Postmottak 9479 HARSTAD Tlf. 77 02 61 66	Avdelingskontor: c/o Lenvik kommune Postboks 602 9306 FINNSNES Tlf. 77 87 10 65	Organisasjonsnr: 988 064 920
--	---	---	--	--

2. *Kommunestyret tar til orientering de tiltakene rådmannen opplyser iverksatt eller planlagt iverksatt, og forutsetter at fokus på å imøtekomme anbefalingene gitt i rapporten tas med i det videre arbeidet.*

Saken oversendes administrasjonssjefen iht. KL § 77 nr. 6, hvor det framgår at saken skal være framlagt administrasjonssjefen til uttalelse før den rapporteres til kommunestyret.

Frist for tilbakemelding: **snarest.**

Med vennlig hilsen

Bjørn-Harald Christensen (s)
daglig leder

Saksframlegg

Utvalg	Utvalgssak	Møtedato
Kommunestyret i Torsken	47/17	12.12.2017

K-Sekretariatet IKS- endring av selskapsavtale pr 01.06.17

Rådmannens innstilling

Torsken kommune godkjenner ny selskapsavtale for K-Sekretariatet IKS.

Saksopplysninger

K-Sekretariatet IKS eies av flere fylkes-/kommuner i Troms og nordre Nordland. Selskapet skal ivareta kommunelovens krav om at kontrollutvalgene til enhver tid har sekretariatsbistand som tilfredsstillende utvalgenes behov. Kontrollutvalgets sekretariat skal påse at de saker som behandles av kontrollutvalgene er forsvarlig utredet, og at utvalgenes vedtak blir iverksatt. Selskapet har tilgang på en bredt sammensatt kompetanse. Kommunestyret i Evenes kommune har vedtatt å gå inn som deltaker i K-Sekretariatet IKS. Som følge av denne endringen må deltaker(fylkes-) kommunene vedta ny ajourført selskapsavtale, jf. vedlegg.

Vurdering

17/720

K-Sekretariatet

Til deltaker(fylkes-)kommunene i K-Sekretariatet IKS

Deres ref.:
Vår ref.: 1693/011.2/BHC

Saksbeh.: Bjørn-Harald Asphaug Christensen
E-postadr.: bjorn-harald@k-sek.no

Telefon: 95 10 42 51
Dato: 30.8.2017

K-SEKRETARIATET IKS – ENDRING SELSKAPSAVTALE PR. 1.6.2017

Kommunestyret i Evenes kommune har vedtatt å gå inn som deltaker i K-Sekretariatet IKS. Som følge av denne endringen må deltaker(fylkes-) kommunene vedta ny ajourført selskapsavtale pr. 1.6.2017, jf. vedlegg.

Vi har utarbeidet et forslag til saksframlegg som kan brukes i fylkes-/kommunene. Det er kommunestyret eller fylkestinget selv som skal vedta avtalen, jf. Lov om interkommuneale selskap § 4, 1. ledd. For at utvidelsen skal være gyldig anmoder vi at samtlige fylkes-/kommuner fatter vedtak i samsvar med vedlagte forslag.

For at vi snarest mulig skal få registrert de nye selskapsopplysningene i Brønnøysundregistrene, ber vi om at saken behandles i førstkommande kommunestyre/fylkesting.

Samtlige saksdokumenter oversendes også pr. e-post.

Dersom noe skulle være uklart, eller det er behov for ytterligere opplysninger, kan undertegnede kontaktes på tlf. 951 04 251, eller e-post bjorn-harald@k-sek.no

Med vennlig hilsen

Bjørn-Harald Christensen
daglig leder

Vedlegg: Selskapsavtale pr. 1.6.2017
Forslag til saksframlegg for kommunestyre/fylkesting

Postadresse: K-Sekretariatet IKS Postboks 6600 9296 TROMSØ	Hovedkontor: Fylkeshuset Strandvn. 13, TROMSØ Tlf. 77 78 80 43	Avdelingskontor: Postmottak 9479 HARSTAD Tlf. 77 02 61 66	Avdelingskontor: c/o Lenvik kommune Postboks 602 9306 FINNSNES Tlf. 77 87 10 65	Organisasjonsnr: 988 064 920
--	--	---	--	--

NN Kommune

Utvalg: Kommunestyret	Saksnummer:	Møtedato:	Saksbehandler:
---------------------------------	--------------------	------------------	-----------------------

K-SEKRETARIATET IKS – ENDRING SELSKAPSAVTALE PR. 1.6.2017

Innstilling til v e d t a k:

NN kommune godkjenner ny selskapsavtale for K-Sekretariatet IKS.

Saken gjelder:

Vedlegg til saken:

- A: Trykte vedlegg: K-Sekretariatet IKS - selskapsavtale pr. 1.6.2017
- B: Utrykte vedlegg:

Saksutredning:

K-Sekretariatet IKS eies av flere fylkes-/kommuner i Troms og nordre Nordland. Selskapet skal ivareta kommunelovens krav om at kontrollutvalgene til enhver tid har sekretariatsbistand som tilfredsstillende utvalgenes behov. Kontrollutvalgets sekretariat skal påse at de saker som behandles av kontrollutvalgene er forsvarlig utredet, og at utvalgenes vedtak blir iverksatt. Selskapet har tilgang på en bredt sammensatt kompetanse.

Kommunestyret i Evenes kommune har vedtatt å gå inn som deltaker i K-Sekretariatet IKS. Som følge av denne endringen må deltaker(fylkes-) kommunene vedta ny ajourført selskapsavtale, jf. vedlegg.

K-Sekretariatet

SELSKAPSAVTALE

for K-Sekretariatet IKS

§ 1 Selskapet

K-Sekretariatet IKS er en interkommunal virksomhet som er opprettet med hjemmel i lov av 29.01. 1999 nr. 06 om interkommunale selskaper.

Selskapet har følgende deltakere pr. 1.6.2017:

Troms fylkeskommune
Kvæfjord kommune
Harstad kommune
Berg kommune
Lenvik kommune
Målselv kommune
Sørreisa kommune
Torsken kommune
Tranøy kommune
Balsfjord kommune
Karlsøy kommune
Tromsø kommune
Gáivuona suohkan/Kåfjord kommune
Kvænangen kommune
Lyngen kommune
Nordreisa kommune
Skjervøy kommune
Storfjord kommune
Bø kommune
Sortland kommune
Lødingen kommune
Hadsel kommune
Øksnes kommune
Ibestad kommune
Evenes kommune

§ 2 Rettslig status

K-Sekretariatet IKS er et eget rettssubjekt, og styret har arbeidsgiveransvaret.

§ 3 Hovedkontor

K-Sekretariatet IKS har sitt hovedkontor/forretningsadresse i Tromsø kommune.

§ 4 Formål og ansvarsområde

K-Sekretariatet IKS:

- skal utføre sekretariatsfunksjonen for deltakernes kontrollutvalg og hva dermed står i naturlig forbindelse

§ 5 Innskuddsplikt og eierandel

Deltakernes eierandel og ansvarsdel samsvarer med deltakernes innskudd til selskapets frie egenkapital etter følgende fordeling:

	Selskaps-kapital	Eierandel i prosent
Troms fylkeskommune	216 000	25,01
Harstad	89 526	10,37
Tromsø	239 248	27,70
Kvæfjord	11 851	1,37
Målselv	26 048	3,02
Sørreisa	12 848	1,49
Tranøy	6 432	0,75
Torsken	4 198	0,49
Berg	4 031	0,47
Lenvik	42 935	4,97
Balsfjord	21 684	2,51
Karlsøy	9 288	1,08
Lyngen	12 264	1,42
Storfjord	7 386	0,85
Gaivuotna - Kåfjord	9 006	1,04
Skjervøy	11 603	1,34
Nordreisa	18 221	2,11
Kvænangen	5 388	0,62
Sortland	36 673	4,25
Bø	11 762	1,36
Lødingen	8 724	1,01
Hadsel	30 562	3,54
Øksnes	17 100	1,98
Ibestad	5 450	0,63
Evenes	5 400	0,62
Sum	863 628	100,00

Endringer i eierandeler kan skje ved inn- og uttreden av deltakere i selskapet.

§ 6 Organisering av selskapet

Selskapet har tre nivå:

- Representantskapet
- Styret
- Daglig leder

§ 7 Representantskapet

Representantskapet er selskapets øverste myndighet. Samtlige deltakerkommuner og fylkeskommunen velger sin representant med personlig vararepresentant.

Representantskapet velger selv leder og nestleder.

§ 8 Representantskapets møter

Representantskapets leder innkaller til representantskapsmøte. Innkalling til ordinært representantskapsmøte skal skje skriftlig, innen utgangen av mai måned og minst fire uker før møtet. Tilsvarende frist gjelder for varsling av deltakerne i selskapet. Innkallingen skal inneholde en sakliste.

Ordinært representantskapsmøte skal behandle:

1. Årsmelding og regnskap
2. Valg til styret
3. Valg av revisor
4. Godtgjørelse til tillitsvalgte
5. Overordnede mål og retningslinjer for driften
6. Budsjettforutsetninger og – rammer
7. Rammer for låneopptak
8. Tilskuddsordning fra deltakerne
9. Andre saker som er forberedt ved innkallingen

Møtelederen skal sørge for at det føres protokoll fra møtene. Protokollen underskrives av møtelederen og to av representantskapets medlemmer som velges ved møtets begynnelse.

Spørsmål om kjøp av aksjer i andre selskap og inngåelse av langsiktige samarbeidsavtaler avgjøres av representantskapet.

Ekstraordinært representantskapsmøte til behandling av særskilt angitte spørsmål skal innkalles med to ukers varsel når to styremedlemmer eller 1/3 av representantskapets medlemmer ber om det eller om representantskapets leder finner behov for dette.

Daglig leder og styrets leder har møteplikt i representantskapet, og alle styremedlemmene og daglig leder har møte og talerett.

Representantskapets leder og nestleder er valgkomité til styret.

§ 9 Styret

Styret i selskapet består av 3 medlemmer med personlige varamedlemmer som velges av representantskapet.

Daglig leder eller representantskapsmedlem kan ikke være medlem av styret.

Representantskapet velger styreleder og nestleder.

§ 10 Styrets møter

Styremøtene ledes av styrets leder. Styret fatter vedtak med alminnelig flertall. Ved votering i styret skal hver stemme telle likt. Ved stemmelikhet teller møteleders stemme dobbelt. Styret er beslutningsdyktig når minst halvparten av medlemmene er til stede, inkludert møtende varamedlemmer. Styrets leder sørger for at det blir ført protokoll fra styremøtene. Protokollen underskrives av styrets medlemmer.

De ansattes representant har ikke rett til å være til stede i saker som gjelder arbeidsgivers forberedelse til forhandlinger med arbeidstakerne, arbeidskonflikter, rettsvister med arbeidsgiverorganisasjoner eller oppsigelse av tariffavtaler.

§ 11 Daglig leder

Daglig leder administrerer virksomheten, og har ansvaret for at enhver arbeidsoppgave utføres i overensstemmelse med gjeldende bestemmelser og i henhold til de vedtak som er fattet av styret og representantskapet.

Daglig leder er styrets sekretær og saksbehandler. Vedkommende har tale- og forslagsrett i styrets møter, dersom ikke styret i enkeltsaker vedtar at vedkommende ikke skal kunne møte.

§ 12 Organisering av tilsynsfunksjoner

Daglig leder skal til enhver tid holde styret orientert om alle forhold av betydning for virksomheten og om økonomi og personalforhold. Vedkommende skal rapportere til styret på en slik måte og så ofte som situasjonen tilsier det og styret for øvrig måtte bestemme. Styret skal sørge for at representantskapet til enhver tid har nødvendig oversikt og i tide kan forberede nødvendige disposisjoner. Representantskapets møtebøker skal fortløpende sendes til deltakerne.

§ 13 Arkiv, personvern og offentlighetsloven

De lovbestemte rutiner og saksbehandlingsregler som er etablert for ivaretagelse av personvern skal gjelde for selskapet.

Selskapet skal følge offentlighetsloven bestemmelser.

Selskapet skal ivareta arkivfunksjonen i henhold til arkivlovens bestemmelser for deltakerkommunenes kontrollutvalg. Dersom en deltakerkommune trer ut av selskapet, overføres arkivet for dette kontrollutvalget til den kommunen dette gjelder.

§ 14 Økonomiforvaltning

Virksomheten skal følge et vedtatt økonomireglement.

§ 15 Låneopptak og garantistillelse

Representantskapet vedtar rammer for virksomhetens låneopptak - begrenset til kr 400.000. Låneopptak skal godkjennes av departementet; jf. kommuneloven § 50 nr. 1. Virksomheten kan ikke stille garanti eller pantsette sine eiendeler til sikkerhet for andres økonomiske forpliktelser. Virksomheten kan ikke selv låne ut penger.

§ 16 Arbeidsgiveransvar

Styret har arbeidsgiveransvaret for de personer som til enhver tid er ansatt i virksomheten. Arbeidstakernes rettigheter etter arbeidsmiljøloven skal i sin helhet ivaretas av styret. Selskapet er medlem av pensjonsordning.

§ 17 Lokale lønnsforhandlinger

Styrets leder og/eller daglig leder ivaretar selskapets interesser under lokale forhandlinger. Styret vedtar forhandlingsresultatet.

Styret fastsetter rammene og daglig leders lønn.

§ 18 Møtegodtgjørelse

Godtgjørelse for møter mv. til medlemmer av styret og representantskapet utbetales i henhold til de til enhver tid gjeldende satser og reglement for virksomheten.

§ 19 Regnskap og revisjon

Styret har plikt til å se etter at det føres lovmessige regnskap og at det foretas revisjon av selskapet.

Regnskapet føres etter kommuneloven.

Regnskap skal fastsettes av representantskapet. Selskapets regnskap skal revideres av statsautorisert, registrert eller kommunal revisor. Revisor velges av representantskapet.

§ 20 Endring av selskapsavtalen

Selskapsavtalen kan endres. Ved avstemning gjelder reglene i § 4 i lov om interkommunale selskaper av 29.01. 1999 nr. 06.

§ 21 Uttreden og oppløsning

Den enkelte deltaker kan ensidig si opp sin deltakelse. Oppsigelse må varsles av deltakeren minimum ett år før uttredelse.

Ved uttreden fra selskapet skal deltakeren tilbakebetales sin andel av egenkapitalen på uttredelsestidspunktet – jf § 5.

Forslag til oppløsning av selskapet må vedtas enstemmig av representantskapet. Vedtak om oppløsning må godkjennes av samtlige deltakere og av departementet. Jf Lov om interkommunale selskaper § 30 og 32.

Styret plikter å melde fra om avviklingen til Foretaksregisteret.

§ 22 Voldgift

Eventuell tvist om forståelsen av selskapsavtalen og om fordeling av utgifter eller i forbindelse med det økonomiske oppgjøret etter oppløsning, avgjøres endelig av en voldgiftsnemnd på tre medlemmer som oppnevnes av fylkesmannen, om ikke annen ordning følger av lov eller forskrift.

§ 23 Øvrige bestemmelser

For øvrig gjelder den til enhver tid gjeldende lov om interkommunale selskaper.

Saksframlegg

Utvalg	Utvalgssak	Møtedato
Formannskapet i Torsken	74/17	21.11.2017
Kommunestyret i Torsken	48/17	12.12.2017

Kommunedelplan for Idrett og fysisk aktivitet

Kommunedelplan for Idrett og fysisk aktivitet

Vedtak:

Med hjemmel i plan og bygningsloven § 11-15 vedtar Torsken kommune det framlagte forslag til Kommunedelplan for idrett og fysisk aktivitet for perioden 2017 – 2021. Samtidig vedtas handlingsplan med prioriterte tiltak

Saksopplysninger

Den forrige kommunedelplanen gjaldt for perioden 2012-2016. En vedtatt kommunedelplan for idrett og fysisk aktivitet er nødvendig for at kommunen, lag og foreninger skal ha tilgang på spillemidler til ulike aktivitets- og idrettsanlegg. Saken har vært forelagt Torsken idrettsråd 17.oktober. De har kommet med en del innspill som er tatt med i det nye planutkastet. (se vedlegg).

Vurdering

I Torsken kommune er det viktig å legge til rette for at vanlige folk skal kunne benytte seg av, og ha glede av fysisk utfoldelse. Dette gjør kommunen også gjennom bruk av plandokumenter. Kommunedelplan for idrett og fysisk aktivitet er et plandokument som kan være med å tilrettelegge for enda mer fysisk aktivitet.

Rådmannens innstilling

Med hjemmel i Plan og bygningsloven § 11-15 vedtar Torsken kommune det framlagte forslag til Kommunedelplan for idrett og fysisk aktivitet for perioden 2017 – 2021. Samtidig vedtas handlingsplan med prioriterte tiltak. (jfr Kap. 6.1 og 6.2 i planen).

Saksprotokoll i Formannskapet i Torsken - 21.11.2017

Behandlingsinformasjon

Enstemmig som innstilling.

Vedtak

Med hjemmel i plan og bygningsloven § 11-15 vedtar Torsken kommune det framlagte forslag til Kommunedelplan for idrett og fysisk aktivitet for perioden 2017 – 2021. Samtidig vedtas handlingsplan med prioriterte tiltak

TORSKEN IDRETTSRÅD

9380 GRYLLEFJORD

Torsken kommune
9380 Gryllefjord
v/Kristian Kaurin

Gryllefjord 17.oktober 2017

UTTALELSE – Kommunedelplan for Idrett og fysisk aktivitet 2017 -2021, Torsken kommune

Idrettsrådet i Torsken kommune bestående av Ove Nygård (Søndre Torsken Idrettslag) og Fred Ove Flakstad (Gryllefjord Idrettslag) har i møte den 17. oktober behandlet sak vedr. kommunedelplan for Idrett og Fysisk aktivitet 2017 – 2021.

Idrettsrådet har følgende merknader til planen:

Kap.5 pkt. 5.2 – Friluftsliv.

- Ut i Torsken har flere samarbeidspartnere, bl.a. Gryllefjord og Omegn Jeger og fiskeforening. Dette bør tas med i dette pkt. Samarbeider med flere av turene sommerstid med guider og båtskyss på turene til Sandsvika.

Kap.5 pkt.5.3 – Idrett

- Ny lysløype på Torsken skaret er under planlegging av lokalt næringsliv og lokale idrettslag. Her er det ikke snakk om renovering, men en helt ny lysløype og trase.

Kap.5 pkt.5.4 – Analyse av behov for aktivitet. (3. kulepkt.)

- I Gryllefjord er det etablert organisert svømmeklubb og svømmetrening i regi av Gryllefjord Idrettslag.

Kap.6 pkt. 6.1 – Registrering av anlegg.

- Fotballbane Torskenskaret skal utgå og erstattes med Crossbane på samme område. Tiltaket er under planlegging og under arbeid.
- Gryllefjord idrettslag fotballbane – Er etablert kunstgressbane.
- Grunnfarnes nærmiljøanlegg – ansvarlig er Søndre Torsken IL og Grunnfarnes bygdelag.

-1-

- Sifjord Grendehus – er ferdig renoverert.
- Lysløype Torskensskaret – må ansees som et nyanlegg

Nytt tiltak under pkt. 6.1

- Torsken skaret – Friluft- og aktivitets anlegg – Ut i Torsken – Under planlegging – under arbeid.

Kap.6 pkt. 6.2 – Prioritert liste for idrettsanlegg i perioden.

- Det er usikkerhet rundt kostnadsoverslagene i planen, men regner med at disse også vil kunne justeres og korrigeres ved den årlige rullering av plan hvis behov.

Idrettsrådet har ingen øvrige merknader til kommunedel planen, men ber om å få den til uttalelse for evt. endringer i forkant av den årlige rulleringen og behandling av plan.

Med vennlig hilsen

Torsken Idrettsråd

Fred Ove Flakstad

Ove Nygård

TORSKEN KOMMUNE

KOMMUNEDELPLAN FOR Idrett og fysisk aktivitet

2017 - 2021

Innholdsregister:

1.	Innledning og bakgrunn for planen	s. 3
2	Planforutsetninger	s. 3
2.1	Nasjonale mål	s. 3
2.2	Regionale mål	s. 3
2.3	Kommunale mål	s. 4
3.0	Hva er fysisk aktivitet	s. 4
3.1	Sammenhengen mellom fysisk aktivitet og helse	s. 5
3.2	Helsemessige konsekvenser av fysisk inaktivitet	s. 5
3.3	Fysisk aktivitet og helseøkonomi	s. 6
3.4	Konklusjoner – anbefalinger for fysisk aktivitet og helse	s. 7
4.0	Planlegging etter plan og bygningsloven	s. 8
4.1	Revisjon og rullering	s. 8
4.2	Samordning med øvrig kommunalt planarbeid	s. 9
4.3	Resultatvurdering av forrige plan	s. 9
4.4	Årlig oppfølging av planen	s. 10
4.5	Medvirkning	s. 10
4.6	Rutiner for revidering og prioritering av anleggsplanen	s. 10
5.0	Handlingsdelen for aktivitetstiltak	s. 12
5.1	Helsefremmende tiltak og forebyggende arbeid	s. 12
5.2	Friluftsliv	s. 12
5.3	Idrett	s. 13
5.4	Analyse av behovet for aktivitet	s. 14
6.0	Handlingsplan for ulike anlegg	s. 15
6.1	Registrering av anlegg	s. 15
6.2	Prioritert liste for idrettsanlegg	s. 17

Kap. 1 Innledning og bakgrunn for planen

I løpet av en relativt kort periode har samfunnet i Torsken gjennomgått store endringer med hensyn til daglige krav til fysisk aktivitet. Mange arbeidsoppgaver som før krevde betydelig muskelkraft er erstattet med maskiner, ofte i kombinasjon med monotont, stillesettende arbeid. De fleste samfunnslag, fra barn til eldre, har et lavere aktivitetsnivå i dag enn bare for få år siden. Mange barn tilbringer mye av fritiden med ulike aktiviteter tilknyttet datamaskinen. Det er derfor viktig at barnehagen og skolen skaper mange ulike arenaer for fysisk utfoldelse og lek. Helsegevinsten av mer fysisk aktivitet vil kunne være stor i tillegg til de positive opplevelsene dette gir.

Slik dagens samfunn har utviklet seg, har det offentlige et viktig ansvar for å bidra til økt fysisk aktivitet.

Det er derfor behov for en plan for idrett og fysisk aktivitet i kommunene for å samordne og styre arbeidet som må gjøres i fremtiden innen idrett og fysisk aktivitet.

Kap. 2 PLANFORUTSETNINGER

2.1 Nasjonale mål

Staten har som mål å legge til rette for at flest mulig skal kunne utøve idrett og fysisk aktivitet. Det siste tiåret har forståelsen for at fysisk aktivitet forebygger fysiske og psykiske sykdommer fått stadig større oppmerksomhet. Fysisk aktivitet er i tillegg en viktig kilde til glede, livslyst, positive opplevelse og mestring. Særlig viktig er dette for gruppene barn og unge. (Viser i denne forbindelse til St.meld. nr 14 *Idrettsliv i endring*)

St.meld. nr. 39 – *Friluftsliv- en veg til høgare livskvalitet* understreker at det er et nasjonalt politisk mål at alle skal ha mulighet til å drive friluftsliv som helsefremmende, trivselskapende og miljøvennlig aktivitet i nærmiljø og i naturen for øvrig.

Den overordnede målsettingen for statlig idrettspolitik har siden 1970 – tallet vært ” idrett for alle ”

2.2 Regionale mål.

For fysisk aktivitet har Troms fylkeskommune et mål om at:

” Alle innbyggere i Troms skal ha mulighet til å utøve daglig fysisk aktivitet uansett forutsetninger. ”

Visjonen er å bedre folkehelsen gjennom økt fysisk aktivitet i befolkningen, spesielt barn, ungdom og personer som er lite fysisk aktive.

2.3 Kommunale mål

Torsken kommunes **hovedmål** for idrett og fysisk aktivitet er:
Idrett og fysisk aktivitet for alle.

Torsken kommune ønsker å legge til rette for fysisk aktivitet slik at barn unge og voksne i alle aldre skal trives og føle det som verdifullt å bo i kommunen. Kommunen skal bygge opp under dugnadsånd og engasjement hos både enkeltmennesker, lag og foreninger

Torsken kommune har som målsetting å bidra til øket fysisk aktivitet gjennom

- at lag og foreninger får låne kommunale lokaler gratis
- å stimulere til samarbeid mellom organisasjoner/lag og foreninger
- en målstyrt utbygging av anlegg og tilrettelegging av områder for idrett og friluftsliv.
- god koordinering i forhold til andre virksomheter innen friluftsliv og kultur.
- sikring av arealer for lek, friluftsliv og idrettsaktiviteter og samordne behovene for slike arealer.
- å muliggjøre finansiering av nye anlegg og rehabilitering av eksisterende anlegg.
- å utvikle gode rutiner for drift og vedlikehold.
- å avklare kommunens og organisasjonenes oppgaver, ansvar og økonomiske forpliktelser ved utbygging og drift av anlegg og områder for idrett og friluftsliv.
- å arbeide for å skape gode holdninger til idrett og fysisk aktivitet hos barn og unge.
- å gi barn og unge muligheter til å utvikle ferdigheter i friluftsliv.
- å sikre allmennheten tilgang til naturen omkring oss, slik at muligheten til å utøve friluftsliv som en helsefremmende, trivselskapende og miljøvennlig fritidsaktivitet, bevares og fremmes.
- å tilby og legge til rette for tilpasset fysiske aktiviteter for alle aldersgrupper i Torsken kommune.

Kap 3.0 Hva er fysisk aktivitet og inaktivitet?

Betegnelsen fysisk aktivitet er et overordnet begrep. I dette inngår det mange andre termer knyttet til fysisk utfoldelse, for eksempel arbeid, idrett, mosjon, friluftsliv, lek, trening, trim, kroppsøving, fysisk fostring m.v. Generelt sett kan fysisk aktivitet defineres som det å bevege seg og bruke kroppen.

3.1 Sammenhengen mellom fysisk aktivitet og helse

Noen få og konkrete eksempler:

- Skjelettet styrkes i de deler som belastes. Passivitet, derimot, gir tynne knokler med lavt mineralinnhold og redusert mekanisk styrke, mens aktivitet gir større og sterke knokler og sterkere skjelett. Når en samtidig vet at skjelettet stort sett er ferdig utviklet rundt 20 års alderen, er det klart at de første leveårene er viktig for å oppnå høy beinmineraltetthet (graden av mineraltetthet i bein er avgjørende for styrken i skjelettet), som igjen gir godt grunnlag for god beinhelse senere i livet.
- Motoriske ferdigheter må utvikles gjennom trening og gjentakelser. Mye stimulering akselererer den, mens mangel på stimulering hemmer den. Motorisk kompetanse er viktig for det generelle selvbilde, men også for å kunne mestre praktiske oppgaver i hverdagen. Det er få deler av den fysiske utviklingen som har så store og dokumenterte konsekvenser for mennesket som motorisk kompetanse. Motorisk problemer er ikke noe som forsvinner av seg selv. Uten noe form for inngripen vil de aller fleste forsette å ha motoriske problemer. Dette fører til mindre aktivitet, og sett i et større helsemessig perspektiv er dette en faktor som kan føre til alvorlige konsekvenser for mennesker.

3.2 Helsemessige konsekvenser og fysisk inaktivitet

Muskler som ikke stimuleres tilstrekkelig gjennom regelmessig belastning svekkes. Dette gjelder ikke minst hjertemuskulaturen. Leddenes funksjon nedsettes, og det inntreffer gradvis tilstiving på grunn av leddkapselsskrumping og forkortelse av tilgrensende muskelgrupper. I vektbærende ledd som hofter og knær blir brusken tynnere og lettere utsatt for overbelastning og skader. Hos de som sitter eller ligger mesteparten av døgnet begynner kalken å forsvinne fra skjelettet, fordi knoklene får sjelden noe vekt å bære på. Kalktapet kan føre til beinskjørhet. Risikoen øker med årene, særlig hos kvinner etter overgangsalderen. Blodomsyning i muskulatur og skjelett blir dårligere og dette kan føre til smerter i beina. Mangel på fysisk aktivitet kan også forbindes med fordøyelsesproblemer, reduksjon i stoffskiftet, utvikling av overvekt og fedme, høyt blodtrykk, økt fare for diabetes, forhøyede verdier av fettstoffer i blodet og psykiske problemer som f.eks. depresjon.

3.3 Fysisk aktivitet og helseøkonomi

Nyere forskning viser at det er sammenheng mellom fysisk aktivitet og helseøkonomi.

Eksempel på gevinster ved økt er:

- Bedre helse gir bedre livskvalitet
- Bedre helse gir mindre sykefravær

Høyt blodtrykk:

I h.h.t landsgjennomsnittet, er det ca 50 % av befolkningen over 50 år i Torsken som bruker blodtrykksenkende medikamenter. Fysisk aktivitet har potensial til både å forebygge utvikling av høyt blodtrykk og til å redusere blodtrykket.

Den forventede blodtrykksreduksjonen som følge av regelmessig fysisk aktivitet for Torskens befolkning vil gi en reduksjon som tilsvarer ca 30 %. Det økonomiske potensialet utgjør således et ikke ubetydelig beløp for disse menneskene og samfunnet.

Diabetes type 2

Diabetes 2 er ikke insulinavhengig og reguleres i stor grad av kost og mosjon.

Antall nordmenn med type 2 diabetes er firedoblet de siste 50 år.

Diabetesbehandling i Norge koster ca 100.000,- pr år pr. person med diabetes.

Regelmessig fysisk aktivitet kan forebygge utviklingen av diabetes type 2.

Antall nye tilfeller av diagnostiserte type 2 diabetikere i Norge er ca 6.000 per år.

Dersom energiforbruket økes med ca 1100 kcal/uke ved moderat anstrengende aktivitet (se tabellen nedenfor), vil man ha et potensial til å redusere 21 % av diabetes type 2. Dette vil gi en økonomisk gevinst på ca 1 milliard kroner pr år i Norge totalt. Torsken har nok sin andel av disse nasjonale tallene. Dette eksempelet viser at det er en betydelige helseøkonomiske gevinst av regelmessig fysisk aktivitet.

Slik kan du bruke 1100 kcal:

Aktivitet	Varighet
Gå tur	195 min
Svømme	110 min
Løpe/jogge	88 min
Gå på ski	60 min
Rydde - fort	165 min
Slå plenen med håndklipper	132 min
Sykle	110 min

Regelmessig fysisk aktivitet beskytter mot utvikling av hjerte- og karsykdommer, høyt blodtrykk, diabetes type2, overvekt, fedme, tykktarmskreft og brystkreft. Fysisk aktivitet forbedrer også mental helse og er viktig for muskel- skjelett- og leddhelse. Fysisk inaktive har høyere forekomst av tidlig død og nedsatt funksjonsdyktighet enn fysisk aktive.

3.4 Konklusjoner – anbefalinger for fysisk aktivitet og helse

Barn og unge:

- Forholdene må legges til rette for at flest mulig barn og unge gis anledning til utfoldelse i idrett og andre former for fysisk aktivitet. Man må legge vekt på at barn og unge med svakere psyke, sosiale og kulturelle ressurser får mulighet til å delta.
- Aktiviteten bør være så allsidig som mulig, slik at egenskaper som kondisjon, muskelstyrke, spenst, bevegelighet, hurtighet, reaksjon og koordineringsevne får optimale utviklingsmuligheter. Dette er av stor betydning, ikke minst ut fra et helsemessig synspunkt.
- Det er viktig at personell som jobber i skoler og barnehager får kompetanse innen idrett og fysisk aktivitet, slik at de kan sørge for at barna får de utfordringer de trenger.
- Regelmessig fysisk aktivitet blant barn og unge er nødvendig for normal vekst og utvikling av funksjonelle kvaliteter, og har stor betydning for helsen, både i oppveksten og senere i livet. I barnehager og skoler bør det derfor være minst 60 minutter utelek eller annen fysisk aktivitet per dag på alle klassetrinn.
- Det er av stor betydning at man i nærmiljøet legger forholdene til rette for at barn og unge kan være fysisk aktive.

Voksne:

- For inaktive voksne vil fysisk aktivitet av moderat intensitet tilsvare et daglig energiforbruk på om lag 150 kcal gi en betydelig helsegevinst.
- Dette tilsvarer for eksempel ca 25 minutter rask gange. En økning i aktivitetsnivå utover dette vil gi en ytterligere helsegevinst.
- Legg de fysiske aktivitetene inn i dagliglivet. Løp i trappene, gå på jobben og i butikken, lek med barna.
- Prioriter ca 30 minutter hver dag til fysiske aktiviteter. Det trenger ikke nødvendigvis være i treningsdrakt eller på helsestudio, men i det daglige gjøremål som nevnt i punkt 2.

Eldre:

- Eldre er en stor og variert gruppe, m. h. t. alder og fysisk form. Noen har vært aktive hele sitt liv, og dermed beholdt sitt gode funksjonsnivå langt opp i årene, mens andre har så svak muskulatur at de har problemer med å reise seg fra en stol og utføre dagligdagse aktiviteter. Det er ikke særlig vanskelig å se at når de neste generasjonene eldre kommer, vil de både være flere og fysisk svakere en dagens eldre er. Dette har sammenheng med livet dagens eldre førte mens de var barn, unge og voksne.
- Fysisk inaktiv er en sentral risikofaktor for dødelighet, sykelighet og redusert funksjonsdyktighet hos eldre. Regelmessig fysisk aktivitet er avgjørende for eldres selvhjelpenhet og livskvalitet. Effekten av trening er like god hos eldre som for voksne.
- Friske eldre kan i stor grad drive fysisk aktivitet på linje med voksne for øvrig.
- De som i lengre tid har vært inaktive, bør starte mer moderat.
- I tillegg bør eldre drive dynamisk styrketrening, som motvirker beinskjørhet, aldersbestemt tap av muskelvev og dårlig balanse.

Kap. 4.0 Planlegging etter plan og bygningsloven

Planarbeidet skal organiseres i samsvar med reglene i Plan og bygningsloven (Plbl) § 11-2 som sier at "kommunedelplaner for temaer eller virksomheter skal ha en handlingsdel som angir hvordan planen skal følges opp de fire påfølgende år. Handlingsdelen skal revideres årlig."

En politisk vedtatt kommunedelplan for området er en forutsetning for at anlegg i kommunen får tildeling fra spillemidlene til idretts- og friluftsanlegg.

Kommunedelplanen for idrett og fysisk aktivitet er en tematisk plan uten juridisk binding når det gjelder disponering av arealer. De arealvurderinger som er gjort i planen må derfor tas inn i kommuneplanens arealdel for å få rettsvirkning.

Etter plan og bygningsloven kan det kun knyttes innsigelser fra offentlige myndigheter til arealdeler av en delplan. Innsigelser til kommunedelplanen for idrett og fysisk aktivitet er derfor ikke aktuelt.

4.1 Revisjon og rullering

Kommunedelplan for idrett og fysisk aktivitet er en 4-årig plan. Handlingsdelen av denne planen rulleres hvert år, på høsten. Med rullering menes mindre vesentlige endringer av handlingsdelen. Så lenge rullering kun medfører endringer på prioriteringslisten av allerede

oppsatte anlegg, delegeres dette til formannskapet. Anlegg fra den langsiktige uprioriterte listen kan om nødvendig føres over til handlingsdelen ved den årlige rulleringen.

Nærmiljøanlegg og mindre ordinære anlegg og som er i samsvar med planens mål og strategivalg, kan tas inn i en slik rullering. Idrettsrådet, ungdomsrådet og Ytre Midt – Troms friluftsråd skal få planen til uttalelse.

Med revidering menes en fullstendig saksbehandling etter plan og bygningsloven § 11-2, med sluttbehandling i kommunestyret. Vesentlige endringer av planen skal behandles på samme måte som revidering av plan.

4.2 Samordning med øvrig kommunalt planarbeid

Arealbehov for idrettsformål, friluftformål og nærmiljøanlegg som dokumenteres gjennom arbeidet med kommunedelplanen for idrett og fysisk aktivitet, skal innarbeides i kommuneplanens arealdel.

Det er viktig at kommunale bevilgninger som er forutsatt i kommunedelplanen, vedtas under behandling av kommunens økonomiplan og årsbudsjett i tråd med rutinene for behandling av disse. Det innebærer at kultursektoren har ansvar for å gjennomgå handlingsdelen årlig i forbindelse med budsjettarbeidet på høsten. Forslag til aktuelle tiltak tas inn i årsbudsjettet og innarbeides i økonomiplanen.

4.3 Resultatvurdering av forrige planvurdering

Ved revisjon av planen (hvert 4 år), skal det foretas en evaluering med en kort beskrivelse av måloppnåelse og resultatvurdering av forrige planperiode. Denne skal inneholde følgende:

- En kort beskrivelse av utviklingen i kommunen i perioden
- En redegjørelse av hva som er gjennomført og ikke gjennomført ut fra politiske vedtak.
- En kort beskrivelse av hvordan planen har fungert som politisk og administrativt styringsredskap.
- En kort beskrivelse på hvordan en har sikret medvirkning i planarbeidet i perioden.
- Det er spesielt viktig at barn og unge blir hørt når en skal vurdere hva som fungerer og det som ikke fungerer på dette området.

4.4 Oppfølging av planen

Årlig oppfølging

Ved siden av å være et styringsredskap for politikerne, skal planen benyttes i administrasjonens daglige oppfølging av feltet idrett og fysisk aktivitet, herunder friluftsliv. Punkter som er mangelfulle, eller mangler helt i planen, skal registreres fortløpende, slik at de kan inngå ved første rullering.

For at planen ikke skal bli et dokument for skrivebordskuffen, skal planen rulleres og vedtas av formannskapet årlig og i forkant av det årlige budsjettarbeidet. Dette blir gjort for å sikre at tiltakene er med i økonomiplan og at det blir tatt høyde for planen i budsjettene.

4.5 Medvirkning

Medvirkning i plan - og beslutningsprosesser er et grunnleggende demokratisk prinsipp, men også for å bedre resultatet av planleggingen.

Derfor skal den årlige rulleringen innebære at Torsken idrettsråd og andre foreninger som er registrert i Torsken kommune skal uttale seg før den vedtas. I forbindelse med en fullstendig revisjon av planen, må en forholde seg til plan- og bygningsloven, som igjen har klare krav til medvirkning.

Både årlig rullering og revisjon skal skje i h.h.t. veilederen i kommunal planlegging for idrett og fysisk aktivitet.

4.6 Rutiner for revidering og prioritering av anleggsplanen

Anleggsplanen deles opp i 4 kategorier:

- Nærmiljøanlegg
- Ordinære nyanlegg
- Rehabilitering av eldre anlegg – inkl. tilpassing for funksjonshemmede
- Friluftsliv

Nye planlagte anlegg må skriftlig innmeldes til kommunen og en bruker kun skjema for innrapportering av anleggsplaner for idrett og friluftsliv som er utarbeidet av fylkeskulturkontoret.

Anlegg vil ikke komme inn og bli prioritert på anleggsplan før skriftlig innmelding er innlevert kommunen.

Nye anlegg kan prioriteres først på lista dersom særskilte årsaker foreligger. Dette gjøres dersom idrettsrådet samtykker.

Søknadsfrist til kommunen er 01.11. hvert år, unntatt nærmiljøanlegg under kr. 80.000,- i totalkostnad, som kan søkes på hele året.

Idrettsrådet skal komme med sin tilrådning innen 15.11 hvert år.

Kommunen foretar endelig politisk behandling i løpet av første halvdel av desember hvert år.

Kap 5. Handlingsdel for aktivitetstiltak

5.1 Helsefremmende tiltak og forebyggende arbeid

Helsegevinsten er størst ved å aktivisere de inaktive. Siden kommunen befolkningsmessig er liten, er det viktig at det tilrettelegges for aktivitetstilbud som ikke er avhengig av mange deltakere for at aktiviteten kan gjennomføres. Det er viktig at det legges opp til "lav terskel" med hensyn til frammøte, utstyr, ferdigheter og deltakelse. Det må være enkelt å delta. Oppslutningen til "Ut i Torsken" viser betydningen dette klart. Her har vi erfart at et organisert tilbud for den enkelte har gitt en enorm oppblomstring av fysisk aktivitet for store deler av befolkningen.

5.2 Friluftsliv

Søndre Torsken jeger og fiskeforening har i flere år samarbeidet med Medby oppvekstsenter og gjennomfører årlig felles friluftsansatte i samarbeid med barnehagen og skolen. Gjennom dette tiltaket får alle barn ved oppvekstsenteret et godt møte med natur og friluftsliv. Dette tiltaket må videreføres, og det ville være fint om en slik samarbeidsordning også kunne iverksettes i Nord - kommunen.

Tiltaket " Ut i Torsken " har fått en fantastisk mottakelse i befolkningen. Etter første års drift har oppslutningen vært enorm, og svært mange innbyggere har brukt fritiden til å dra ut på tur. Kommunen har registrert at over 500 av kommunenes ca 900 innbyggere har vært på en eller flere av fjelltoppene i kommunen. 126 personer har registrert seg elektronisk på tiltaket. Tiltaket er et samarbeid mellom kommunen og idrettslag/ turlag.

Det er ønskelig å øke satsingen på kortere og mindre krevende turstier både i Nord og i Sør-kommunen. På denne måten kan enda flere bli engasjerte i fysisk aktivitet.

Det vil også være viktig å få opparbeidet parkområder med muligheter for avslapping og rekreasjon.

Det er etablert et samarbeid med Gryllefjord og Omegn Jeger og fiskeforening. Her samarbeides det om flere av turene sommerstid med guider og båtskyss på turene til Sandsvika.

Skogsveien/turløypa på Medby er nå stort sett ferdig. Tiltaket har bidratt til at mange som ikke er interessert i organisert idrett har fått en mulighet til fysisk aktivitet. Turløypa kan brukes både sommer og vinter.

Det er ønskelig at standarden på turløypa bedres noe slik at også folk med redusert funksjonsevne kan benytte seg av dette tiltaket.

5.3 Idrett

Nærmiljø og anleggssiden i Torsken kommune trenger å rustes opp og det må legges til rette slik at det blir større mulighet for uorganisert aktivitet. Vi ønsker å få folk i kommunen i aktivitet.

Bassenget ved Gryllefjord skole er nylig renoverert og er i god stand. Når det gjelder bassenget ved Medby skole er dette under ferdigstilling i perioden.

Idrettslagene er ansvarlige for å ha badevakter til det offentlige svømmetilbudet.

Både i Nord-kommunen og Sør-kommunen er det opprettet treningsstudioer. Torsken kommune etablerte tiltakene, men i dag driftes treningsentrene av idrettslagene. Her vil det etter hvert være behov for en del oppgraderinger av utstyr.

Gryllefjord idrettslag har fått midler til å legge kunstgress på fotballbanen, og dette arbeidet er ferdigstilt.

GIL planlegger også å oppgradere klubbhuset i tilknytning til fotballbanen.

I tillegg arbeides det med planer for slalomløype med skitrek og lys på Torskenskarret.

På Torskenskarret var det tidligere lysløype, men denne er helt forfalt og ikke lengre i bruk..

Ny Lysløype /skitrek er under planlegging av lokalt næringsliv og lokale idrettslag.

Søndre Torsken IL har dårlig toppdekke på fotballbanen, og dette bør fornyes i nær framtid. Søndre Torsken IL har vært ansvarlig for arbeidet med turløypa på Medby. Denne må ses på som både et friluftstiltak og som et idrettsanlegg. Det er planer for å legge et bedre toppdekke på deler av løypa. Dette vil gjøre det enklere for funksjonshemmede å bruke den, samtidig som det vil gjøre det enklere å legg skispor om vinteren. Idrettslaget skal skaffe til veie løypemaskin slik at det kan prepareres for skigåing når det er snø.

I oktober 2011 ble den nye ballbingen i tilknytning til Medby oppvekstsenter åpnet. Dette er et svært positivt tilbud for fotballinteresserte i denne delen av kommunen. Det må være et mål å få til et slikt anlegg også i Gryllefjord .

Torsken kommune må arbeide for å stimulere lag og foreninger til å ha skape aktivitet for alle innbyggere i kommunen. Dette arbeidet kan gjøres gjennom øremerkede tilskudd til anlegg og aktivitet, og kommunen vil være behjelpelig med utarbeidelse av søknadsskjemaer på tilskudd.

5.4 Analyse av behovet for aktivitet

Fra ulike undersøkelser, og etter samtale med de ulike aldersgruppene i Torsken kommune, vet vi at det er en del områder som går igjen når det gjelder aktiviteter innbyggerne i kommunen ønsker.

- Mange går og ønsker å gå fotturer både langs veiene og på fjellet. Mange har etterlyst merkede løyper for turgåere. Å gå turer gjør ikke store innhugget i økonomien til den enkelte, og aktiviteten kan gjennomføres alene eller sammen med andre. Helseeffekten av slike tiltak vil også være ganske stor. Derfor er tiltaket " Ut i Torsken " midt i blinken, noe oppslutningen om tiltaket tydelig viser. Det er viktig at dette tiltaket videreføres, og kanskje videreutvikles dette året. Turløypene kan gjøres enda mer attraktive med utbygging av rasteplasser og gapahuker. Det ville da kanskje bli også et viktig møtested/sosial arena.
- Mange, både barn og voksne liker å spille fotball. Fotball er den eneste formen for konkurranseidrett som drives i kommunen. Men også mange trener fotball store deler av året i gymnastikksalene på skolene organisert gjennom idrettslagene uten å delta i seriespill. Fotball er derfor en viktig aktivitetsarena også for disse gruppene.
- Bassengene utgjør også viktige sosiale- og aktivitetsarenaer i bygdene våre. Vi vet av erfaring at bassengene i kommunen er godt besøkt. Dette er spesielt et tilbud grunnskoleelever benytter seg av. Idrettslagene har påtatt seg oppgaven med organisert svømmetrening i Gryllefjord. Det er etablert en svømmeklubb.
- I alle bygdene ønskes det en type næranlegg som kan gi barn og unge muligheter til aktivitetsutfoldelse. I bygdene hvor det er skole, vil denne være en viktig møte- og aktivitetsarena. Det må bygges ut til gode næranlegg i tilknytning til oppvekstsentrene. Det er ønskelig at det kommer ballbinge i tilknytning til Gryllefjord oppvekstsenter. I tillegg må det også legges til rette for nærmiljøanlegg i de bygdene som ikke har det. Grunnfarnes og Sifjord har sine anlegg stort sett ferdige.
- Treningssentrene representerer et tilbud for en del av innbyggerne i kommunen, og det er viktig at dette tiltaket opprettholdes.

Kap 6. Handlingsplan for anlegg

Kap. 6.1 Registrering av anlegg:

Navn	Type anlegg	Ansvarlig	Beskrivelse	Status
Medby oppvekstsenter	Bad og svømmeanlegg	Virksomhetsleder	Bassenget er ca 31 år og har må renoveres.	Er under renovering
Medby oppvekstsenter	Gymnastikksal	Virksomhetsleder	Ny i 1987, Renoverert delvis for 3 år siden	I meget god stand
Medby oppvekstsenter	Treningscenter	Søndre Torsken IL	Har vært i drift i mange år, uten oppgradering	Behov for nytt utstyr
Medby oppvekstsenter	Ballbinge	Virksomhetsleder	Ny ballbinge tatt i bruk i oktober 2011	Ferdig
Gryllefjord oppvekstsenter	Bad og svømmeanlegg	Virksomhetsleder	Totalt renoverert for 4 – 5 års siden	I god stand
Gryllefjord oppvekstsenter	Gymnastikksal	Virksomhetsleder	Renoverert for noen år siden	I meget god stand
Fotballbane på Torskenskarret	Crossbane	Kommunen	Ikke ferdigstilt	Under arbeid
Gryllefjord idrettslag	Fotballbane	Gryllefjord IL	Skal legges kunstgress	Ferdigstilt
Gryllefjord idrettslag	Klubbhus	Gryllefjord IL	Det eksisterende klubbhuset er i dårlig forfatning	Under planlegging
Grunnfarnes nærmiljøanlegg	Nærmiljøanlegg	Søndre Torsken IL/ Grunnfarnes Bygdelag	Ferdig utbygd anlegg på den gamle fotballbanen	Under renovering
Sifjord nærmiljøanlegg	Liten fotballbane/ aktivitetsanlegg	Sifjord Vel	Anlegget er ferdig og tatt i bruk	ferdig
Sifjord Grendehus	Renovering av bygdehuset	Sifjord vel	Har fått tidelt midler	Under renovering
Søndre Torsken IL	Fotball bane	Søndre Torsken IL	Dårlig toppdekke	Må ha nytt tobbdekke.
Søndre Torsken IL	Turløype/skiløype	Søndre Torsken IL	Ny turløype, tatt i bruk vinteres 2011. Grovplanert.	Trenger toppdekke på deler av løypa

Lysløype Torskensskaret	Skiløype		Meget dårlig forfatning	Under planlegging
Torsken grendehus	aktivitetssal		I god stand	Ferdig
Gryllefjord Idrettslag	Ballbinge	Gryllefjord IL	Et godt tilbud som bør prioriteres	Ikke startet planlegging
Gryllefjord IL	Ballbinge i Torsken	Gryllefjord IL		Ikke startet planlegging
Torskensskaret	Friluftsanlegg	Ut i Torsken	Underplanlegging	Under arbeid

Kap. 6.2 Prioritert liste for idrettsanlegg i perioden.

Eier **Type anlegg** **Kostnader totalt**

Nærmiljøanlegg

Gryllefjord oppvekstsenter	Framtidig ballbinge	Kr. 500.000,-
Søndre Torsken IL	Tennisbane	Kr 150.000
Torsken Vel	Nærmiljøanlegg/ballbinge	Kr. 500.000,-
Flakstadvåg Vel	Nærmiljøanlegg	

Rehabilitering av eldre/eksisterende anlegg

Gryllefjord IL	Legging av kunstgress på fotballbanen	
Medby oppvekstsenter	Renovering av svømmebassenget	Kr. 10.137.000,-
Søndre Torsken IL	Toppdekke på deler av turløypa	Kr. 200.000,-
Gryllefjord IL	Utbygging av klubbhuset	
Torsken kommune	Lysløypa på Torsken skaret	
Søndre Torsken IL	Nytt toppdekke på fotballbanen (grus)	Kr. 400.000,-
Torsken kommune	Utskifting av utstyr på treningssentrene på Medby og i Gryllefjord.	Kr. 100.000,-

Ordinære nyanlegg

Gryllefjord IL	Slalomløype /Skitrekk på Torsken skaret	
----------------	---	--

Friluftsliv

Ut i Torsken	En eller et par lettere turstier i alle bygdene	Mye kan gjøres med små kostnader
Ut i Torsken	Fortsette arbeidet for å gjennomføre " Ut i Torsken"	
Søndre Torsken IL	Benker og bord plassert sentralt i turløypa	Kr. 20.000,-
Torsken kommune	Friluftsområde på Torsken skaret .	Kr. 20.000,-
Torsken turgruppe	Bygge bålhus med handipectolett påTorskensskaret	Kr. 400.000.-

Saksframlegg

Utvalg	Utvalgssak	Møtedato
Formannskapet i Torsken	68/17	31.10.2017
Kommunestyret i Torsken	49/17	12.12.2017

Økonomirapport 3. kvartal 2017

Saksopplysninger

Økonomirapporten for 3. kvartal 2017 bygger på foreløpig regnskap fra 01.01.17 - 30.09.17, samt særskilt rapportering fra virksomhetslederne. Det er et merforbruk tilsammen i rammene. Rådmannen har iverksatt noen tiltak og jobber videre med andre tiltak for å få driftsregnskapet i balanse.

Rådmannens innstilling

Økonomirapporten for 3. kvartal 2017 blir tatt til orientering.

Saksprotokoll i Formannskapet i Torsken - 31.10.2017

Behandlingsinformasjon

Vedtak

Torsken kommune

Økonomi rapport 3. kvartal 2017

Innholdsfortegnelse

Innledning	3
Hovedtall drift pr. 3. kvartal 2017.....	3
Lønnsanalyse 3. kvartal 2017	4
Rammeområder	4
<i>Ramme 1 Sentraladministrasjonen</i>	5
<i>Ramme 2 Oppvekst</i>	5
<i>Ramme 3 Helse, omsorg og sosial</i>	5
<i>Ramme 4 Teknisk var-området</i>	5
<i>Ramme 5 Kommunale bygg</i>	5
Sykefravær	6
Rapportering fra virksomhetene.....	7
Ramme 1 Sentraladministrasjonen	7
<i>Kommunesammenslåing</i>	7
<i>Kultur</i>	9
<i>Flyktningetjenesten</i>	11
Ramme 2 Oppvekst.....	13
<i>Gryllefjord oppvekstsenter</i>	13
<i>Medby oppvekstsenter</i>	15
Ramme 3	17
<i>NAV Torsken og tjenester funksjonshemmede</i>	17
<i>PLO</i>	18
Ramme 4 og 5	20
<i>Teknisk avdeling og bygg</i>	20

Innledning

Økonomirapporten for 3. kvartal forklarer den økonomiske situasjonen til Torsken kommune. Rapporten blir sikrere jo lenger ut i året man kommer. Økonomirapporten for 3. kvartal bekrefter at det er variasjoner i driften på de ulike rammeområdene. Noen avdelinger går bedre regnskapsmessig enn andre i forhold til budsjett. Økonomien i Torsken kommune jobbes det kontinuerlig med, og det er et viktig tema som blir tatt opp på ledermøtene i kommunen. Budsjettet er periodisert, og budsjettdisiplin på de ulike rammeområdene er svært viktig for å kunne sikre en økonomisk forsvarlig drift.

Hovedtall drift pr. 3. kvartal 2017

Torsken kommune sine driftsinntekter pr. 3. kvartal 2017 var på om lag 94,1 mill. kroner, som gir et positivt avvik i forhold til budsjett på om lag 4,1 mill. kroner. Det er da tatt høyde for kjente inntekter som tilhører 3. kvartal, for eksempel integreringstilskudd, brukerbetalingen institusjon og refusjoner som blir innbetalt i ettertid.

Driftsutgiftene pr. 3. kvartal 2017 for Torsken kommune er på om lag 88,6 mill. kroner. Det gir et negativt avvik i forhold til budsjett på om lag 4,5 mill. kroner. Det er da tatt høyde for kjente utgifter som tilhører 3. kvartal. Det er i perioden betalt lisenser, forsikringer og abonnementer for hele året.

Totalt sett etter endt 3. kvartal 2017 ligger Torsken kommune sitt driftsregnskap med et negativt avvik på kr 438 360.

Pr. 30.09.17	Budsjett	Regnskap	Avvik
Sum utgifter	84 068 620	88 570 007	4 501 387
Sum inntekter	-90 068 426	-94 131 453	-4 063 027
Netto	-5 999 806	-5 561 446	438 360

Lønnsanalyse 3. kvartal 2017

I økonomirapportene gjennomføres det en lønnsanalyse. Bakgrunnen for dette er at kommunen gir et mangfold av tjenester til innbyggerne og spiller en viktig rolle for kommunens næringsliv. Lønnsutgiftene inkl. de sosiale kostandene utgjør store deler av kommuneregnskapet og er derfor analysert i en egen tabell nedenfor.

Lønnsanalyse pr. 3. kvartal 2017			
	Regnskap	Budsjett	Avvik
Fast lønn	33 980 938	34 273 840	-292 902
Vikarutgifter	2 143 531	1 810 536	332 995
Lønn ekstra arbeid	841 617	700 452	141 165
Øvrige lønnsutgifter	1 297 312	1 259 891	37 421
Lønn renhold	1 779 509	1 692 020	87 489
Overtidslønn	107 748		107 748
Lønn politikere	615 468	608 366	7 102
Sum lønn	40 766 124	40 345 105	421 019
Pensjonspremie	6 245 926	6 345 309	-99 383
Arbeidsgiveravgift	2 270 543	2 380 290	-109 747
Refusjon sykelønn/annet	-3 139 685	-2 087 400	-1 052 285
Netto lønnskostnader	46 142 907	46 983 304	-840 397

Rammeområder

På de ulike rammeområdene får vi følgende tabell:

Netto utgift pr. rammeområdet pr. 30.09.17			
Ramme	Regnskap	Budsjett	Avvik
Setrale styringsenheter og fellesutgifter	8 741 808	7 803 451	938 357
Oppvekst	14 262 216	14 516 285	-254 069
Helse-omsorg-sosial	26 660 321	27 535 816	-875 495
Teknisk	1 791 432	1 836 219	-44 787
Bygninger	2 732 706	1 884 448	848 258
Sum	54 188 483	53 576 219	612 264

Totalt sett for tredje kvartal på de ulike rammeområdene er det et negativt avvik på kr 612 264. Dette er etter korreksjoner i forhold til lisenser, abonnementer og forsikringer som er betalt for hele året. Refusjoner for gjesteelever, sykelønnsrefusjoner og tilskudd er det korrigerert for. I ramme 1 (sentraladministrasjonen) er det et betydelig merforbruk på kr 938 357. Det samme er tilfellet i ramme 5 (bygninger), der det er et merforbruk på kr 848 258. I ramme 3 har vi et betydelig mindreforbruk på kr 875 495. Rapporten ble låst i Visma den 13. oktober 2017.

Det er i ramme 1 (sentraladministrasjonen) og ramme 5 (bygninger) negative avvik etter 3. kvartal 2017. Ramme 2, 3 og 4 har positive avvik.

Rådmannen vil foreta administrative budsjettreguleringer innenfor den enkelte ramme etter behov. Det vil bli lagt fram budsjettreguleringer mellom rammeområdene for kommunestyret i desember.

Ramme 1 Sentraladministrasjonen

Ramme 1 har et negativt avvik på kr 938 357. På ramme 1 er det tatt med kjente inntekter, tilskudd og overføringer som ennå ikke er mottatt. Når det gjelder flyktningetjenesten er det gjort politisk vedtak om at 10 nye flyktninger skal bosettes i Torsken kommune i løpet av 2017. Det er budsjettert med en inntekt i budsjettet 2017 på at Torsken kommune skal motta 5 flyktninger. Status på flyktningetjenesten er at tilgangen på flyktninger er redusert, og signaler som er gitt fra sentralt hold er at små kommuner ikke vil bli prioritert i bosettingssammenhengen. Dette er en av hovedårsakene til at vi har fått et betydelig merforbruk på ramme 1 etter endt 3. kvartal 2017. Det er også et betydelig merforbruk på ramme 1 knyttet til lisenser og dataprogrammer. Arkivsystemet ephorte er blitt oppgradert til elements, noe som har medført budsjettoverskridelser på dette ansvaret. Oppgradering av arkivsystemet fra ephorte til elements er et samarbeid mellom kommunene Torsken, Målselv og Dyrøy. Det er også budsjettoverskridelser på lønn på ramme 1. På ansvaret flåtefondet kan det bli økonomiske utfordringer på regnskapet 2017. Det er brukt midler på dette ansvaret som man ikke har på fond. Ordfører har i brev 23.10.17 lagt inn krav på at lån skal tilbakeføres til Torsken kommune innen utgangen av 2017. I denne økonomirapporten er utfordringene på flåtefondet ikke korrigert for. Kulturskolen og kultursektoren går økonomisk bra på ramme 1 etter endt 3. kvartal.

Ramme 2 Oppvekst

Ramme 2 har et positivt avvik på kr 254 069, og går økonomisk bra på de ulike ansvarsene. Vi har økte inntekter innenfor voksenopplæringen i forhold til budsjett på norsktilskudd. På skolen har vi også økte inntekter i henhold til budsjett på refusjoner på gjesteelever.

Ramme 3 Helse, omsorg og sosial

På ramme 3 har vi et positivt avvik på kr 875 495. På sykehjemmene er det tatt høyde for brukerbetalingene på institusjon og refusjoner fra staten som vil komme senere.

Ramme 4 Teknisk var-området

Ramme 4 har et mindreforbruk på kr 44 787. Teknisk etat går bra på de ulike ansvarsområdene regnskapsmessig i forhold til budsjett.

Ramme 5 Kommunale bygg

På ramme 5 har vi et merforbruk på kr 848 258. Strømkostandene har økt betydelig i 2017, og budsjettet er for lavt på dette rammeområdet.

Sykefravær

Oversiktene under viser fordelingen mellom legemeldt sykefravær og egenmeldinger innenfor de ulike rammeområdene i Torsken kommune per 3. kvartal 2017.

Sykefravær 1. kvartal 2017 i prosent			
Ramme	Legemeldt	Egenmelding	Samlet
Setrale styringsenheter og fellesutgifter	4,9	0,9	5,8
Oppvekst	6,2	1,6	8,0
Helse-omsorg-sosial	4,6	0,9	5,5
Teknisk/bygninger	14,1	0,1	14,1
Torsken kommune	6,1	1,1	7,2

Sykefravær 2. kvartal 2017 i prosent			
Ramme	Legemeldt	Egenmelding	Samlet
Setrale styringsenheter og fellesutgifter	5,5	0,6	6,1
Oppvekst	7,2	1,1	8,3
Helse-omsorg-sosial	4,4	0,9	5,6
Teknisk/bygninger	8,7	0,5	9,2
Torsken kommune	6,0	0,9	7,0

Sykefravær 3. kvartal 2017 i prosent			
Ramme	Legemeldt	Egenmelding	Samlet
Setrale styringsenheter og fellesutgifter	4,9	0,5	5,4
Oppvekst	6,8	1,0	7,8
Helse-omsorg-sosial	5,3	0,7	6,5
Teknisk/bygninger	7,4	0,5	7,9
Torsken kommune	6,0	3,0	7,0

Rapportering fra virksomhetene

Ramme 1 Sentraladministrasjonen

Tjenesteproduksjon i forhold til vedtatte forutsetninger og planer:

Kommunesammenslåing

Berg, Lenvik, Tranøy og Torsken kommune danner en ny kommune den 01.01.2020. Målet med sammenslåinga er å få en større og mer robust kommune. Det legges ut informasjon om sammenslåingsprosessen på hjemmesiden til den nye kommunen, og adressen til nettsiden er som følger: senja2020.no. Prosjektleder for kommunesammenslåinga er Hogne Eidissen. Eidissen blir da også framtidig rådmann for Senja kommune fra 01.01.2020.

Bibliotek

Kommunens nye folkebibliotek åpnet 2. mai i år. Det nye folkebiblioteket holder til i de tidligere banklokalene som er et av de beste lokalene med hensyn til tilgjengelighet, både for fastboende, besøkende og de som ferdes. Lokalene ble oppgradert og tilpasset til det formålet som Fylkesbiblioteket anmoder og anbefaler. Biblioteket inneholder aktivitetsrom for de minste barna, et studierom for fjernundervisning, studier eller annet arbeid. I tillegg er det et rom for ungdom som er utstyrt med brettspill, TV samt bøker til denne gruppen.

Gryllefjord skole, barnehage og voksenopplæringen har egen nøkkel hvor de selv foretar utlån av bøker.

Torsken kommune er tilknyttet samtlige tjenester som Fylkesbiblioteket tilbyr. Noen av disse tjenestene er;

Pressreader – En leverandør av tidsskrifter og aviser. Eksempelvis er det tilgang til over 3000 aviser fra 70 forskjellige land. Over 3500 forskjellige magasiner. Eksempelvis 40 forskjellige båtmagasiner. Tjenesten er app-basert og tilknyttet bibliotekets ip-adresse som vil si at aviser og magasiner lastes ned fra biblioteket og er aktive i 7 dager.

Bibsys – En tjeneste hvor det kan fjernlånes bøker gjennom Nasjonalbiblioteket og samtlige andre tilknyttede bibliotek. Denne tjenesten gjør at all litteratur er kun postens leveringstid unna Torsken.

Atekst – Dette er en tjeneste som tilbyr artikler og rapporter.

Filmbib – En filmtjeneste med norske kortfilmer, spillefilmer og dokumentarer for både voksne og barn. Filmbib er tilknyttet lånekortet som vil si at man logger seg på via nettbrett, mobil eller pc og kan se filmer fra disse.

For disse tjenestene belastes kommunen kr 1 pr. innbygger. Totalt kr 920. Et svært gunstig tilbud.

Utlånsstatistikken har naturligvis økt, og statistikk er først relevant når det har gått et år.

I sommersesongen har det vært tilknyttet turistinformasjon i bibliotekets lokaler med åpningstider ihht NHO sine spesifikasjoner, dvs 55 timer pr uke. Turistinformasjonen har vært en viktig faktor for næringslivet, og de besøkende, samt fastboende som har hatt tilgang til biblioteket i samme periode. Antall besøkende var ca 2000 stk.

Prosjektet Digg frokost - Næringsaktiviteter

Administrasjonen holder på med pilotprosjektet Digg frokost. I skrivende stund har vi servert frokost i en uke. Ubeskjedent sagt er dette en suksess. Det er ca 55 barn som benytter seg av tilbudet daglig.

Kort beskrevet er prosjektet lagt opp som følger;

Frokosten består av hjemmebakket havrebrød med 7 sorter pålegg. Savelat, skinke, gulost, brunost, kylling, salami og leverpostei.

I tillegg serveres det frukt og grønt som;

Eple, banan, appelsin, minitomater, agurk og gulrotstenger.

Til drikke serveres det eple og appelsin juice, melk og vann.

I den første uken har det også blitt servert havregrøt, cowboyfrokost (stekte poteter, pølser, løk) og eggerøre.

Frokosten serveres fra klokken 08.00 - 08.20 hovedsakelig til de som er bosatt i Gryllefjord. Elevene fra Torsken spiser fra skolebussens ankomst til ca 08.40.

Kostnad pr elev ligger estimert på ca kr 4,60 pr.elev.

Kostnadene for maten er dekket av eksterne kilder og administrasjonen tar seg av forarbeid, servering og etterarbeid.

Grunnlaget for dette pilotprosjekt som alle andre er å innhente et kunnskapsgrunnlag om hvordan dette kan bli bærekraftig (I denne sammenheng betyr det at flest mulig benytter seg av tilbudet).

NRK har laget to reportasjer om prosjektet, ett som ble sendt på Nordnytt og ett som er produsert for Norge rundt. Disse ble sendt fredag 20. oktober og fredag 27. oktober.

Norge rundt er en av NRK sine flaggskip gjennom 40 år og har gjennomsnittlig 700.000 seere. For å sette dette i perspektiv ligger Dagsrevyen på rundt 600.000, Senkveld på TV 2 med 400.000. VM finalen i fotball 2014 hadde 980.000 seere. Det er med andre ord mange som ser prosjektet og Gryllefjord.

Kultur

Kulturskolen/kulturektoren

Kulturskolen har høsten 2017 startet opp tilbud om opplæring i følgende disipliner: Gitar/ukulele, piano og sang. I tillegg har vi et tilbud i kunst og håndverk på Medby og et dansetilbud i Gryllefjord.

I sør - kommunen er det 9 elever påmeldt på musikkaktiviteter og 5 stykker på kunsttilbudet.

I Gryllefjord har 17 elever ulike musikktilbud, mens vi har fått en veldig oppblomstring på dans. Her gis et tilbud til 9 gutter (egen gruppe) pluss to jentegrupper, til sammen 15 stykker. I småskolen 1-4. klasse er det 9 stykker påmeldt, mens det fra 5.-10. trinn deltar 6 stykker.

Totalt gir kulturskolen et tilbud til 50 elever. Av disse er 17 gutter og resten jenter. Totalt elevtall i kommunen er 96. Noen elever har flere tilbud.

Elever ved kulturskolen har deltatt på Ukm – arrangement, hatt egne konserter, var med på åpning av bibliotek og medvirket med underholdning på kultur- og skoleavslutningen på Medby skole. Kulturskolen bidrar også med ca. 28 % musikkundervisning til grunnskolen.

Den kulturelle skolesekken

Torsken kommune har et samarbeid med den kulturelle skolesekken om faste arrangement på skolen. I tillegg kommer bestillingstilbud. Liste over bestillingstilbud blir sendt til skolene, som igjen sender sine ønsker tilbake til kulturleder. Tilbudet blir koordinert av Kultur i Troms.

Tildelte midler som av en eller annen grunn er ubenyttet er avsatt på fond. Det er laget en plan over hvordan disse midlene skal benyttes.

Den kulturelle spaserstokken

Kommunen har etter søknad mottatt midler for å kunne tilby arrangement på sykehjemmene. I 2017 har det vært avholdt arrangementer med musikk på hvert sykehjem. Tilbakemeldingen har vært veldig positive. Noen arrangementer tilbys fra «kulturitroms», mens andre booker vi selv. Midlene vi mottar fra den kulturelle spaserstokken er øremerket og må rapporteres på.

Her er bilder av noen lokale trubadurer.

Flyktningetjenesten

Det ble politisk vedtatt at Torsken kommune skulle bosette 10 flyktninger i årene 2014, 2015 og 2016. I tillegg ble det bestemt at vi skulle ta imot 4 overføringsflyktninger fra Syria.

Vi har nå pr dags dato bosatt 54 flyktninger, stort og smått. Det har vært store familieegjenforeninger, derfor er antall flyktninger kommet opp i 54 stk. Bosettingen er fordelt på Torsken og Gryllefjord. Det er viktig at flyktningene blir bosatt i nærheten av kommuneadministrasjonen, offentlige kontorer, voksenopplæring, butikk og offentlig kommunikasjon når de er i introduksjonsprogrammet.

Antall flyktninger i nord kommunen har stor betydning for opprettholdelse av ressursene i barnehage og skole. Samtidig er flere av de voksne ferdig i programtiden og er videre i jobb eller utdanning. En har hittil gode resultater i forhold til sysselsetting etter ferdig program. Det har også vært stor etterspørsel fra bedrifter i nord-kommunen om sesongarbeidere og flere er inne i arbeid når det er behov. Det er viktig at næringslivet blir en naturlig del av en fremtidig bosetningsprosess.

Det er videre politisk bestemt at Torsken kommune skal bosette 10 flyktninger i året i de neste tre årene 2017 – 2019. Status nå er at tilgangen på flyktninger er veldig redusert og signalene fra sentrale hold er at små kommuner ikke vil bli prioritert i bosetningssammenheng. Det vil med andre ord si at fremtidig bosetting i Torsken kommune sannsynligvis blir fraværende. Dette vil igjen føre til store utfordringer i forhold til økonomi.

Det vil være viktig å ta vare på de flyktningene som er bosatt i kommunen, med henhold til jobb og integrering. Også når det gjelder opprettholdelse av innbyggere. Dette bør bli en prioritert oppgave i introprogrammet hvor fokuset bør ligge i jobbrelatert opplæring. Og videreutdanning innen arbeidsrettede oppgaver i kommunen. Det er her viktig at flyktningetjenesten og voksenopplæringen tilpasser et opplegg som forenes med disse behov. Alle nyankomne innvandrere mellom 18 og 55 år blir tatt opp i introduksjonsprogrammet når de bosettes i kommunen. Introduksjonsordningen og opplæring i norsk og samfunnskunnskap er regulert i lov 4. juli 2003 nr. 80 (introduksjonsloven). Rammene for disse to ordningene er fastsatt i loven og skal følges av alle kommuner og andre. Introduksjonsordningen består av to hovedelementer, introduksjonsprogrammet og introduksjonsstøtten. Kommunen har en plikt til å sørge for hhv. introduksjonsordning og opplæring i norsk og samfunnskunnskap til

personer i målgruppen. Dette er altså en lovpålagt oppgave for kommunene. Kommunen kan dermed ikke velge å ikke tilby disse to ordningene i tråd med introduksjonslovens rammer.

Flyktning tjenesten består i dag av to 100% stillinger. To 50 % miljøarbeidere, som er besatt av Line Eide og Sverre Andreassen, 50% programveileder, Linda Wilsgård og 50% flyktningkonsulent, Linda Wilsgård. Hvis flyktningetilgangen uteblir over tid kan en komme i den situasjonen at en bør se på ressursbruken i tjenesten. Man begynner å få kunnskap og erfaring i tjenesten, og man har fått på plass mange gode rutiner både på individ og systemnivå.

Økonomien i flyktningetjenesten er god. En har hatt god økonomisk styring, og har vist måtehold. En er avhengig av at det bosettes flyktninger videre for å opprettholde økonomien.

Økonomi

Ramme 1	Regnskap	Revidert budsjett	Avvik i kroner	Forventet avvik pr 31.12.13
Sentraladministrasjonen	8 741 808	7 803 451	938 357	0
	8 741 808	7 803 451	938 357	

Ramme 2 Oppvekst

Gryllefjord oppvekstsenter

Tjenesteproduksjon i forhold til vedtatte forutsetninger og planer:

Etter endt tredje kvartal er Gryllefjord oppvekstsenter godt i gang med skoleåret 2017-18. Vi drifter etter gjeldende lover (Opplæringsloven og Barnehageloven), samt de forskrifter som følger av disse. Undervisningen bygge på opplæringsplanene og årsplanene som ble godkjent høsten 2017, og de kompetanse-, lærings- og ferdighetsmål disse hadde, i henhold til Kunnskapsløftet. I barnehagen jobber de etter godkjente, oppdaterte årsplaner i forhold til ny rammeplan, og mot de mål de har satt seg for barnehageåret. Nytt barnehageår startet 1. august og søkningen til barnehagen har vært god. Tilvenning av nye barn har gått fint og avdelingene vil være fulle i løpet av kort tid når de siste ettåringene begynner.

Litt i overkant av 8 stillinger går i dag med for å drifte barnehagen i forhold til bemanningsnorm og de spesial pedagogiske tiltak som barnehagen gjennomfører. Brynhild Pedersen gikk av med pensjon i vår og hennes stilling ble lyst ut. Benedicte Jensen er nyutdannet førskolelærer, kommer fra Gryllefjord, hun søkte og fikk stillingen og startet i jobben 1. august.

I SFO er det kjøpt plasser til 14 barn ved oppstart, men det forventes en økning ut fra erfaring når fiskebedriftene kommer i gang. SFO er åpent fra klokken 07.30 til 08.30 og fra klokken 13.00 til 16.00. (16.15). Vi gir et gratistilbud i SFO for elevene i 1 – 4 klasse fra Torsken alle dager i uken mens de venter på skolebussen. Barna fra Gryllefjord som ikke har SFO-plass går hjem.

Skolens personale startet med planleggingsdager 16-18 august.

Elevtallet har gått opp fra forrige skoleår fra 67 til 69 elever, da vi fikk to nye barn i forbindelse med arbeidsinnvandring.

Det var lyst ut inntil 6 stillinger ved skolen i vår, vi fikk en søker som også tok jobb her, de ufaglærte som har vært her i flere år fortsetter og vi er meget fornøyde med dem. Morten Johnsen, ny i år, kom fra videregående skole og jobber i ungdomsskolen. Marthe Wikstrøm,

ufaglært, ny i år, jobber i barneskolen. Benedicte Kristiansen, ny i år, barn og ungdomsarbeider, jobber i SFO pluss assistent i skolen.

En flott og lang høst har også gjort at vi har kunnet ta skolebarna med på hele fire utedager i nærmiljøet, Gryllefjord, Torsken og Ballesvik, lærerne har laget flotte opplegg med spennende oppgaver til elevene som de har gjennomført på turene.

Skolen har gjennomført Nasjonale prøver og kartlegging innenfor de frister som er gitt. Årsplaner i alle fag er også ferdigstilt innenfor fristen 29.09.2017.

Økonomi

Kort gjennomgang av regnskap i forhold til budsjett:

Ansvar	Regnskap	Revidert budsjett	Avvik i kroner	Forventet avvik pr 31.12.13
211 Gryllefjord skole	5 699 121	5 718 494	- 19 373	0
241 Gryllefjord Barnehage	2 981 186	3 072 196	- 91 010	0
Totalt	8 680 307	8 790 690	- 110 383	0

Endringer innenfor egen budsjetttramme:

Virksomheten har gode rutiner på å følge med forbruket. Jevnlige kontroller gjør at virksomheten har god kontroll på driften.

Personal/HMS

Kommentar til utvikling i sykefravær for virksomheten (kort- og langtidsfravær):

Årsak	Antall dager fravær
Permisjoner	Perm m/lønn 3 dager
Sykemeldinger	100% 70 dager, 60% 33 dager
Egenmeldinger	20 dager

Medby oppvekstsenter

Tjenesteproduksjon i forhold til vedtatte forutsetninger og planer:

Høsthalvåret ved Medby oppvekstsenter er godt i gang. Vi går inn i et nytt barnehage- og skoleår med spenning, forventning og muligheter. Ved skolen skulle det ved skolestart være 27 elever. Men 3 elever dukket ikke opp til skolestart, og vi er usikker på om de kommer. I barnehagen skulle det være 12 barn ved oppstart av nytt barnehageår, men ett barn møtte ikke opp, og vi er usikker på om det kommer. Alle elevene på 1.-4.trinn har SFO fra 13:00-14:00. Fra 14:00-16:00 er det 3 barn som har SFO.

Barnehagen og skolen har avholdt felles foreldremøte, og alle utvalgene er valgt og i drift. Medby oppvekstsenterets handlingsplaner er nå oppdatert og i bruk. Planene sier noe om hva vi ønsker å oppnå, og hvordan vi skal få det til. Når vi jobber målbevisst og planmessig får vi ofte utrettet mye, og samtidig kvalitetssikret det arbeidet vi gjør. Planene våre er verktøy der rutiner blir beskrevet, slik at vi alle kan handle likt i ulike situasjoner.

Den kulturelle skolesekken har vært på flere og spennende besøk. Disse kulturelle besøkene er positive innslag i skolehverdagen. Vi har også tatt i bruk bassenget. Fra skoleåret 2017/18 blir det obligatorisk å gjennomføre en ferdighetsprøve i svømming for elever på 1.- 4. årstrinn. Formålet med ferdighetsprøven er å styrke svømmeopplæringen slik at elevene blir svømmedyktige innen 4. trinn.

Askeladden barnehage har hatt repetisjon av tema brannvern, der blant annet de eldste barna har gått brannvernrunde. Videre har barnehagen arrangert sjørøverfest i september, noe som er kjempepopulært. Det har også vært en del turer, mye i fjære som er «området» vårt dette barnehageåret. Satsingsområdet for Askeladden barnehage dette året er «Tett på realfag». I barnehagen skal barna møte et realfaglig innhold som betyr noe for livet deres her og nå, og som gir relevant kompetanse senere i livet.

Barnehagen og skolen er i en positiv utvikling. Barna skal møtes som individer, og barnehagen skal ha respekt for barnets opplevelsesverden. Barns liv påvirkes av omgivelsene, men barn påvirker også sine egne liv. Barnehagen skal gi rom for barnas ulike forutsetninger, perspektiver og erfaringer. Relasjonen mellom lærer og elev har betydning for elevenes læringsresultater og atferd. Lærerens vilje til å bry seg om alle elevene, vise interesse for den enkelte, være støttende og ha forventninger om utvikling, er viktig for å bygge en positiv relasjon.

Økonomi				
Ansvar	Regnskap	Revidert budsjett	Avvik i kroner	Forventet avvik pr 31.12.17
212(skole)	4 002 065	4 156 780	-154 715	
242(barnehage)	1 710 414	1 715 508	-5 094	
Totalt	5 712 479	5 872 288	-149 621	

Endringer innenfor egen budsjettramme:

Virksomheten har gode rutiner på å følge med forbruket. Jevnlige kontroller gjør at virksomheten har god kontroll på drifta.

Personal/HMS

Årsak	Antall dager fravær
Permisjoner	4 dager 10 timer
Sykemeldinger	5 dager 100 % 6 dager 50 %
Egenmeldinger	9 dager

Ramme 3

NAV Torsken og tjenester funksjonshemmede

Tjenesteproduksjon i forhold til vedtatte forutsetninger og planer:

NAV arbeider fremdeles målrettet for å hjelpe mottakere av økonomisk sosialhjelp ut i inntektsgivende aktivitet og selvforsørgelse, noe vi delvis har lyktes med. Videre arbeider NAV Torsken forebyggende mht. økonomiske vansker. Det er arbeids- og tidkrevende å gjøre endringsarbeid for den enkelte bruker. Vi har også hatt fokus på å hjelpe brukerne med å se muligheter og løsninger for hjelp til selvhjelp.

Tiltak for funksjonshemmede er uten store endringer. Kommunens boligjeneste er under omorganisering, så ansvarene 312 og 380 må sees i sammenheng.

Økonomi

Kort gjennomgang av regnskap i forhold til budsjett:

Mindreforbruk på ansvar 311 skyldes i hovedsak at vi ikke har brukere på kvalifiseringsprogrammet. Mindreforbruk på 312 må sees i sammenheng med forbruk på ansvar 380 og 361.

Ansvar	Regnskap	Revidert budsjett	Avvik i kroner	Forventet avvik pr 31.12.17
311 Sosialtjenesten	561 775	652 685	-90 910	0
312 Tiltak funksjonshemmede	326 297	381 109	-54 812	0
Totalt	888 072	1 033 794	-145 722	0

Personal/HMS

Kommentar til utvikling i sykefravær for virksomheten (kort- og langtidsfravær):

Årsak	Antall dager fravær
Permisjoner	0
Sykemeldinger	0
Egenmeldinger	0

PLO**Tjenesteproduksjon i forhold til vedtatte forutsetninger og planer:**

PLO gir tjenester til pasienter på sykehjemmet og i hjemmetjenesten etter gjeldende lovverk og vedtak.

Ved Sifjord sykehjem har vi 14 rom, det har vært fullt belegg inkludert langtids-, avlastnings- og korttidsopphold. Ved Gryllefjord sykehjem er det 15 rom, det har vært 15 pasienter i denne perioden. I PLO nord gis det flere tjenester i hjemmet enn i PLO sør.

Aktiviteter på sykehjemmene: I ledige stunder leser personalet for pasientene, og det spilles spill. Ved godt vær kjører vi tur med pasientene i nærmiljøet. Vi har regelmessige andakter og gudstjenester på sykehjemmet, dette annonseres.

Vi følges fortsatt opp av arbeidslivssenteret Nav, vi jobber med arbeidsmiljøet. I sør er det gjennomført dialogspillet, som resulterer i en handlingsplan, denne blir ferdig i løpet av høsten. Dialogspillet skal også gjennomføres i nord i løpet av vinteren.

De ansatte har opprettet egne facebook sider for virksomhetene. Publiseringer av beboere er skriftlig avklart med hver enkelt. Disse sider sees positivt, også for pårørende.

I PLO sør har det vært tatt initiativ fra ansatte om busstur for beboerne. Dette var meget positivt og alle hadde koset seg masse på tur.

I PLO jobbes det kontinuerlig med nærvær til jobben, vi tilrettelegger for at arbeidstaker skal kunne være i jobb. I PLO nord var legemeldt fravær 2 kvartal 2016:15,1 %. Samme periode i 2017 er tallet nede i 1,8 %. Dette er fantastisk!

Det var i sommer en del sykefravær, og det var lite tilgang på vikarer. De ansatte gjorde en fantastisk innsats med å være fleksibel på egen arbeidsplass.

Økonomi**Kort gjennomgang av regnskap i forhold til budsjett:**

Ansvar 361/ 362: Vi har vurdert behovet for å innleie vikarer til hver vakt.

Ansvar 371/372: Det er i ressursstyring (turnusprogram) budsjettet på disse ansvar, men når det gjøres endringer evt. settes inn vikarer, blir dette gjeldende i ansvar 361 og 362. Derfor ser vi mindreforbruk ved ansvar 371/372.

Ansvar	Regnskap	Revidert budsjett	Avvik i kroner	Forventet avvik pr 31.12
362(Sifjord sykehjem)	7 603 553	7 772 296	-163 743	
372(hjemmetjenesten)	1 033 895	1 163 001	-129 106	
Totalt	8 637 448	8 935 297	-292 849	-200 000

Ansvar	Regnskap	Revidert budsjett	Avvik i kroner	Forventet avvik pr 31.12
361 (Gr.fjord sykehjem)	7 280 825	7 606 503	-325 678	
371(hjemmetjenesten)	1 022 959	1 244 082	-221 123	
Totalt	8 303784	8 850 585	-546 801	-500 000

Endringer innenfor egen budsjetttramme:

Vi gjør jevnlig kontroll på tall for drifta.

Personal/HMS

Kommentar til utvikling i sykefravær for virksomheten (kort- og langtidsfravær):

PLO sør (Sifjord)

Årsak	Antall dager fravær
Permisjoner m/u lønn	0
Sykemeldinger	153
Egenmeldinger	20
Ferie	235

PLO nord (Gryllefjord)

Årsak	Antall dager fravær
Permisjoner m/u lønn	0
Sykemeldinger	22
Egenmeldinger	14
Ferie	282

Ramme 4 og 5

Teknisk avdeling og bygg

Tjenesteproduksjon i forhold til vedtatte forutsetninger og planer:

Generelt utføres arbeid på teknisk avdeling og vedlikeholdstiltak etter planen. Utfordringer på teknisk avdeling er uventede reparasjoner og kostnader som det ikke er budsjettert med. Det er ansatt en feier i en 35 % stilling som skal føre tilsyn og utfører feing på boliger i Gryllefjord og Torsken.

Bengt Richardsen er engasjert i arbeid med saker som gjelder kart og oppmåling. Bjørn Lauransen utfører noen bygge- og delingssaker.

Prosjektet «kartlegging av universell utforming av kommunale bygninger» arbeides det med. Kommunen har mottatt tilskudd på kr 100 000 fra Barne- og familiedirektoratet. Prosjektet gjennomføres i egen regi med frist for delrapportering i september, og det vil være sluttrapportering den 15. januar 2018. Universell utforming er omfattende begrep. Dette er i hovedsak tilrettelegging for blant annet syn, hørsel og bevegelse. Innen 2025 er målet at alle offentlige nye bygninger skal være universelt utformet.

Reparasjon av taket på Gryllefjord sykehjem ble ferdigstilt i juli 2017.

Arbeidet med «utvidelse Grunnfarnes kirkegård» blir ferdigstilt høsten 2017.

Prosjektet «tildeling av adressenummer» arbeides det med. Gatenavn er vedtatt i kommunestyret. Informasjon om adressenummer ble sendt ut til innbyggerne i januar 2017. Det gjenstår arbeid i forhold til å få splittet adressene i bygninger der hvor vi har flere boenheter.

Arbeidet med prosjektet «utvidelse av Ballesvika kirkegård» kan ikke startes opp før det foreligger tillatelse fra kulturetaten i Troms fylkeskommune.

Økonomi**Kort gjennomgang av regnskap i forhold til budsjett:**

Ramme 4 teknisk går økonomisk bra. Hovedavviket på ramme 5 kommer av at det er for lavt budsjett på utgifter kommunen har på strøm.

Ramme	Regnskap	Revidert budsjett	Avvik i kroner	Forventet avvik pr 31.12.13
Ramme 4 Teknisk	1 791 432	1 836 219	-44 787	0
Ramme 5 Bygninger	2 732 706	1 884 448	848 259	0
Totalt	4 524 138	3 720 667	803 472	0

Endringer innenfor egen budsjettramme:

Det blir gjort månedlige kontroller på ramme 4 og ramme 5. I tillegg blir det rapportert kvartalsvis om den økonomiske situasjonen på ramme 4 og 5 til formannskap og kommunestyret.

Saksframlegg

Utvalg	Utvalgssak	Møtedato
Formannskapet i Torsken	76/17	21.11.2017
Kommunestyret i Torsken	50/17	12.12.2017

Budsjettreguleringer drift

Saksprotokoll i Formannskapet i Torsken - 21.11.2017

Behandlingsinformasjon

Enstemmig som innstilling

Vedtak

Følgende budsjettreguleringer blir foreslått av rådmannen i driftsbudsjettet:

Ramme 1

Styrer

Det blir foreslått å øke budsjettet på tapt arbeidsfortjeneste når politikerne tar fra fri jobb for å delta på møter.

Fellesområdet

Budsjettet for premieavviket fra KLP og SPK er fordelt på de ulike rammene. I regnskapsavslutningen bokføres premieavviket på fellesområdet, og budsjettet reguleres i tråd med utgiftene som forventes ut fra skriv fra KLP og SPK.

Det er budsjettert med sykelønnsrefusjoner på kr 899 964 på ramme 1. Det er vanskelig å vite hvilke virksomheter som får sykefravær, derfor er denne budsjettposten lagt på ramme 1, med fordeling på virksomhetene i ettertid.

Datautgifter

Arkivsystemet ephorte er blitt oppgradert til elements, noe som har ført til budsjettoverskridelser på dette ansvaret. Det blir foreslått av rådmannen å øke datautgiftene med kr 414 956.

Rådmannskontoret

På rådmannskontoret er det budsjettert med et disposisjonsfond på kr 208 772. Dette er foreslått å bruke i denne budsjettreguleringen.

Flyktningetjenesten

Status for flyktningetjenesten er at tilgangen på flyktninger er redusert. Signaler som er gitt fra sentrale hold er at små kommuner ikke blir prioritert i bosettingssammenheng. Det er i budsjettet for 2017 budsjettert med bosetting av 5 flyktninger. Integreringstilskuddet på flyktningetjenesten reduseres med kr 500 000.

Ramme 2

Gryllefjord skole

Gryllefjord skole har hatt sykefravær, men har organisatorisk løst dette uten å sette inn vikar. Budsjettet reguleres derfor for kr 206 836 på sykelønnsrefusjoner.

Medby skole

På Medby skole har vi økte refusjoner på gjesteelev på kr 120 000, dette reguleres budsjettet for.

Ramme 3

Sosialtjenesten

Vi har ingen deltakere i kvalifiseringsprogrammet. Denne budsjettposten er derfor foreslått redusert.

Gryllefjord sykehjem/Sifjord Sykehjem

Både Gryllefjord sykehjem og Sifjord sykehjem har gode regnskapstall i 2017. Sykefraværet har vært lavt dette året. Budsjettet reguleres for lønn, pensjon, arbeidsgiveravgift, samt sykelønnsrefusjoner.

Ramme 5

Budsjettet har vært for lavt på ramme 5 knyttet til utfordringer på strøm på ulike bygg til kommunen. Det er foreslått å øke budsjettet på rammeområdet 5 med kr 577 162.

Ramme 8

Eiendomsskatt

I budsjettet for 2017 er det ikke budsjettert med eiendomslinjeleie. Derfor økes denne posten med kr 256 361.

Andre statlige overføringer

Kompensasjon for investeringskostnad i forbindelse med grunnskolereformen 1997 ble utbetalt siste gang våren 2017. Budsjettet reguleres i henhold til dette.

Rammetilskudd

Torsken kommune har fått økte skjønnsmidler fra fylkesmannen i Troms på kr 600 000. Budsjettet reguleres for dette.

Ramme 9

Renteutgifter

Det er lav rente på lån som kommunen har i kommunalbanken og i KLP kommunekreditt. Vi har lavere renteutgifter på kr 409 124.

Vedlagt ligger spesifiserte endringer på de ulike kontoene i driftsbudsjettet, og de obligatoriske budsjettskjemaene 1A og 1B.

Budsjettreguleringsskjema for Torsken kommune, kommunestyret 12.12.2017							
ART	ANSV AR	FUNKS J	BUDSJETTPOSTENS TEKST	VEDTATT BUDSJETT	NYTT FORSLAG	MERUTGIFT MINDRE INNT.	MINDRE UTG. MER INNTEKT
108001	101	100	Tapt arb. fortjeneste politikere	-	45 000	45 000	-
109005	110	171	Premieavvik KLP	-	1 916 584	1 916 584	-
109005	110	170	Premieavvik KLP	-	-1 097 308	-	-1 097 308
109006	110	171	Premieavvik SPK	-	-25 470	-	-25 470
109006	110	170	Premieavvik SPK	-	-114 685	-	-114 685
109901	110	171	Arb.avg. premieavvik KLP	-	97 746	97 746	-
109901	110	170	Arb.avg. premieavvik KLP	-	-55 963	-	-55 963
109902	110	171	Arb.avg. premieavvik SPK	-	-1 299	-	-1 299
109902	110	170	Arb.avg. premieavvik SPK	-	-5 849	-	-5 849
113003	115	120	Datakommunikasjon	460 000	600 000	140 000	-
119506	115	120	Lisenser og dataprogrammer	1 250 089	1 525 045	274 956	-
154000	120	880	Avsetning disp. fond	208 772	-	-	-208 772
171000	131	383	Sykelønnsrefusjon	-	-42 720	-	-42 720
171000	110	120	Sykelønnsrefusjon	-899 964	-4 712	895 252	-
181002	126	850	Integreringstilskudd	-9 612 000	-9 112 000	500 000	-
Ramme 1				-8 593 103	-6 275 631	3 869 538	-1 552 066
171000	211	202	Sykelønnsrefusjon	-	-206 836	-	-206 836
109000	211	202	Pensjonspremie KLP	404 435	382 591	-	-21 844
109001	211	202	Pensjonspremie SPK	492 269	480 207	-	-12 062
109000	212	202	Pensjonspremie KLP	215 106	175 106	-	-40 000
175002	212	202	Refusjon gjesteelev	-	-120 000	-	-120 000
109000	242	201	Pensjonspremie KLP	417 658	392 121	-	-25 537
171000	220	213	Sykelønnsrefusjon	-	-140 296	-	-140 296
171000	242	201	Sykelønnsrefusjon	-	-23 129	-	-23 129
Ramme 2				1 529 468	939 764	-	-589 704
108901	311	276	Kvalifiseringsstønad	196 629	-	-	-196 629
171000	323	232	Sykelønnsrefusjon	-	-36 872	-	-36 872
109000	361	253	Pensjonspremie KLP	1 643 194	1 413 168	-	-230 026
109900	361	253	Arbeidsgiveravgift	626 910	565 178	-	-61 732
101000	361	253	Fast lønn	6 834 338	6 634 338	-	-200 000
17100	361	253	Sykelønnsrefusjon	-	-63 520	-	-63 520
109000	362	253	Pensjonspremie KLP	1 573 884	1 420 807	-	-153 077
109900	362	253	Arbeidsgiveravgift	583 374	568 093	-	-15 281
17100	362	253	Sykelønnsrefusjon	-	-200 000	-	-200 000
109000	371	254	Pensjonspremie KLP	234 290	215 715	-	-18 575
109900	371	254	Arbeidsgiveravgift	79 608	72 696	-	-6 912
17100	371	254	Sykelønnsrefusjon	-	-21 212	-	-21 212
109000	372	254	Pensjonspremie KLP	240 144	210 875	-	-29 269
109900	372	254	Arbeidsgiveravgift	81 301	68 932	-	-12 369
17100	372	254	Sykelønnsrefusjon	-	-16 317	-	-16 317
Ramme 3				12 093 672	10 831 881	-	-1 261 791

171000	411	345	Sykelønnsrefusjon	-	-45 092	-	-45 092
Ram me 4				-	-45 092	-	-45 092
118000	521	222	Strøm Gryllefjord skole	355 000	435 000	80 000	-
118000	522	222	Strøm Medby skole	245 000	350 000	105 000	-
118000	531	221	Strøm Gryllefjord barnehage	36 000	60 000	24 000	-
118000	532	221	Strøm Medby barnehage	36 000	60 000	24 000	-
118000	541	261	Strøm Gryllefjord sykehjem	285 000	355 000	70 000	-
118000	542	261	Strøm Gryllefjord sykehjem	170 000	230 000	60 000	-
163000	551	130	Husleie	-203 048	-	203 048	-
118000	512	339	Strøm Martin Nilsen bygget	5 000	16 114	11 114	-
Ram me 5				928 952	1 506 114	577 162	-
187400	802	800	Eiendomsskatt	-1 005 617	-1 311 453	-	-305 836
127001	802	800	Konsulenttjenester	-	41 850	41 850	-
114000	802	120	Annonser	-	7 625	7 625	-
181000	822	870	Andre statlige overføringer	-720 000	-540 000	180 000	-
180000	820	840	Rammetilskudd	-61 676 000	-62 276 000	-	-600 000
Ram me 8				-63 401 617	-64 077 978	229 475	-905 836
190003	902	283	Renter på utlån	-450 000	-350 000	100 000	-
150000	901	870	Renteutgifter lån	2 790 876	2 336 850	-	-454 026
157000	980	880	Overføring til investering	400 000	432 340	32 340	-
Ram me 9				2 740 876	2 419 190	132 340	-454 026
Sum				-54 701 752	-54 701 752	4 808 515	-4 808 515

Beskrivelse Budsjettskjema 1A	Vedtatt budsjett 2017	Endringer	Revidert budsjett 2017
Skatt på inntekt og formue	-20 018 000	-	-20 018 000
Ordinært rammetilskudd	-61 676 000	-600 000	-62 276 000
Skatt på eiendom	-2 732 723	-256 361	-2 989 084
Andre direkte eller indirekte skatter	-	-	-
Andre generelle statstilskudd	-720 000	180 000	-540 000
Sum frie disponible inntekter	-85 146 723	-676 361	-85 823 084
Renteinntekter og utbytte	-500 000	100 000	-400 000
Gevinst på finansielle instrumenter	-	-	-
Renteutgifter provisjoner og andre finansutgifter	2 659 832	-454 026	2 205 806
Tap på finansielle instrumenter	-	-	-
Avdrag på lån	4 100 000	-	4 100 000
Netto finansinntekter/-utgifter	6 259 832	-354 026	5 905 806
Dekning av tidl års regnsk m merforbruk	3 297 478	-	3 297 478
Til bundne avsetninger	-	-	-
Til ubundne avsetninger	-	-	-
Bruk av tidl års regnsk m mindreforbruk	-	-	-
Bruk av ubundne avsetninger	-	-	-
Bruk av bundne avsetninger	-	-	-
Netto avsetninger	3 297 478	-	3 297 478
Overført til investeringsbudsjettet	400 000	32 340	432 340
Til fordeling drift	-75 189 413	-998 047	-76 187 460
Sum fordelt til drift fra skjema 1B	-75 189 413	-998 047	-76 187 460
Merforbruk/mindreforbruk	-	-	-

Budsjettskjema 1B	Vedtatt budsjett 2017	Endringer	Revidert budsjett 2017
Sum fordelt til drift fra skjema 1A	-75 189 413	-998 047	-76 187 460
Ramme 1	9 894 965	2 317 472	12 212 437
Ramme 2	20 629 041	-589 704	20 039 337
Ramme 3	37 688 499	-1 261 791	36 426 708
Ramme 4	4 450 210	-45 092	4 405 118
Ramme 5	2 626 698	577 162	3 203 860
Ramme 8	-100 000	-	-100 000
Sum netto	-	-	-

Rådman
nens
innstill
ng

Følgend
e
budsjett
regulerin
ger blir
foreslått
av

rådmannen i driftsbudsjettet:

Ramme 1

Styrer

Det blir foreslått å øke budsjettet på tapt arbeidsfortjeneste når politikerne tar fra fri jobb for å delta på møter.

Fellesområdet

Budsjettet for premieavviket fra KLP og SPK er fordelt på de ulike rammene. I regnskapsavslutningen bokføres premieavviket på fellesområdet, og budsjettet reguleres i tråd med utgiftene som forventes ut fra skriv fra KLP og SPK. Det er budsjettert med sykelønnsrefusjoner på kr 899 964 på ramme 1. Det er vanskelig å vite hvilke virksomheter som får sykefravær, derfor er denne budsjettposten lagt på ramme 1, med fordeling på virksomhetene i ettertid.

Datautgifter

Arkivsystemet ephorte er blitt oppgradert til elements, noe som har ført til budsjettoverskridelser på dette ansvaret. Det blir foreslått av rådmannen å øke datautgiftene med kr 414 956.

Rådmannskontoret

På rådmannskontoret er det budsjettert med et disposisjonsfond på kr 208 772. Dette er foreslått å bruke i denne budsjettreguleringen.

Flyktningetjenesten

Status for flyktningetjenesten er at tilgangen på flyktninger er redusert. Signaler som er gitt fra sentrale hold er at små kommuner ikke blir prioritert i bosettingssammenheng. Det er i budsjettet for 2017 budsjettert med bosetting av 5 flyktninger. Integreringstilskuddet på flyktningetjenesten reduseres med kr 500 000.

Ramme 2

Gryllefjord skole

Gryllefjord skole har hatt sykefravær, men har organisatorisk løst dette uten å sette inn vikar. Budsjettet reguleres derfor for kr 206 836 på sykelønnsrefusjoner.

Medby skole

På Medby skole har vi økte refusjoner på gjesteelev på kr 120 000, dette reguleres budsjettet for.

Ramme 3

Sosialtjenesten

Vi har ingen deltakere i kvalifiseringsprogrammet. Denne budsjettposten er derfor foreslått redusert.

Gryllefjord sykehjem/Sifjord Sykehjem

Både Gryllefjord sykehjem og Sifjord sykehjem har gode regnskapstall i 2017. Sykefraværet har vært lavt dette året. Budsjettet reguleres for lønn, pensjon, arbeidsgiveravgift, samt sykelønnsrefusjoner.

Ramme 5

Budsjettet har vært for lavt på ramme 5 knyttet til utfordringer på strøm på ulike bygg til kommunen. Det er foreslått å øke budsjettet på rammeområdet 5 med kr 577 162.

Ramme 8

Eiendomsskatt

I budsjettet for 2017 er det ikke budsjettert med eiendomslinjeleie. Derfor økes denne posten med kr 256 361.

Andre statlige overføringer

Kompensasjon for investeringskostnad i forbindelse med grunnskolereformen 1997 ble utbetalt siste gang våren 2017. Budsjettet reguleres i henhold til dette.

Rammetilskudd

Torsken kommune har fått økte skjønnsmidler fra fylkesmannen i Troms på kr 600 000. Budsjettet reguleres for dette.

Ramme 9

Renteutgifter

Det er lav rente på lån som kommunen har i kommunalbanken og i KLP kommunekreditt. Vi har lavere renteutgifter på kr 409 124.

Vedlagt ligger spesifiserte endringer på de ulike kontoene i driftsbudsjettet, og de obligatoriske budsjettskjemaene 1A og 1B.

Budsjettreguleringsskjema for Torsken kommune, kommunestyret 12.12.2017							
ART	ANSV AR	FUNKS J	BUDSJETTPOSTENS TEKST	VEDTATT BUDSJETT	NYTT FORSLAG	MERUTGIFT MINDRE INNT.	MINDRE UTG. MER INNTÆKT
108001	101	100	Tapt arb. fortjeneste politikere	-	45 000	45 000	-
109005	110	171	Premieavvik KLP	-	1 916 584	1 916 584	-
109005	110	170	Premieavvik KLP	-	-1 097 308	-	-1 097 308
109006	110	171	Premieavvik SPK	-	-25 470	-	-25 470
109006	110	170	Premieavvik SPK	-	-114 685	-	-114 685
109901	110	171	Arb.avg. premieavvik KLP	-	97 746	97 746	
109901	110	170	Arb.avg. premieavvik KLP	-	-55 963	-	-55 963
109902	110	171	Arb.avg. premieavvik SPK	-	-1 299	-	-1 299
109902	110	170	Arb.avg. premieavvik SPK	-	-5 849	-	-5 849
113003	115	120	Datakommunikasjon	460 000	600 000	140 000	-
119506	115	120	Lisenser og dataprogrammer	1 250 089	1 525 045	274 956	-
154000	120	880	Avsetning disp. fond	208 772	-	-	-208 772
171000	131	383	Sykelønnsrefusjon	-	-42 720	-	-42 720
171000	110	120	Sykelønnsrefusjon	-899 964	-4 712	895 252	-
181002	126	850	Integreringstilskudd	-9 612 000	-9 112 000	500 000	-
Ram me 1				-8 593 103	-6 275 631	3 869 538	-1 552 066
171000	211	202	Sykelønnsrefusjon	-	-206 836	-	-206 836
109000	211	202	Pensjonspremie KLP	404 435	382 591	-	-21 844
109001	211	202	Pensjonspremie SPK	492 269	480 207	-	-12 062
109000	212	202	Pensjonspremie KLP	215 106	175 106	-	-40 000
175002	212	202	Refusjon gjesteelev	-	-120 000	-	-120 000
109000	242	201	Pensjonspremie KLP	417 658	392 121	-	-25 537
171000	220	213	Sykelønnsrefusjon	-	-140 296	-	-140 296
171000	242	201	Sykelønnsrefusjon	-	-23 129	-	-23 129
Ram me 2				1 529 468	939 764	-	-589 704
108901	311	276	Kvalifiseringsstønad	196 629	-	-	-196 629
171000	323	232	Sykelønnsrefusjon	-	-36 872	-	-36 872
109000	361	253	Pensjonspremie KLP	1 643 194	1 413 168	-	-230 026
109900	361	253	Arbeidsgiveravgift	626 910	565 178	-	-61 732
101000	361	253	Fast lønn	6 834 338	6 634 338	-	-200 000
17100	361	253	Sykelønnsrefusjon	-	-63 520	-	-63 520
109000	362	253	Pensjonspremie KLP	1 573 884	1 420 807	-	-153 077
109900	362	253	Arbeidsgiveravgift	583 374	568 093	-	-15 281
17100	362	253	Sykelønnsrefusjon	-	-200 000	-	-200 000
109000	371	254	Pensjonspremie KLP	234 290	215 715	-	-18 575
109900	371	254	Arbeidsgiveravgift	79 608	72 696	-	-6 912
17100	371	254	Sykelønnsrefusjon	-	-21 212	-	-21 212
109000	372	254	Pensjonspremie KLP	240 144	210 875	-	-29 269
109900	372	254	Arbeidsgiveravgift	81 301	68 932	-	-12 369
17100	372	254	Sykelønnsrefusjon	-	-16 317	-	-16 317
Ram me 3				12 093 672	10 831 881	-	-1 261 791

171000	411	345	Sykelønnsrefusjon	-	-45 092	-	-45 092
Ramme 4				-	-45 092	-	-45 092
118000	521	222	Strøm Gryllefjord skole	355 000	435 000	80 000	-
118000	522	222	Strøm Medby skole	245 000	350 000	105 000	-
118000	531	221	Strøm Gryllefjord barnehage	36 000	60 000	24 000	-
118000	532	221	Strøm Medby barnehage	36 000	60 000	24 000	-
118000	541	261	Strøm Gryllefjord sykehjem	285 000	355 000	70 000	-
118000	542	261	Strøm Gryllefjord sykehjem	170 000	230 000	60 000	-
163000	551	130	Husleie	-203 048	-	203 048	-
118000	512	339	Strøm Martin Nilsen bygget	5 000	16 114	11 114	-
Ramme 5				928 952	1 506 114	577 162	-
187400	802	800	Eiendomsskatt	-1 005 617	-1 311 453	-	-305 836
127001	802	800	Konsulenttjenester	-	41 850	41 850	-
114000	802	120	Annonser	-	7 625	7 625	-
181000	822	870	Andre statlige overføringer	-720 000	-540 000	180 000	-
180000	820	840	Rammetilskudd	-61 676 000	-62 276 000	-	-600 000
Ramme 8				-63 401 617	-64 077 978	229 475	-905 836
190003	902	283	Renter på utlån	-450 000	-350 000	100 000	-
150000	901	870	Renteutgifter lån	2 790 876	2 336 850	-	-454 026
157000	980	880	Overføring til investering	400 000	432 340	32 340	-
Ramme 9				2 740 876	2 419 190	132 340	-454 026
Sum				-54 701 752	-54 701 752	4 808 515	-4 808 515

Beskrivelse Budsjettskjema 1A	Vedtatt budsjett 2017	Endringer	Revidert budsjett 2017
Skatt på inntekt og formue	-20 018 000	-	-20 018 000
Ordinært rammetilskudd	-61 676 000	-600 000	-62 276 000
Skatt på eiendom	-2 732 723	-256 361	-2 989 084
Andre direkte eller indirekte skatter	-	-	-
Andre generelle statstilskudd	-720 000	180 000	-540 000
Sum frie disponible inntekter	-85 146 723	-676 361	-85 823 084
Renteinntekter og utbytte	-500 000	100 000	-400 000
Gevinst på finansielle instrumenter	-	-	-
Renteutgifter provisjoner og andre finansutgifter	2 659 832	-454 026	2 205 806
Tap på finansielle instrumenter	-	-	-
Avdrag på lån	4 100 000	-	4 100 000
Netto finansinntekter/-utgifter	6 259 832	-354 026	5 905 806
Dekning av tidl års regnskm merforbruk	3 297 478	-	3 297 478
Til bundne avsetninger	-	-	-
Til ubundne avsetninger	-	-	-
Bruk av tidl års regnskm mindreforbruk	-	-	-
Bruk av ubundne avsetninger	-	-	-
Bruk av bundne avsetninger	-	-	-
Netto avsetninger	3 297 478	-	3 297 478
Overført til investeringsbudsjettet	400 000	32 340	432 340
Til fordeling drift	-75 189 413	-998 047	-76 187 460
Sum fordelt til drift fra skjema 1B	-75 189 413	-998 047	-76 187 460
Merforbruk/mindreforbruk			

Budsjettskjema 1B	Vedtatt budsjett 2017	Endringer	Revidert budsjett 2017
Sum fordelt til drift fra skjema 1A	-75 189 413	-998 047	-76 187 460
Ramme 1	9 894 965	2 317 472	12 212 437
Ramme 2	20 629 041	-589 704	20 039 337
Ramme 3	37 688 499	-1 261 791	36 426 708
Ramme 4	4 450 210	-45 092	4 405 118
Ramme 5	2 626 698	577 162	3 203 860
Ramme 8	-100 000	-	-100 000
Sum netto	-	-	-

Saksframlegg

Utvalg	Utvalgssak	Møtedato
Formannskapet i Torsken	77/17	21.11.2017
Kommunestyret i Torsken	51/17	12.12.2017

Budsjettreguleringer investering

Saksprotokoll i Formannskapet i Torsken - 21.11.2017

Behandlingsinformasjon
Enstemmig som innstilling

Vedtak

Budsjettreguleringer investering

På grunn av endringer i løpet av året, samt at planlagte investeringstiltak ikke er iverksatt som budsjettert, foreslår rådmannen å endre budsjettet som følger:

1. Egenkapitalinnskudd fra KLP

Hvert år får Torsken kommune krav fra KLP på egenkapitaltilskudd. I år var kravet på kr 427 401. Det er foreslått å finansiere kravet fra KLP gjennom en overføring fra driftsregnskapet. I tillegg er det vedtatt at selskapet fergesambandet Andøya Senja AS er opphørt, og i den forbindelse har Torsken kommune fått tilbakebetalt kr 64 116 (for innløsning av aksjer), som det er foreslått at skal finansiere kravet fra KLP. Egenkapitaltilskuddet kan ikke lånefinansieres.

2. Udekket krav 2016

Torsken kommune har et udekket krav i investering fra 2016. Beløpet er på kr 69 055. Rådmannen foreslår å finansiere denne utgiften ved en overføring fra driftsregnskapet.

3. Formidlingslån

Utdeling av startlån blir høyere enn budsjettet i 2017, og det foreslås å øke budsjettposten med kr 630 000. Bruk av lån økes tilsvarende. I tillegg blir avdrag på formidlingslån lavere enn budsjettet, og det foreslås å redusere budsjettposten med kr 300 000. Mottatte avdrag reduseres tilsvarende. Dette har ingen resultateffekt.

4. Gryllefjord vannbehandlingsanlegg

Gryllefjord vannbehandlingsanlegg vil ikke bli gjennomført i 2017, og det foreslås å overføre dette prosjektet til budsjettet for 2018.

5. Vannforsyning til Grunnfarnes

På prosjektet vannforsyning til Grunnfarnes er det brukt kr 53 865 på konsulent. Dette foreslår rådmannen at dekkes gjennom lån. Investeringen planlegger man å gjennomføre i 2018.

6. Ballesvika kirkegård

I 2017 er det ikke gjennomført noe arbeid på Ballesvika kirkegård. Det foreslås at prosjektet blir overført til budsjettet for 2018.

7. Grunnfarnes kirkegård

Prosjektet Grunnfarnes kirkegård blir dyrere enn det som er vedtatt i budsjettet. Vi har på dette prosjektet mottatt slutfaktura. Det foreslås fra rådmannen en økning i investeringen på kr 627 126.

8. Gryllefjord sykehjem

Arbeidet med taket på Gryllefjord sykehjem, og oppgradering av legekantoret er avsluttet. Til dette prosjektet ble det tatt opp et lån på kr 1 mill. Prosjektkostnadene er blitt lavere enn budsjettet. Det foreslås å redusere bruk av lånemidler med kr 339 748.

9. Kommunehuset

Det er blitt kjøpt ny ytterdør til kommunehuset. Rådmannen foreslår å øke budsjettet med kr 130 487 som blir dekket gjennom bruk av lån.

10. Havnevesen

Vi får ikke igjen mva på investeringen på kr 1 120 000 til fiskerihavntiltak. Det foreslås derfor at dette korrigeres for i budsjettet.

11. Kommunale veier

Torsken kommune har bestilt veiskilt. Rådmannen foreslår å øke budsjettet med kr 120 000, som blir dekket gjennom bruk av lån.

12. Gryllefjord skole

På Gryllefjord skole er det brukt kr 69 772 på konsulent. Dette foreslår rådmannen at dekkes gjennom lån. Investeringen planlegger man at igangsettes i 2018.

Vedlagt ligger spesifiserte endringer på de ulike kontoene i investeringsbudsjettet, og de obligatoriske investeringsbudsjettskjemaene 2A og 2B.

Budsjetreguleringsskjema for Torsken kommune, kommunestyret 12.12.2017								
ART	ANSV AR	FUNK SJ	prosj	BUDSJETIPOSTENS TEKST	VEDTATT BUDSJETT	NYTT FORSLAG	MERUTGIFT MINDRE INNT.	MINDRE UTG. MER INNTEKT
Egenkapitaltilskudd m.m.								
052903	110	172		Egenkapitaltilskudd	400 000	427 401	27 401	-
092900	110	325		Salg av aksjer	-	-64 116	-	-64 116
053000	940	880		Udekket investering	-	69 055	69 055	-
097000	980	880		Overføring drift	-400 000	-432 340		-32 340
Formidlingslån								
051000	151	283		Avdrag formidlingslån	1 000 000	700 000	-	-300 000
051001	151	283		Ekstraordinære avdrag	485 735	1 096 543	610 808	-
052000	151	283		Startlån	2 000 000	2 630 000	630 000	-
091001	151	283		Bruk av lån	-2 000 000	-2 630 000	-	-630 000
092000	151	283		Mottatt avdrag	-1 000 000	-700 000	300 000	-
095800	151	283		Bruk av bundne fond	-485 735	-1 015 354	-	-529 619
051001	911	870		Ekstraordinære avdrag	102 779	1 171 590	1 068 811	
092002	151	283		Ekstraord. avdrag fomid.	-	-1 150 000	-	-1 150 000
Gryllefjord vannbehandlingsanlegg								
023001	411	345	41107	Anleggskostnader	4 111 350	-	-	4 111 350
070000	411	345	41107	Tilskudd	-1 356 746	-	1 356 746	-
091000	980	870		Bruk av lån	-2 754 604	-	2 754 604	-
Vannforsyning til Grunnfarnes								
027001	411	345	41108	Konsulentbruk	-	53 865	53 865	-
023001	411	345	41108	Anleggskostnader	3 600 000	-	-	-3 600 000
070000	411	345	41108	Tilskudd	-1 200 000	-	1 200 000	-
091000	980	870		Bruk av lån	-2 400 000	-53 865	2 346 135	-
Ballesvik kirkegård								
023001	574	393	57401	Anleggskostnader	1 700 000	-	-	-1 700 000
091000	980	870		Bruk av lån	-1 700 000	-	1 700 000	-
042900	574	393	57401	mva	425 000	-	-	-425 000
072900	574	841	57401	mva.komp	-425 000	-	425 000	-
Grunnfarnes kirkegård								
023001	575	393	57501	Anleggskostnader	270 946	898 072	627 126	-
042900	575	393	57501	mva	67 893	377 893	310 000	-
072900	575	841	57501	mva-komp	-67 893	-377 893	-	-310 000
091000	980	870		Bruk av lån	-353 496	-980 622	-	-627 126
Gryllefjord sykehjem								
020003	541	241	54101	Annet inventar og utstyr	-	15 682	15 682	-
023001	541	216	57603	Anleggskostnader	1 000 000	624 566	-	-375 434
025001	541	261	57603	Vedlikehold bygninger	-	20 004	20 004	-
042900	541	261	57603	mva	250 000	165 063	-	-84 937
072900	541	841	57603	mva-komp	-250 000	-165 063	84 937	-
091000	980	870		Bruk av lån	-1 000 000	-660 252	339 748	-
Kommunehuset								
020003	551	130		Annet inventar og utstyr	-	130 487	130 487	-
042900	551	130		mva	-	32 622	32 622	-
072900	551	841		mva-komp	-	-32 622	-	-32 622
091000	980	870		Bruk av lån	-	-130 487	-	-130 487

Havnevesen								
027001	483	325	48311	Konsulenttjeneste	-	54 138	54 138	-
027003	483	325	48311	Flytebrygge	1 120 000	1 065 862	-	-54 138
042900	483	325	48311	mva	280 000	-	-	-280 000
072900	483	841	48311	mva-komp	-280 000	-	280 000	-
Kommunale veier								
023001	481	332	48312	Anleggskostnader	-	120 000	120 000	-
091000	980	870		Bruk av lån	-	-120 000	-	-120 000
042900	483	325	48312	mva	-	30 000	-	-30 000
072900	483	841	48312	mva-komp	-	-30 000	30 000	-
Gryllefjord skole								
023001	521	222	50201	Anleggskostnader	3 512 000	-	-	-3 512 000
027001	521	222	50201	Konsulent tjenester	-	69 772	69 772	-
042900	551	222	50201	mva	878 000	17 443	-	-860 557
072900	521	841	50201	mva-komp	-878 000	-17 443	860 557	-
091000	980	870		Bruk av lån	-3 512 000	-69 772	3 442 228	-
Sum					1 140 229	1 140 229	18 959 726	-18 959 726

Råd
mannens
inns
tillin
g

På
grun
n av
endr
inge
r i
løpet
av
året,

samt at planlagte investeringstiltak ikke er iverksatt som budsjettert, foreslår rådmannen å endre

Til investering (fra skjema 2A)	Regnskap 2016	Budsjett 2017	Budsjett 2018	Budsjett 2019	Budsjett 2020
Utvidelse Grunnfarnes kirkegård	929 098	1 358 515	-	-	-
Basseng Medby skole	9 082 853	905 334	-	-	-
Innkjøp transportmidler	294 696	-	-	-	-
Oppgradering av økonomisystem Visma	-	-	-	-	-
Tørsken høydebasseng	-	-	-	-	-
Kommunehuset	-	163 109	-	-	-
Veiskilt	-	150 000	-	-	-
Fiskerhavnetiltak est. Kostnader	-	1 120 000	-	-	-
Ballesvika kirkegård	-	-	2 125 000	-	-
Ventilasjonsanlegg Gryllefjord skole	-	87 215	4 302 785	-	-
Vannforsyning Grunnfarnes	311 760	53 865	6 400 000	-	-
Gryllefjord vannbehandlingsanlegg	4 201	-	4 624 685	-	-
Tak Gryllefjord sykehjem	-	825 315	-	-	-
Fasade kommunehus	-	-	1 625 000	-	-
Sum	10 622 608	4 663 353	19 077 470	-	-

budsjettet som følger:

Investering (Budsjettskjema 2B)	Regnskap 2016	Budsjett 2017	Budsjett 2018	Budsjett 2019	Budsjett 2020
Investering i anleggsmidler	10 622 608	4 663 353	19 077 470	-	-
Utlån og forskutteringer	813 400	2 630 000	1 000 000	1 000 000	1 000 000
Avdrag på lån	2 016 300	700 000	1 000 000	1 000 000	1 000 000
Kjøp av aksjer og andeler	774 190	427 401	430 000	430 000	430 000
Udekket	-	69 055	-	-	-
Avsatt til ubundne invest.fond	-	-	-	-	-
Avsatt til bundne invest.fond	1 118 133	-	-	-	-
Årets finansieringsbehov	15 344 631	8 489 809	21 507 470	2 430 000	2 430 000
Bruk av lånemidler	-8 979 013	-5 369 264	-14 861 767	-1 000 000	-1 000 000
Inntekter fra salg av anleggsmidler	-104 000	-	-	-	-
Tilskudd til investeringer	-	-1 120 000	-3 605 146	-	-
Kompensasjon for merverdiavgift	-1 990 390	-804 088	-1 610 557	-	-
Motatte avdrag på utlån	-2 217 019	-700 000	-1 000 000	-1 000 000	-1 000 000
Andre inntekter	-	-64 116	0	0	-
Sum ekstern finansiering	-13 290 422	-8 057 469	-21 077 470	-2 000 000	-2 000 000
Overført fra driftsregnskap	-572 604	-432 340	-430 000	-430 000	-430 000
Bruk av tidligere års udisponert	-	-	-	-	-
Bruk av avsetninger	-1 412 551	-	-	-	-
Sum finansiering	-15 275 577	-8 489 809	-21 507 470	-2 430 000	-2 430 000

1. Egenkapitalinnskudd fra KLP

Hvert år får Torsken kommune krav fra KLP på egenkapitaltilskudd. I år var kravet på kr 427 401. Det er foreslått å finansiere kravet fra KLP gjennom en overføring fra driftsregnskapet. I tillegg er det vedtatt at selskapet fergesambandet Andøya Senja AS er opphørt, og i den forbindelse har Torsken kommune fått tilbakebetalt kr 64 116 (for innløsning av aksjer), som det er foreslått at skal finansiere kravet fra KLP. Egenkapitaltilskuddet kan ikke lånefinansieres.

2. Udekket krav 2016

Torsken kommune har et udekket krav i investering fra 2016. Beløpet er på kr 69 055. Rådmannen foreslår å finansiere denne utgiften ved en overføring fra driftsregnskapet.

3. Formidlingslån

Utdeling av startlån blir høyere enn budsjettert i 2017, og det foreslås å øke budsjettposten med kr 630 000. Bruk av lån økes tilsvarende. I tillegg blir avdrag på formidlingslån lavere enn budsjettert, og det foreslås å redusere budsjettposten med kr 300 000. Mottatte avdrag reduseres tilsvarende. Dette har ingen resultateffekt.

4. Gryllefjord vannbehandlingsanlegg

Gryllefjord vannbehandlingsanlegg vil ikke bli gjennomført i 2017, og det foreslås å overføre dette prosjektet til budsjettet for 2018.

5. Vannforsyning til Grunnfarnes

På prosjektet vannforsyning til Grunnfarnes er det brukt kr 53 865 på konsulent. Dette foreslår rådmannen at dekkes gjennom lån. Investeringen planlegger man å gjennomføre i 2018.

6. Ballesvika kirkegård

I 2017 er det ikke gjennomført noe arbeid på Ballesvika kirkegård. Det foreslås at prosjektet blir overført til budsjettet for 2018.

7. Grunnfarnes kirkegård

Prosjektet Grunnfarnes kirkegård blir dyrere enn det som er vedtatt i budsjettet. Vi har på dette prosjektet mottatt slutfaktura. Det foreslås fra rådmannen en økning i investeringen på kr 627 126.

8. Gryllefjord sykehjem

Arbeidet med taket på Gryllefjord sykehjem, og oppgradering av legekantoret er avsluttet. Til dette prosjektet ble det tatt opp et lån på kr 1 mill. Prosjektkostnadene er blitt lavere enn budsjettert. Det foreslås å redusere bruk av lånemidler med kr 339 748.

9. Kommunehuset

Det er blitt kjøpt ny ytterdør til kommunehuset. Rådmannen foreslår å øke budsjettet med kr 130 487 som blir dekket gjennom bruk av lån.

10. Havnevesen

Vi får ikke igjen mva på investeringen på kr 1 120 000 til fiskerihavntiltak Det foreslås derfor at dette korrigeres for i budsjettet.

11. Kommunale veier

Torsken kommune har bestilt veiskilt. Rådmannen foreslår å øke budsjettet med kr 120 000, som blir dekket gjennom bruk av lån.

12. Gryllefjord skole

På Gryllefjord skole er det brukt kr 69 772 på konsulent. Dette foreslår rådmannen at dekkes gjennom lån. Investeringen planlegger man at igangsettes i 2018.

Vedlagt ligger spesifiserte endringer på de ulike kontoene i investeringsbudsjettet, og de obligatoriske investeringsbudsjettskjemaene 2A og 2B.

Budsjettreguleringsskjema for Torsken kommune, kommunestyret 12.12.2017

ART	ANSV AR	FUNK SJ	prosj	BUDSJETTPOSTENS TEKST	VEDTATT BUDSJETT	NYTT FORSLAG	MERUTGIFT MINDRE INNT.	MINDRE UTG. MER INNTJEKT
Egenkapitaltilskudd m.m.								
052903	110	172		Egenkapitaltilskudd	400 000	427 401	27 401	-
092900	110	325		Salg av aksjer	-	-64 116	-	-64 116
053000	940	880		Udekket investering	-	69 055	69 055	-
097000	980	880		Overføring drift	-400 000	-432 340		-32 340
Formidlingslån								
051000	151	283		Avdrag formidlingslån	1 000 000	700 000	-	-300 000
051001	151	283		Ekstraordinære avdrag	485 735	1 096 543	610 808	-
052000	151	283		Startlån	2 000 000	2 630 000	630 000	-
091001	151	283		Bruk av lån	-2 000 000	-2 630 000	-	-630 000
092000	151	283		Mottatt avdrag	-1 000 000	-700 000	300 000	-
095800	151	283		Bruk av bundne fond	-485 735	-1 015 354	-	-529 619
051001	911	870		Ekstraordinære avdrag	102 779	1 171 590	1 068 811	
092002	151	283		Ekstraord. avdrag fomid.	-	-1 150 000	-	-1 150 000
Gryllefjord vannbehandlingsanlegg								
023001	411	345	41107	Anleggskostnader	4 111 350	-	-	4 111 350
070000	411	345	41107	Tilskudd	-1 356 746	-	1 356 746	-
091000	980	870		Bruk av lån	-2 754 604	-	2 754 604	
Vannforsyning til Grunnfarnes								
027001	411	345	41108	Konsulentbruk	-	53 865	53 865	-
023001	411	345	41108	Anleggskostnader	3 600 000	-	-	-3 600 000
070000	411	345	41108	Tilskudd	-1 200 000	-	1 200 000	-
091000	980	870		Bruk av lån	-2 400 000	-53 865	2 346 135	-
Ballesvik kirkegård								
023001	574	393	57401	Anleggskostnader	1 700 000	-	-	-1 700 000
091000	980	870		Bruk av lån	-1 700 000	-	1 700 000	-
042900	574	393	57401	mva	425 000	-	-	-425 000
072900	574	841	57401	mva.komp	-425 000	-	425 000	-
Grunnfarnes kirkegård								
023001	575	393	57501	Anleggskostnader	270 946	898 072	627 126	-
042900	575	393	57501	mva	67 893	377 893	310 000	-
072900	575	841	57501	mva-komp	-67 893	-377 893	-	-310 000
091000	980	870		Bruk av lån	-353 496	-980 622	-	-627 126
Gryllefjord sykehjem								
020003	541	241	54101	Annet inventar og utstyr	-	15 682	15 682	-
023001	541	216	57603	Anleggskostnader	1 000 000	624 566	-	-375 434
025001	541	261	57603	Vedlikehold bygninger	-	20 004	20 004	-
042900	541	261	57603	mva	250 000	165 063	-	-84 937
072900	541	841	57603	mva-komp	-250 000	-165 063	84 937	-
091000	980	870		Bruk av lån	-1 000 000	-660 252	339 748	-
Kommunehuset								
020003	551	130		Annet inventar og utstyr	-	130 487	130 487	-
042900	551	130		mva	-	32 622	32 622	-
072900	551	841		mva-komp	-	-32 622	-	-32 622
091000	980	870		Bruk av lån	-	-130 487	-	-130 487

Havnevesen								
027001	483	325	48311	Konsulenttjeneste	-	54 138	54 138	-
027003	483	325	48311	Flytebrygge	1 120 000	1 065 862	-	-54 138
042900	483	325	48311	mva	280 000	-	-	-280 000
072900	483	841	48311	mva-komp	-280 000	-	280 000	-
Kommunale veier								
023001	481	332	48312	Anleggskostnader	-	120 000	120 000	-
091000	980	870		Bruk av lån	-	-120 000	-	-120 000
042900	483	325	48312	mva	-	30 000	-	-30 000
072900	483	841	48312	mva-komp	-	-30 000	30 000	-
Gryllefjord skole								
023001	521	222	50201	Anleggskostnader	3 512 000	-	-	-3 512 000
027001	521	222	50201	Konsulent tjenester	-	69 772	69 772	-
042900	551	222	50201	mva	878 000	17 443	-	-860 557
072900	521	841	50201	mva-komp	-878 000	-17 443	860 557	-
091000	980	870		Bruk av lån	-3 512 000	-69 772	3 442 228	-
Sum					1 140 229	1 140 229	18 959 726	-18 959 726

Til investering (fra skjema 2A)	Regnskap 2016	Budsjett 2017	Budsjett 2018	Budsjett 2019	Budsjett 2020
Utvidelse Grunnfarnes kirkegård	929 098	1 358 515	-	-	-
Basseng Medby skole	9 082 853	905 334	-	-	-
Innkjøp transportmidler	294 696	-	-	-	-
Oppgradering av økonomisystem Visma	-	-	-	-	-
Torsken høydebasseng	-	-	-	-	-
Kommunehuset	-	163 109	-	-	-
Veiskilt	-	150 000	-	-	-
Fiskerhavnetiltak est. Kostnader	-	1 120 000	-	-	-
Ballesvika kirkegård	-	-	2 125 000	-	-
Ventilasjonsanlegg Gryllefjord skole	-	87 215	4 302 785	-	-
Vannforsyning Grunnfarnes	311 760	53 865	6 400 000	-	-
Gryllefjord vannbehandlingsanlegg	4 201	-	4 624 685	-	-
Tak Gryllefjord sykehjem	-	825 315	-	-	-
Fasade kommunehus	-	-	1 625 000	-	-
Sum	10 622 608	4 663 353	19 077 470	-	-

Investering (Budsjettskjema 2B)	Regnskap 2016	Budsjett 2017	Budsjett 2018	Budsjett 2019	Budsjett 2020
Investering i anleggsmidler	10 622 608	4 663 353	19 077 470	-	-
Utlån og forskutteringer	813 400	2 630 000	1 000 000	1 000 000	1 000 000
Avdrag på lån	2 016 300	700 000	1 000 000	1 000 000	1 000 000
Kjøp av aksjer og andeler	774 190	427 401	430 000	430 000	430 000
Udekket	-	69 055	-	-	-
Avsatt til ubundne invest.fond	-	-	-	-	-
Avsatt til bundne invest.fond	1 118 133	-	-	-	-
Årets finansieringsbehov	15 344 631	8 489 809	21 507 470	2 430 000	2 430 000
Bruk av lånemidler	-8 979 013	-5 369 264	-14 861 767	-1 000 000	-1 000 000
Inntekter fra salg av anleggsmidler	-104 000	-	-	-	-
Tilskudd til investeringer	-	-1 120 000	-3 605 146	-	-
Kompensasjon for merverdiavgift	-1 990 390	-804 088	-1 610 557	-	-
Motatte avdrag på utlån	-2 217 019	-700 000	-1 000 000	-1 000 000	-1 000 000
Andre inntekter	-	-64 116	0	0	-
Sum eksternt finansiering	-13 290 422	-8 057 469	-21 077 470	-2 000 000	-2 000 000
Overført fra driftsregnskap	-572 604	-432 340	-430 000	-430 000	-430 000
Bruk av tidligere års udisponert	-	-	-	-	-
Bruk av avsetninger	-1 412 551	-	-	-	-
Sum finansiering	-15 275 577	-8 489 809	-21 507 470	-2 430 000	-2 430 000

Saksframlegg

Utvalg	Utvalgssak	Møtedato
Kommunestyret i Torsken	52/17	12.12.2017

Høring regional næringsplan Midt-Troms 2018-2022

Rådmannens innstilling

1. Kommunestyret/formannskapet i Torsken kommune har behandlet høringsutkast til regional næringsplan for Midt-Troms 2018-2022 i møte den 12.12.2017
2. Kommunestyret/formannskapet slutter seg til det fremlagte høringsutkastet til regional næringsplan for Midt-Troms 2018-2022.

Saksopplysninger

Vedlegg:

- *Høringsutkast Regional næringsplan for Midt-Troms 2018-2022*
- *Oversikt over ivaretagelse av regionale næringsfyrtårn i planen*
- *SWOT-analyse som pekte på styrker og svakheter, muligheter og trusler i arbeidet med næringsutvikling i regionen under felles kommunestyremøte for kommunestyrene i Midt-Troms 13 02 17*

Det vises til vedtak i styringsgruppa for Byregionprogrammet og regional næringsplan 13 02 17 og 03 04 17, i tillegg til vedtak i Regionrådet i sak 55/16 (5.12.16) og 02/17 (30.1.17).

Vedlagt følger utkast til felles saksframlegg for alle Midt-Tromskommunene.

Regional næringsplan for Midt-Troms 2018 – 2022 - høringsutkast

Det vises til vedtak i de 8 kommunestyrene i Midt-Troms om deltakelse i regional næringsplan for Midt-Troms 2018-2022 våren 2017.

Styringsgruppa for Byregionprogrammet og regional næringsplan for Midt-Troms besluttet 8. juni 2017 følgende:

- *At kommunene som deltar i planprosessen skal få mulighet til å gi innspill til høringsutkast regional næringsplan når dette foreligger november/desember 2017. Høringsfrist settes til 23.12.2017.*
- *Etter at innspillene fra kommunene foreligger, ferdigstilles planen og endelig utgave av regional næringsplan legges fram innen utgangen av februar 2018.*
- *Regionrådet i Midt-Troms besluttet i sak 25/17(4.9.17) at kommunestyrene i Midt-Troms innkalles til felles kommunestyremøte den 27. februar, der den regionale næringsplanen vil bli presentert.*
- *Deretter sendes den ferdige planen til kommunene for endelig behandling første halvår 2018.*

Bakgrunn

Midt-Troms er en region med potensiale for vekst. ***Målet med en strategisk næringsplan for Midt-Troms er å forene kreftene i regionen og hente ut det store potensialet innenfor de definerte satsingsområdene sjømat, reiseliv og forsvar – samt bygge et sterkt bo- og arbeidsmarked i konkurranse med byene nord og sør i fylket.*** Regionen mangler både riktig kompetanse og nok hender i framtida til å løse de utfordringer som vi vet kommer. Dette er godt dokumentert i forprosjektet og samfunnsanalysen til Byregionprogrammet.

Øvrig næringsliv i regionen er gitt en omfattende beskrivelse i samfunnsanalysen til Byregionprogrammet.

En regional næringsplan kan bidra til å samle krefter i de samarbeidende kommunene og, ikke minst, næringslivet på tvers av kommunegrensene. Økt felleskapstenking gir Midt-Troms bedre muligheter til å lykkes med sine felles målsetninger, samme tankegang ligger til grunn i arbeidet med «Midt-Tromspakken».

Alle åtte kommunestyrer i Midt-Troms gjennomførte 13.2.17 et kick-off for denne planen, i form av et felles kommunestyremøte med hovedtema strategisk næringsplan for Midt-Troms. De fremmøtte deltok i en SWOT-analyse som pekte på styrker og svakheter, muligheter og trusler i arbeidet med næringsutvikling i regionen (se vedlegg).

Alle åtte kommuner har gjort egne vedtak om deltakelse i Byregionprogrammet og regional næringsplan. I vedtaket er tydelig næringsfokus prioritert, og det ble avdekket stort potensiale for fremtidig økonomisk vekst i flere næringer i Midt-Troms. ***Sjømat, forsvar og reiseliv får særskilt fokus i fase 2.*** I dette ligger også kommunal tilrettelegging for utvikling.

Vedtakene om deltakelse i regional næringsplan:

Bardu: Kommunestyret, 28.06.2017 Sak: 33/17
Berg: Kommunestyret, 27.04.2017 Sak: 25/17
Dyrøy: Kommunestyret, 27.04.2017 Sak: 12/17
Lenvik: Kommunestyret, 11.05.2017 Sak: 46/17
Målselv: Kommunestyret, 10.05.2017 Sak: 39/17
Sørreisa: Kommunestyret, 04.05. 2017 Sak: 30/17
Torsken: Kommunestyret, Delegert behandling rådmann
Tranøy: Kommunestyret, 26.04.2017 Sak: 32/17

I dette saksfremlegget gikk det fram at Midt-Troms regionråd i sak 55/16 «Arbeidsmøte Byregionprosjektet» (5.12.16) oppnevnte en styringsgruppe og en arbeidsgruppe som fikk ansvar for å organisere videre arbeid med en regional næringsplan. Styringsgruppen for Byregionprogrammet Midt-Troms er også styringsgruppe for regional næringsplan: Geir-Inge Sivertsen, ordfører i Lenvik og leder av regionrådet i Midt-Troms, Marit Alvig Espenes, ordfører i Dyrøy og nestleder av regionrådet, og Nils Foshaug, ordfører i Målselv. Arbeidsgruppen består av styringsgruppen, Hogne Eidissen, rådmann i Målselv og leder av administrativt råd, Tore-Jan Gjerpe, rådmann i Berg, Audun Sivertsen, plan- og næringsansvarlig i Tranøy. I tillegg har regionalt ungdomsråd (URMT) oppnevnt Erling Stangnes som representant i arbeidsgruppa.

I saksfremlegget gikk det videre fram at det i budsjettet til regional næringsplan var tatt høyde for kjøp av eksterne tjenester som skal stå for utarbeidelse av strategisk næringsplan, involvering av regionalt næringsliv og kommunene i Midt-Troms i samarbeid med Byregionprogrammet Midt-Troms. Arbeidet skal bygge på eksisterende analyser (reiseliv/sjømat/helhetlig samfunnsanalyse) for Midt-Troms og SWOT-analysen fra det felles kommunestyremøtet i Midt-Troms 13.02.17.

I saksfremlegget gikk det fram at med den finansieringsmodellen som er lagt for denne planen, skal ingen kommuner gå inn med rene penger, men må påregne bruk av ressurser fra egen kommune i arbeidsmøter etter nærmere beskrivelse. Ved tilslutning til denne saken ga kommunestyrene i Midt-Troms Lenvik kommune som prosjekteier i oppgave å gjennomføre fullstendig tilbudsutlysning og anta samarbeidspartner for arbeidet med strategisk næringsplan. Tilbud ble sendt ut til aktuelle miljøer (WSP Norge, Utviklingssenteret/KUPA, Senja Næringshage), og Senja Næringshage AS ble valgt som samarbeidspartner.

Modell

Regionrådet var i sitt møte 3.4.17 opptatt av om planen skulle lages etter Plan og bygningslovens (PBL) § 9, eller om planen skulle gjennomføres som en temaplan i en forenklet modell.

Styringsgruppen for Byregionprogrammet, som også er styringsgruppe for delprosjektet «Strategisk næringsplan for Midt-Troms», anbefalte det sistnevnte, dvs *temaplan i en forenklet modell*. Byregionprogrammet Midt-Troms har hatt møter og tett samarbeid med flere regioner som allerede har gjennomført arbeidet med strategisk regional næringsplan. Disse har alle gjort det etter en forenklet modell, eksempelvis Listerregionen og Kristiansandregionen.

Konklusjon på dette ble at planen *gjennomføres som en temaplan i en forenklet modell*, og ikke som en plan etter plan- og bygningsloven. Det ble satt som forutsetning at arbeidet med planen

likevel skulle legge opp til bred involvering og deltakelse fra regionalt næringsliv, fylkeskommune og kommuner.

Mål

Følgende forslag til mål ble lagt fram for arbeidet med regional næringsplan ved behandling i kommunestyrene våren 2017:

- Næringsplanen brukes som en felles plattform for næringsutvikling i regionen
- Næringsplanen understøtter alt arbeid og initiativer opp mot Fylkeskommunen og på nasjonalt plan
- Planen skal ikke dekke rene kommunespesifikke temaer.
- Planen får status som en regional temaplan (ikke en tradisjonell plan etter plan- og bygningsloven).
- Planen skal sikre samordning, tydelighet og forutsigbarhet.
- Planen utarbeides for en 4-årsperiode, med en regional handlingsdel med *konkrete* innspill til hva regionen i fellesskap bør ta tak i for å løfte næringsutviklingen innenfor de strategiske samarbeidsområdene.
- Næringsplanen bør ses i sammenheng med kommunenes egne handlingsplaner
- Bedre regional arbeidsdeling i forhold til type næringsliv man skal satse på, kompetansemiljø og støttetjenester
- Næringsplanen erstatter de kommunale fyrtårnene som er vedtatt av Midt-Troms regionråd. (Her er det viktig å presisere at vedtatte fyrtårn ikke blir borte, men satt inn i en større sammenheng som vil gi enda mer slagkraft opp mot større miljøer/byer/regioner)

Kommunestyrene i Midt-Troms fattet følgende likelydende vedtak våren 2017:

1. (...) kommune ønsker å delta i det kommende arbeidet med strategisk næringsplan for Midt-Troms.
2. Kommunene vil stille med egne ressurser ved å være representert i ulike prosjekt- og arbeidsgrupper og legge til rette for medvirkning. Kommunene dekker egne reise/møtekostnader.

Kommunestyret i Bardu vedtok i tillegg et ekstra punkt om involvering av næringslivet i forbindelse med planarbeidet. Dette er ivare tatt gjennom eget møte med næringslivet i kommunen, samt at næringslivet ble invitert til åpne temamøter i regionen i planprosessen.

Vurdering

Vurdering:

Senja Næringshage har sammen med Byregionprogrammet gjennomført en omfattende prosess i arbeidet med regional næringsplan fra oppstarten 08.06.17. I denne prosessen har det vært bred involvering av næringsliv, kommunene i regionen; politisk og administrativt, samt kunnskapsinstitusjoner. I prosessen er det gjennomført intervju med nærmere 20 sentrale ledere innen sjømat og reiseliv.

Temadelen om forsvaret og næringsmuligheter er utarbeidet i samarbeid med forsvarsordførerne i regionen, samt lederen av regionrådet i Midt-Troms.

Det har vært gjennomført over 30 ulike møter gjennom hele planprosessen, som har involvert om lag 300 deltakere. Det har vært gjennomført møter med alle formannskap i de 8 kommunene, samt at alle kommunene har fått tilbud om å arrangere eget møte med næringslivet. I tillegg er det gjennomført fire større temamøter knyttet til sjømat og reiseliv, med stor deltakelse:

- 30.8. reiseliv – Hamn i Senja
- 18.9. reiseliv – Målselv Fjellandsby
- 19.9. sjømat – Gibostad, Senja videregående skole/Blått kompetansesenter
- 26.9. sjømat – Senjahopen

Det er også gjennomført et eget prosessmøte med regionalt ungdomsråd 27.09.17, der en rekke ungdomsrepresentanter deltok. Alle kommunene var representert med ordfører eller varaordførere, samt representanter fra administrativ ledelse i kommunene. I tillegg deltok representanter fra sjømatæringen, Forsvaret og reiselivet.

Planens innhold

Høringsutkast Regional Næringsplan for Midt-Troms 2018-2022 omfatter områdene som er beskrevet i hovedmålene til planen; «*Å forene kreftene i regionen og hente ut det store potensialet innenfor de definerte satsingsområdene sjømat, reiseliv og forsvar – samt bygge et sterkt bo- og arbeidsmarked i konkurranse med byene nord og sør i fylket*».

Disse målene bygger på samfunnsanalysen i Byregionprogrammet.

Samfunnsanalysen og den regionale næringsplanen viser at sjømatnæringen er den største vekstnæringen i Midt-Troms, samt at Forsvaret står for en stor andel av sysselsettingen i regionen. I den regionale næringsplanen fremgår det at det er et stort næringspotensial knyttet til Forsvarets tilstedeværelse. Både sjømat og Forsvar er *viktige «drivere» for utvikling* i regionen, og av sentral betydning for bosetting i Midt-Troms. Dette gjelder både direkte- og indirekte som følge av ringvirkningene knyttet til sjømat og Forsvaret.

Reiselivet er valgt ut med bakgrunn i at samfunnsanalysen viste til at reiselivet er ei sterk vekstnæring i nord, og at det er et stort potensiale for vekst også i vår region basert på reiseliv. Vekst i disse utvalgte næringene vil føre til økt etterspørsel og vekst i andre næringer i regionen.

I samfunnsanalysen til Byregionprogrammet fremgår det at den demografiske utviklingen i tilsier at *det blir færre unge* i regionen, og at det er fare for at høyt utdannet arbeidskraft forlater regionen/ikke kommer tilbake. Regionen mangler både riktig kompetanse og nok hender i framtida til å løse de utfordringer som vi vet kommer. Den regionale næringsplanen omhandler derfor områder knyttet til *omdømme og rekruttering, samt kompetanse som strategisk viktige faktorer for vekst i de utvalgte næringene*.

Regional næringsplan for Midt-Troms 2018-2022 bygger på samfunnsanalysen i Byregionprogrammet for Midt-Troms, samt rapportene knyttet til sjømat og reiseliv, og Tromsdokumentene 1 og 2 som omhandler forsvar og næringsmuligheter. I tillegg til andre relevante rapporter og innspill underveis i planprosessen.

Visjonen for regional næringsplan for Midt-Troms 2018-2022 er følgende: «*Gjennom samarbeid skal vi gjøre Midt-Troms til en av Norges mest spennende vekstregioner.*» Planen er utarbeidet med strategiske mål og tiltak innenfor hvert av områdene:

- *Forsvar i nord – næringsutvikling i Midt-Troms*
- *Sjømat som vekstområde i Midt-Troms*
- *Stort potensiale innen reiseliv i Midt-Troms*

- *Kompetanse som strategisk innsatsfaktor for vekst i Midt-Troms*
- *Omdømme og rekruttering som strategiske innsatsfaktorer for vekst i Midt-Troms*

Høringsutkast

Regional næringsplan for Midt-Troms 2018-2022

Gjennom samarbeid skal vi gjøre

Midt-Troms

til en av Norges

***mest spennende
vekstregioner***

Høringsfrist kommunene i Midt-Troms: 23.12.17

Byregionprogrammet i Midt-Troms

Tittel: Høringsutkast regional næringsplan for Midt-Troms 2018-2022

Utgitt: November 2017

Utgitt av: Senja Næringshage AS
Smørhusbakken 1
9300 Finnsnes

Forfatter: Irene Lange Nordahl, i samarbeid med Åsta Sortland og Stig Stokkland

Utgitt i samarbeid med: Byregionprogrammet og Lenvik kommune

1 Forord

Senja Næringshage AS har fått oppdraget med å lage regional næringsplan for Midt-Troms, som er et delprosjekt i Byregionprogrammet, med Lenvik kommune som prosjekteier.

Lenvik kommune utlyste våren 2017 et prosjekt med tittelen «Regional Næringsplan for Midt-Troms». Senja Næringshage AS ble valgt som leverandør.

Tanken bak Byregionprogrammet er at samhandling og samarbeid mellom kommuner som tilhører samme byregion, kan bidra til økt vekstkraft i regionen som helhet. Lenvik kommune med de sju nabokommunene Bardu, Berg, Dyrøy, Målselv, Sørreisa, Torsken og Tranøy utgjør byregionen Finnsnes. Alle de 8 kommunene har vedtatt deltakelse i Byregionprogrammet og regional næringsplan.

Prosjektet startet opp 08.06.17, og planen slik den foreligger nå er 1. utkast av regional næringsplan. Etter behandling i styringsgruppa den 28.11.17, sendes planen på høring til de 8 kommunene i Midt-Troms, med høringsfrist 23.12.17. Etter denne høringen vil Senja Næringshage ferdigstille planen og legge fram endelig utgave av regional næringsplan innen utgangen av februar 2018. Den 27.02.18 skal det være et felles møte for kommunestyrene i alle de 8 kommunene, der den ferdige planen vil bli presentert. Deretter sendes planen til de 8 kommunene for endelig vedtak i hvert av kommunestyrene.

Faglig sett omfatter prosjektet de problemstillinger som var definert i konkurransegrunnlaget for prosjektet, samt Senja Næringshage AS sitt tilbud og drøftinger med eier og styringsgruppe underveis. Prosjektleder er Irene Lange Nordahl. Fra Senja Næringshage bidrar også Åsta Sortland og Stig Stokkland i prosjektteamet.

Det er gjennomført en omfattende prosess med intervjuer og en rekke prosessmøter høsten 2017, der nærmere 300 personer fra næringslivet, politisk ledelse- og administrative representanter fra kommunene, forsvarsordførerne i regionen, kunnskapsmiljø og regionalt ungdomsråd i Midt-Troms har vært involvert. Intensjonen med denne prosessen har vært å dele kunnskap, skape eierforhold til regional næringsplan, samt få innspill underveis.

Midt-Troms er en sterk og spennende næringsregion, med store vekstmuligheter. Med utgangspunkt i samfunnsanalysen og delrapportene er det i Byregionprogrammet definert tre satsingsområder for den regionale næringsplanen: *Sjømat, forsvar og reiseliv*. I tillegg omhandler planen sentrale utfordringer for regionen knyttet til *kompetanse og rekruttering/integrering*.

Senja Næringshage takker alle som har bidratt med innspill i denne planprosessen, og ser fram til å ferdigstille planen etter at høringen er gjennomført i de 8 kommunene.

Finnsnes 24.11.17

Geir-Inge Sivertsen

Leder styringsgruppa

Byregionprogrammet/Regional Næringsplan

Ordfører i Lenvik og leder av Midt-Troms

regionråd

Ragnvald Storvoll

prosjektleder,

Byregionprogrammet

Nordavind Utvikling KF

Irene Lange Nordahl

prosjektleder,

Regional Næringsplan

Senja Næringshage AS

2 Innhold

1	Forord	3
2	Innhold	4
3	Bakgrunn regional næringsplan og Byregionprogrammet	6
4	Felles plattform for næringsutvikling i regionen	7
4.1	Organisering	8
4.2	Prosess og forankring av planen.....	8
4.3	Kritiske suksessfaktorer - fra plan til handling	9
4.3.1	<i>Anbefalt modell for å sikre implementering og måloppnåelse</i>	9
4.3.2	<i>Rullering for å håndtere endringer i rammebetingelser underveis i planperioden</i>	9
5	Innledning	10
6	Regionens ståsted	11
6.1	Folketallsutvikling Midt-Troms	11
6.2	Andel innbyggere over 67 år øker i regionen	12
6.3	Felles bo- og arbeidsmarked	12
6.4	Økt omsetning i næringslivet	13
6.5	Sysselsetting i Midt-Troms	13
6.6	Regionens styrker, muligheter, svakheter og trusler	14
7	Kort oversikt over regionens næringsliv	15
8	Forsvar i nord – næringsutvikling i Midt-Troms	16
8.1	Muligheter for næringsutvikling innenfor nyskaping og økte leveranser	16
8.2	Fornyng og modernisering av utstyr til Hæren	17
8.3	Tilrettelegger for forsvarsindustrien	17
8.4	Logistiksenter knyttet til Hæren, Heimevernet, Luftforsvaret og alliert trening	18
8.5	Alliert trening.....	18
8.6	Arbeide for å etablere senter for samtrening under arktiske forhold.....	18
8.7	Leveranser til Forsvaret.....	19
8.8	Egen fylkesstrategi.....	19
8.9	Studiesenter og karrieresenter for hele Midt-Troms	19
8.10	Kompetanseutvikling knyttet til sivil- og militær luftfart	19
8.11	Forsvar og næringsmuligheter strategiske tiltak.....	20
9	Sjømat som vekstområde i Midt-Troms	23
9.1	Sjømatregionen Senja	24
9.2	Samarbeid i sjømatnæringen og satsing på økt kompetanse og rekruttering	25
9.3	Satsing på infrastruktur som grunnlag for bærekraftig vekst	27

9.3.1	Energi.....	27
9.3.2	Vei.....	28
9.4	Havner	28
9.5	Tiltak for fiskerinæringen	29
9.6	Tilgang på sjøareal	29
9.7	Næringsareal på land	29
9.8	Eksport av sjømat over Bardufoss lufthavn.....	29
9.9	Bolyst og livskraftige bygder	29
9.10	Næringsaktive kommuner, regionalt samarbeid og nasjonale rammebetingelser.....	30
10	Stort potensiale innen reiseliv i Midt-Troms	33
10.1	For liten samlet reiselivskapasitet og tilbud som flaskehals for vekst.....	35
10.2	Sentrale områder for å skape vekst i reiselivet i Midt-Troms.....	35
10.3	Kommunikasjonsmessig infrastruktur	36
10.4	Bardufoss Lufthavn må utvikles som incoming flyplass for chartertrafikk.....	36
10.5	Bærekraftig tilrettelegging - regionalt parkvesen.....	37
10.6	Bygge styrke og samarbeid gjennom destinasjonsarbeidet.....	37
10.7	Masterplan for reiselivet i Midt-Troms.....	38
10.8	Etablere en samordnet turistinformasjon i Midt-Troms.....	38
10.9	Handlingsplan for samarbeid og synergier med andre næringer.....	39
11	Kompetanse som strategisk innsatsfaktor for vekst i Midt-Troms	42
11.1	Styrke utdannings- og kompetanseutviklingstilbudet i regionen	42
11.2	Sikre relevans for næringslivet	43
11.3	Kompetanse til sjømatnæringen	43
11.4	Kompetanse for Forsvaret	43
11.5	Kompetanse til reiselivsnæringen.....	43
12	Omdømme og rekruttering som strategiske innsatsfaktorer for vekst i Midt-Troms	46
12.1	Økt interesse og kunnskap om vekstnæringer hos barn og unge	47
12.2	Styrking av ung medvirkning i Midt-Troms – kommunale- og regionale ungdomsråd.....	48
12.3	Møt-Midt Troms, omdømmebygging overfor studenter og unge voksne.....	48
12.4	Kveldsøkonomien sin viktighet for attraktivitet	49
12.5	Rekruttering, omdømme og integrering strategiske tiltak.....	50
13	Kilder og referanser	53

3 Bakgrunn regional næringsplan og Byregionprogrammet

Byregion Midt-Troms er et samarbeid mellom de 8 kommunene i regionen: Lenvik, Bardu, Målselv, Sørreisa, Dyrøy, Tranøy, Berg og Torsken, og ble tatt opp i programmets fase 2 (august 2015 – juli 2018). Byregionprogrammet er ei satsing i regi av Kommunal- og moderniseringsdepartementet, som skal øke kunnskapen om samspillet mellom by og omland for å styrke disse områdenes regionale vekstkraft. Alle de åtte kommunene i Midt-Troms har gjort egne vedtak om deltakelse i Byregionprogrammet og i regional næringsplan.

Gjennom arbeidet med Byregionprogrammet er det laget en egen samfunnsanalyse for Midt-Troms.¹ Samfunnsanalysen viser at Midt-Troms er en region med potensiale for vekst.

Denne samfunnsanalysen, delrapportene knyttet til sjømat og reiseliv,² samt Tromsdokumentene 1 og 2 knyttet til Forsvaret i nord, inklusiv næringsmuligheter,³ danner bakgrunnen for regional næringsplan.

Med utgangspunkt i samfunnsanalysen og delrapportene er det i Byregionprogrammet definert tre satsingsområder for den regionale næringsplanen: *Sjømat, forsvar og reiseliv*.

Målet med den regionale næringsplan for Midt-Troms er å ta ut potensialet for vekst i Midt-Troms gjennom:

- Å forene kreftene i regionen og **hente ut det store potensialet innenfor de definerte satsingsområdene sjømat, reiseliv og forsvar**
- Å **bygge et attraktivt og sterkt bo- og arbeidsmarked i mellom byen i nord (Tromsø) og sør i fylket (Harstad/Narvik)**.

Bakgrunnen for at sjømat og forsvar er valgt ut til satsingsområder, er at sjømatnæringen er den største vekstnæringen i regionen, samt at Forsvaret står for en stor andel av sysselsettingen i regionen, og at det er et stort næringspotensial knyttet til Forsvarets tilstedeværelse. Begge disse næringene er *viktige «drivere» for utvikling* i regionen, og av sentral betydning for bosetting i Midt-Troms. Dette gjelder både direkte- og indirekte som følge av ringvirkningene knyttet til sjømat og forsvar. Reiselivet er valgt ut med bakgrunn i at dette er et ei sterk vekstnæring i nord, og at det er et stort potensiale for vekst også i vår region basert på reiseliv. Vekst i disse utvalgte næringene vil føre til økt etterspørsel og vekst i andre næringer som for eksempel innen transport, bygg- og anlegg, handel og service mm. Det er derfor viktig å legge til rette for videre positiv utvikling i disse næringene.

¹ «Byregionen Finnsnes – samspill mellom by og bygd, by og land – hand i hand», 2015

² «Sjømatnæringen i Senjaregionen/Midt-Troms» og «Reiseliv som vekstområde i Midt-Troms», Senja Næringshage 2015

³ «Forsvaret av Norge – forsvar i nord» 2016, «Forsvaret av Norge – nasjonal landmakt» 2017

To hovedbudskap

- Den gode nyheten

Det er potensiale for **vekst i næringslivet i Midt-Troms**

- Den dårlige nyheten

Demografisk utvikling tilsier at **det blir færre unge**, og at det er fare for at høyt utdannet arbeidskraft forlater regionen/ikke kommer tilbake

Samfunnsanalysen i Byregionprogrammet viser at det blir færre unge i regionen, og at antallet eldre øker. Regionen vil ha behov for flere arbeidstakere med *riktig kompetanse* i framtida.

Sentrale problemstillinger blir derfor: *Hvordan tilfredsstillere næringslivets behov for arbeidskraft med riktig kompetanse? Hvordan kan Midt-Troms samlet forbedre sitt rekrutterings- og integreringsarbeid?* Næringsplanen skal legge grunnlag for *netto folketallsvekst* i regionen, det vil si ikke vekst basert på *internflytting* i regionen.

Med denne bakgrunnen skal næringsplanen ha et 1) *tydelig næringsfokus knyttet til vekstnæringene sjømat, reiseliv og forsvar. I tillegg omhandler planen sentrale utfordringer for regionen knyttet til 2) kompetanse og rekruttering/integrering.*

I prosessen knyttet til regional næringsplan ble følgende spørsmål derfor løftet fram:

- *Hva er de viktigste hindrene/flaskehalsene for vekst innen sjømat/forsvar/reiseliv i Midt-Troms?*
- *Hva er de viktigste tiltakene for å skape vekst innen sjømat/forsvar/reiseliv i Midt-Troms?*
- *Hvordan kan Midt-Troms stå sammen om å tilpasse utdanningstilbud til de behovene de som disse vekstnæringene har?*
- *Hvilke tiltak kan regionen bidra til for at ungdom fra Midt-Troms vil gjøre utdanningsvalg som kvalifiserer dem til ei framtid i en av vekstnæringene i regionen?*

4 Felles plattform for næringsutvikling i regionen

Den regionale næringsplanen skal være overordnet og strategisk, og planen skal bidra til å samle krefter i de samarbeidende kommunene og næringslivet på tvers av kommunegrensene. Planen legger til grunn at **økt felleskapstenking** gir Midt-Troms bedre **muligheter til å lykkes med sine felles målsetninger**, og samme tankegang ligger til grunn i arbeidet med «Midt-Tromspakken».

Planen utarbeides for en 4-årsperiode, og planen benyttes som en felles plattform for næringsutvikling i regionen. Planen får status som en *regional temaplan*, det vil si at det ikke er en tradisjonell plan etter plan- og bygningsloven.

Næringsplanen erstatter de kommunale fyrtårnene som er vedtatt av Midt-Troms regionråd. De vedtatte næringsfyrtårn ikke blir borte, men blir satt inn i en større sammenheng som vil gi enda mer slagkraft opp mot større miljøer/byer/regioner. Planen skal ikke dekke rene kommunespesifikke temaer.

4.1 Organisering

Regional næringsplan er organisert som et delprosjekt under Byregionprogrammet, der Ragnvald Storvoll, Nordavind Utvikling, er prosjektleder. Lenvik kommune er prosjekteier for Byregionprogrammet og regional næringsplan, med nærings sjef/konstituert rådmann, Bjørn Fredriksen, som prosjektansvarlig.

Styringsgruppe for regional næringsplan:

- *Geir-Inge Sivertsen, leder, ordfører i Lenvik og leder av regionrådet i Midt-Troms*
- *Marit Alvig Espenes, ordfører i Dyrøy og nestleder i regionrådet i Midt-Troms*
- *Nils Foshaug, ordfører i Målselv*

I tillegg er det etablert ei arbeidsgruppe bestående av: Styringsgruppa, samt *Hogne Eidissen*, rådmann i Målselv og leder av administrativt råd, *Tore-Jan Gjerpe*, rådmann i Berg, *Audun Sivertsen*, plan og næringsansvarlig i Tranøy og *Erling Stangnes*, Regionalt ungdomsråd.

Prosjektledelse regional næringsplan: *Senja Næringshage, Irene Lange Nordahl* (prosjektleder), *Åsta Sortland og Stig Stokkland*.

4.2 *Prosess og forankring av planen*

I prosessen med regional næringsplan fra juni 2017 har det vært bred involvering av næringsliv, kommuner; politisk og administrativt, samt kunnskapsinstitusjoner, regionale utviklingsaktører og virkemiddelapparatet. I prosessen er det gjennomført intervju med nærmere 20 sentrale ledere innen sjømat og reiseliv. Temadelen om forsvaret og næringsmuligheter er utarbeidet i samarbeid med forsvarsordførerne i regionen.

Det har vært gjennomført over 30 ulike møter gjennom hele planprosessen, som har involvert om lag 300 deltakere. Det har vært gjennomført møter med alle formannskap i de 8 kommunene, samt at alle kommunene har fått tilbud om å arrangere eget møte med næringslivet. I tillegg er det gjennomført fire større temamøter knyttet til sjømat og reiseliv, med stor deltakelse:

- *30.8. reiseliv – Hamn i Senja*
- *18.9. reiseliv – Målselv Fjellandsby*
- *19.9. sjømat – Gibostad, Senja videregående skole/Blått kompetansesenter*
- *26.9. sjømat – Senjahopen*

Det er også gjennomført et eget prosessmøte med regionalt ungdomsråd 27.9., der en rekke ungdomsrepresentanter deltok. Alle kommunene var representert med ordfører eller varaordfører, samt representanter fra administrativ ledelse i kommunene. I tillegg deltok representanter fra sjømatæringen, Forsvaret og reiselivet.

4.3 Kritiske suksessfaktorer - fra plan til handling

Den regionale næringsplan skal bidra til å samle krefter i de samarbeidende kommunene og næringsliv på tvers av kommunegrensene, og skal være en felles plattform for næringsutvikling i Midt-Troms.

Kritiske suksessfaktorer for å nå målene er at alle aktørene som i fellesskap eier planen trekker i samme retning fremover, og at planen operasjonaliseres og tiltakene implementeres.

For å sikre eierskap har det i planprosessen vært lagt sterk vekt på innspill fra og forankring med næringsliv i regionen, de 8 kommunene og regionale utviklingsaktører. Utfordringene, mulighetene og målene som ligger til grunn for tiltakene i planen er identifisert på regionalt nivå, og det er pekt på regionrådet og kommunene som ansvarlig enhet. For å sikre måloppnåelse må planen operasjonaliseres både på regionalt nivå og i den enkelte kommune. Dette er særlig viktig da regionrådet ikke har formell myndighet. Midt-Troms har flere godt fundamenterte regionale utviklingsaktører innen kompetanse, rekruttering og næringsutvikling.⁴ Det vil være fornuftig å bygge på etablerte aktører og initiativer i operasjonaliseringen av planen, og disse er identifisert som samarbeidspartnere for regionrådet og kommunene under relevante tiltak.

4.3.1 Anbefalt modell for å sikre implementering og måloppnåelse

- 1) Den regionale næringsplanen identifiserer hvorfor det bør iverksettes tiltak, og hvilke strategiske tiltak som bør gjennomføres på et overordnet, regionalt nivå. Tiltakene er forankret i næringsliv, kommuner og med regionale utviklingsaktører.
- 2) Som neste steg anbefales det å utarbeide en **regional handlingsdel**, der det identifiseres **hvem** som har ansvar for gjennomføring (hvilke(n) kommune(r) skal være i førersetet, hvem i kommunen er ansvarlig), og **hvordan tiltakene skal gjennomføres**. Dette arbeidet bør gjøres av regionrådet/kommunene i fellesskap, og de regionale utviklingsaktørene som er identifisert som samarbeidspartnere i den strategiske tiltaksdelen bør involveres.
- 3) **Relevante tiltak fra planen operasjonaliseres og implementeres den enkelte kommunenes handlingsplaner og målstyringssystem, for å sikre gjennomføring.**

4.3.2 Rullering for å håndtere endringer i rammebetingelser underveis i planperioden

Planperioden går fra 2018 til 2021. Forutsetninger kan endres underveis i perioden (økonomiske konjunkturer, nasjonale rammebetingelser, kommunestruktur etc), og tiltak som er forankret med næringsliv og kommuner i dag kan dermed bli mindre relevante om to år. Det anbefales derfor at det gjøres en rullering/oppfølging av tiltakene halvveis i perioden, både for å se på hva som har blitt gjennomført, og for å vurdere om relevansen og behovet for tiltakene har endret seg.

⁴ Eksempelvis Studiesenteret Finnsnes, Blått kompetansesenter, Senja Næringshage, Visit Senjaregionen, Ungt Entreprenørskap, næringsklynger som Sjømatklyngen Senja, Nordavind Utvikling

5 Innledning

Visjon: Gjennom samarbeid skal vi gjøre Midt-Troms til en av Norges mest spennende vekstregioner

Regional næringsplan for Midt-Troms legger opp til et bredt samarbeid mellom kommunene, næringslivet, Forsvaret, kunnskapsinstitusjonene, regionale utviklingsaktører, andre organisasjoner og virkemiddelapparatet. Det vil være disse aktørene i fellesskap som realiserer målene i regional næringsplan. Den regionale næringsplanen skal bidra til å koordinere innsatsen på områder der regionen ønsker å ta en posisjon. Utgangspunktet er de sterke næringsmiljøene regionen allerede har, og der vi har særlige forutsetninger for å lykkes.

Midt-Troms skal være et *attraktivt område for bosetting, arbeid og oppvekst*. En videreutvikling av vårt felles bo- og arbeidsmarked vil bidra til å styrke regionens identitet og øke innbyggernes trivsel og tilknytning. Her vil samspillet mellom byen med gode tilbud for innbyggerne i regionen, og samspill med attraktive tettsted og levende bygder være viktig. Noe som også vil styrke muligheten for rekruttering, og som vil være av avgjørende betydning for bolyst i regionen. Slik vil vi legge til rette for vekst i både arbeidsplasser og folketall i Midt-Troms.

Midt-Troms er en sterk sjømatregion med stor vekst i næringen, Midt-Troms/Indre Troms er et av landets forsvarstingdepunkt, med Hæren og Luftforsvaret, og reiselivet har et stort potensiale i regionen

Det er et utstrakt politisk samarbeid i Midt-Troms, med en rekke felles samarbeidstiltak. Finnsnes er regionsenter og byen i Midt-Troms. Her er det etablert en rekke regionale tilbud for befolkning og næringsliv i regionen.

Regionen har egen flyplass på Bardufoss. Midt-Troms er sentralt plassert mellom Tromsø i nord og Harstad/Narvik i sør.

Planen skal bidra til å forsterke regionens optimisme og framtidstro, bidra til nyskaping og vekst i regionen. Gjennom *samarbeid* skal vi gjøre *Midt-Troms til en av Norges mest spennende vekstregioner*.

Mål: Ta ut potensialet for vekst i Midt-Troms

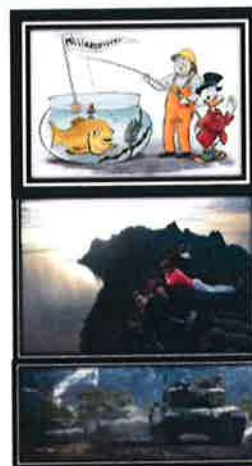
Målet med en regional næringsplan for Midt-Troms er:

- *A forene kreftene i regionen og hente ut det store potensialet innenfor de definerte satsingsområdene sjømat, reiseliv og forsvar*
- *A bygge et attraktivt og sterkt bo- og arbeidsmarked i mellom byen i nord og sør i fylket*

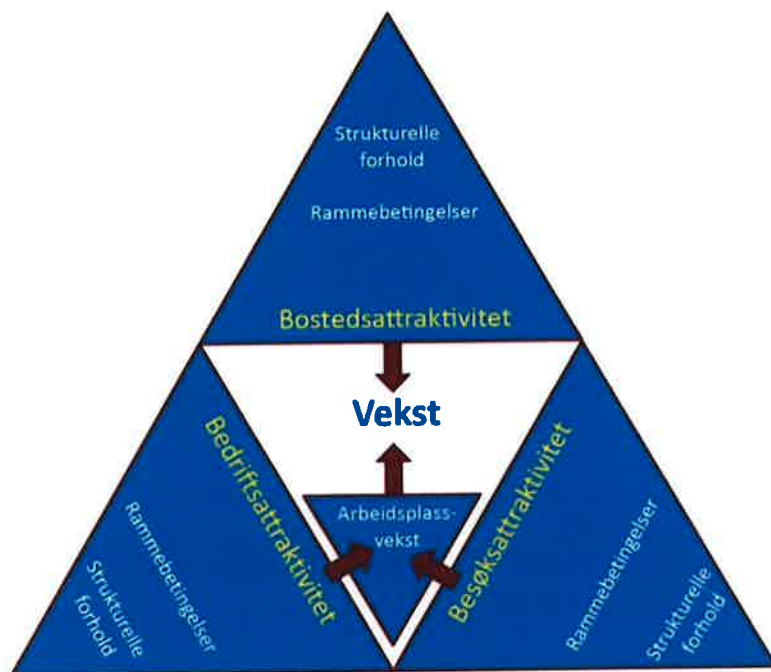
En regional næringsplan skal være overordnet og strategisk.

Planen kan bidra til å *samle krefter* i de samarbeidende kommunene og - ikke minst - næringslivet på tvers av kommunegrensene

Økt fellesskapstenking gir Midt-Troms bedre muligheter til å lykkes med sine felles målsetninger, samme tankegang ligger til grunn i arbeidet med «Midt-Tromspakken»

Attraktivitetspyramiden

Telemarksforskning har utviklet Attraktivitetspyramiden, som tar utgangspunkt i at steder kan være attraktive på tre måter: for bosetting, bedrifter og besøk.

Steder med høy **bedriftsattraktivitet** er steder som har høy andel sysselsetting knyttet til næringsvirksomhet, som produserer varer eller tjenester som kan selges ut av regionen – til et nasjonalt eller internasjonalt marked. Sjømat og industri er relevante eksempler i Midt-Troms.

Besøksattraktivitet handler om alle former for besøksnæringer. Det handler med andre ord om stedets evne til å tiltrekke seg «import» av kjøpekraft. Det gjelder sysselsetting i

virksomheter som butikker, overnatting, servering, kultur og aktivitet. Her er det sentralt sammenfall med behov som mennesker som bor på et sted, også de som har hytte/fritidsbolig der (second homes) og alle besøkende har, ikke minst turister. **Bostedsattraktivitet** er avgjørende for at veksten i arbeidsplasser skal resultere i økt innflytting med påfølgende befolkningsvekst.

6 Regionens ståsted

I samfunnsanalysen i Byregionprogrammet er det gjort rede for beskrivelse av demografisk utvikling i folketall i regionen og i den enkelte av Midt-Troms kommunene, samt utviklingen i næringslivet de senere år.

Hovedkonklusjonen i samfunnsanalysen⁵ er at regionen står overfor **store demografiske utfordringer**: «Flere næringer i regionen har et stort potensial for fremtidig økonomisk vekst, den mest åpenbare er sjømat. Midt-Troms står overfor ei stor utfordring når det gjelder **mangel på arbeidskraft**. Selv om det blir noe befolkningsvekst i regionen så vil ikke veksten komme i yrkesaktiv alder. **Antall eldre øker, mens andelen unge blir færre.**»

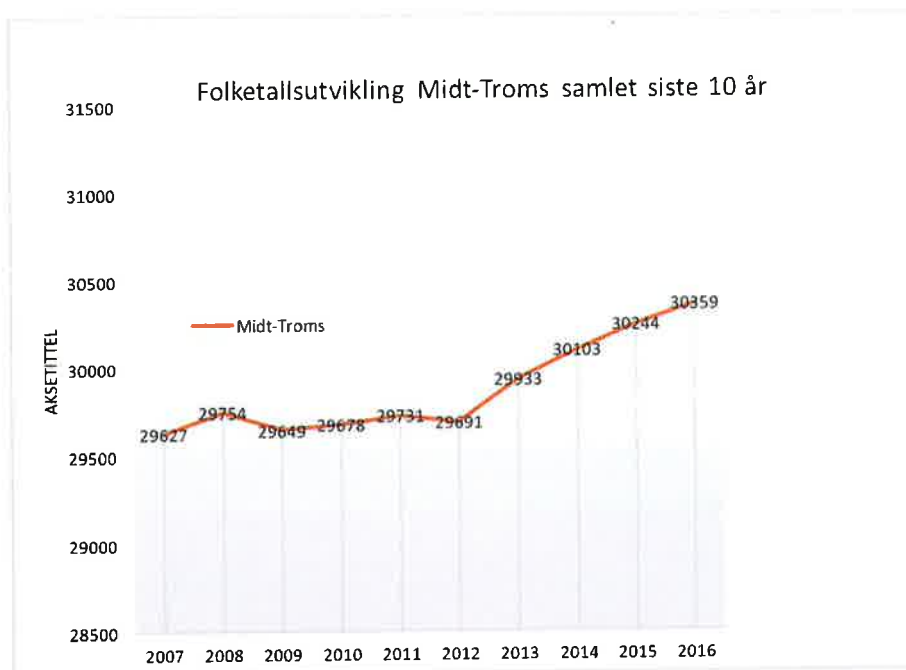
6.1 Folketallsutvikling Midt-Troms

Folketallet i Midt-Troms har i perioden 2007-2016 økt fra 29.600 til 30.400, **økning på 2,5 %**

I samme periode har folketallet i Troms økt fra 154.000 til 164.000, **økning på 6,6%**

I samme periode har folketallet i landet økt fra 4,7 millioner til 5,3 millioner, **økning på 12,3%**

⁵ Samfunnsanalysen: <https://lenvik.kommune.no/globalassets/politikk-og-samfunn/planer/samfunnsanalyse-byregionen-finnnes-01-03-2015.pdf>

6.2 Andel innbyggere over 67 år øker i regionen

Samfunnsanalysen viser at fra 2000 til 2014 har *kun Lenvik, Bardu og Sørreisa hatt økning i folketallet*. Pr 01.01.17 er det til sammen 30.400 innbyggere i alle 8 Midt-Tromskommunene. En middels fremskriving fra Statistisk Sentralbyrå indikerer at folketallet vil stige til 33.375 frem til 2040, og *veksten vil i all hovedsak komme i tettstedene*. I mindre distriktskommuner på kysten (Berg, Dyrøy, Torsken, Tranøy) kan det forventes en fortsatt reduksjon i folketallet.

Samfunnsanalysen viser videre at **andel innbyggere over 67 år øker**: Fram til 2040 vil det være små endringer i aldersgruppene fra 0-5 år, 6-19 år og 20-66 år, mens det vil være store endringer for aldersgruppene 67-79 år og 80 +. *I 2040 vil det være nærmere 3.000 flere i disse to aldersgruppene i Midt-Troms.*

6.3 Felles bo- og arbeidsmarked

Samfunnsanalysen viser at arbeidstakerne ser på Midt-Troms som et felles arbeidsmarked. *Mer enn hver fjerde arbeidstaker i Midt-Troms (28, 8 prosent) bor i en kommune og jobber i en annen*. Kommunenes nærings- og utviklingsplaner gjenspeiler dette i liten grad. Her er det et stort potensial for bedre samspill.

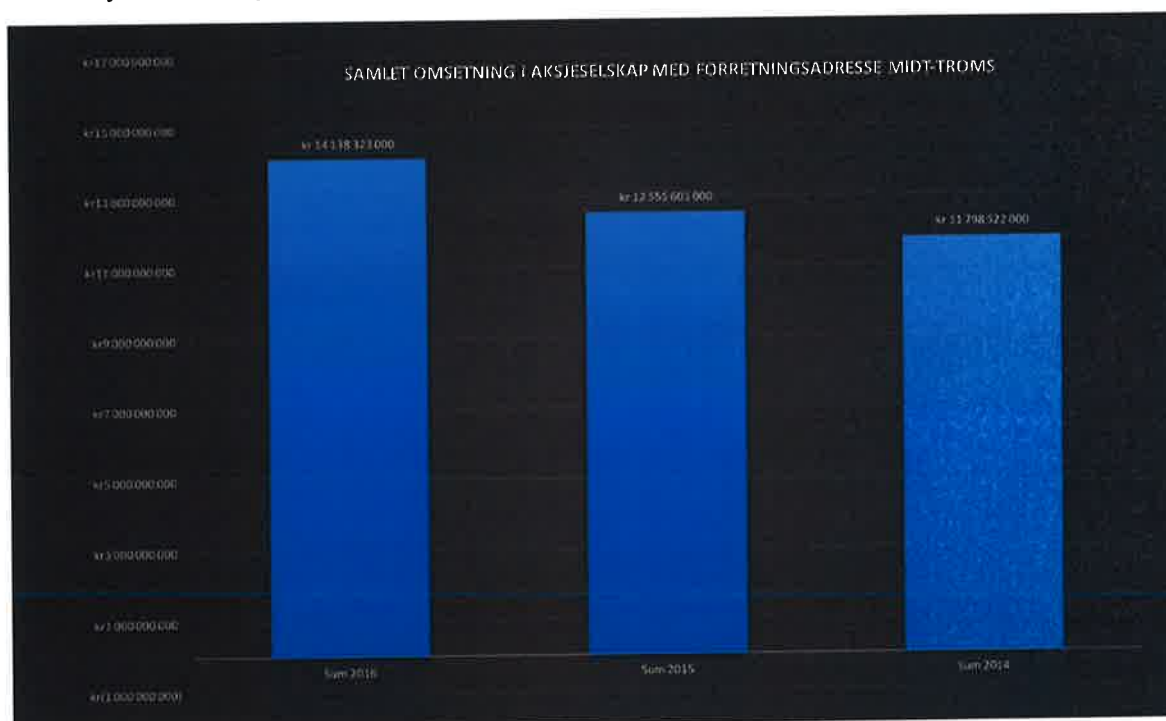
Nyere forskning viser fortsatt at det er slik at bare et fåtall, 5-10 % av arbeidsstokken, som bruker mer enn 45-60 minutter i reisetid en veg mellom hjem og arbeidssted. I Midt-Troms kan svært mange pendle innenfor et slikt tidsintervall.

Regionsenteret Finnsnes har stor betydning som arbeidssted for arbeidstakere i hele regionen. Midt-Troms er en kompakt region med stor arbeidspendling mellom de ulike kommunene. Dette styrker regionens totale muligheter for utvikling. En stor andel av arbeidstakere bosatt i Lenvik som pendler til Målselv, har jobb i Forsvaret.

En betydelig andel av befolkningen i Midt-Troms er bosatt i aksen Silsand/Finnsnes, Sørreisa, Bardufoss, Setermoen. Midt-Troms er den regionen i fylket med størst arbeidsmobilitet. Dette viser viktigheten av å ha et regionalt perspektiv på arbeids- og næringslivet i regionen.⁶

6.4 Økt omsetning i næringslivet

Næringslivet i Midt-Troms har hatt økt omsetning og økt verdiskaping de senere år⁷, og fra 2014 til 2016 er samlet omsetning i aksjeselskap med forretningsadresse Midt-Troms økt fra 11,7 milliarder kroner til 14,1 milliarder kroner. En stor andel av denne veksten er knyttet til vekst i sjømatnæringen.

6.5 Sysselsetting i Midt-Troms

Midt-Troms regionen har lav arbeidsledighet. I 2016 hadde Midt-Troms en arbeidsledighet på 1,45%, i alt 220 personer. Prognoser viser at det forventes fortsatt lav arbeidsledighet i Midt-Troms i årene framover. På landsbasis var andelen arbeidsledige på 2,3% i 2016.⁸ Med fortsatt vekst i næringslivet og lav arbeidsledighet i regionen så vil det være behov for flere arbeidstakere med riktig kompetanse i næringslivet, og i arbeidslivet for øvrig, i Midt-Troms i tiden framover.

⁶ Samfunnsanalysen for Midt-Troms, Byregionprogrammet 2015

⁷ Samfunnsanalysen for Midt-Troms, Byregionprogrammet 2015, viser vekst i næringslivet i Midt-Troms fra 2008-2014

⁸ Statistikk NAV, 2017

6.6 Regionens styrker, muligheter, svakheter og trusler

I et felles kommunestyre i Midt-Troms 13.02.17, der nærmere 170 personer fra kommunestyrene og rådmenn i de 8 kommunene deltok, ble det utarbeidet en analyse av regionens styrker, svakheter, muligheter og trusler (SWOT). Med bakgrunn i dette arbeidet er følgende SWOT utarbeidet for Midt-Troms:

<p>Styrker</p> <p>Komplett sjømatregion med stort potensiale Lokalt eierskap og variert næringsliv Nasjonalt tyngdepunkt for Forsvaret Egen flyplass med direkteavganger til Oslo, Bodø og Tromsø Gode kommunikasjoner nord/sør via hurtigbåt og hurtigruta Godt politisk samarbeid i regionen Godt integrert bo- og arbeidsmarkedsregion Regionale utviklingsmiljø innen kompetanse- og næringsutvikling Bredt mangfold innen videregående skoletilbud Etablert studiesenter for høyere utdanning Arealer for næringsutvikling, på land og sjø Felles kystsonesplan By med regionale tilbud Livskraftige sentra og bygder</p>	<p>Svakheter</p> <p>For dårlig utbygd infrastruktur: Energi, veier, mobilnett, bredbånd Lite samordnet arbeid innen rekruttering Lite samordnet arbeid innen omdømmebygging For lite helhetlig arbeidsmarked for de med høyere utdanning For få utdanningsmuligheter i regionen innen høyere utdanning For lite samordning mellom ulike offentlige transportmidler For svak felles «Midt-Troms-identitet»</p>
<p>Muligheter</p> <p>Utvikling av leverandørindustri til sjømatnæringen Næringsutvikling basert på Forsvarets nasjonale tyngdepunkt Potensiale for økt innovasjon og FoU for å styrke næringslivet Utnyttelse av naturverdier og ressursgrunnlaget til næringsutvikling Flere utdanningstilbud innen høyere utdanning Regional næringsplan – felles satsing Samordning av næringsareal Utløse mer privat kapital til næringsutvikling Flere turister til vår region gir økt vekst Styrke regionens omdømme ved store arrangement som Ski Classic og Arctic Race Potensiale for å bli en mer attraktiv familierregion Nye Senja kommune Midt-Troms i det nye fylket Troms og Finnmark Midt-Troms i det urbane Arktis</p>	<p>Trusler</p> <p>Nasjonale rammebetingelser for Forsvaret Internasjonal sikkerhetspolitikk Klimaendringer Endringer i internasjonale konjunkturer Endringer i rammebetingelser for næringslivet Sårbare dersom hjørnesteinsbedrifter forsvinner Reduksjon av lokalt eierskap i næringslivet Antallet eldre øker, og for få ungdommer kommer tilbake til regionen etter endt utdanning Konkurranse med andre regioner om rekruttering, bosetting og næringsutvikling Økende konkurranse, og mulighet for reduksjon av makt/påvirkningskraft fra større byregioner</p>

7 Kort oversikt over regionens næringsliv

Den ytre delen av Midt-Troms har stor aktivitet i næringslivet knyttet til **sjømat og industri**, og leverandørnæringer til disse næringene. Den indre delen av regionen er et nasjonalt tyngdepunkt i **Forsvaret**, med store ringvirkninger lokalt knyttet til denne aktiviteten. I samfunnsanalysen til Byregionprogrammet er det gitt en omfattende beskrivelse av regionens næringsliv og de enkelte bransjene.

Sjømatnæringen i Midt-Troms/Senja er den næringen som står for den største verdiskapingen i regionen, og er ei næring i sterkt vekst. (Se eget kapittel om sjømat).

Finnfjord AS

Øvrig industri i regionen er knyttet til **smelteverk og bergverk**, som gir stor verdiskaping og sysselsetting i Midt-Troms. **Finnfjord AS** er verdens mest energieffektive og miljøvennlige produsent av ferrosilisium. **Skaland Graphite AS** på Skaland har sin virksomhet innen bergverk. Begge disse bedriftene er viktige hjørnesteinsbedrifter i regionen, med høy aktivitet og mange ansatte, og bidrar til betydelige ringvirkninger. Finnfjord AS har omfattende nasjonal utviklingsaktivitet knyttet til kjernevirksomheten og energigjenvinning, samt gjennom FoU-aktivitet knyttet algeproduksjon i samarbeid med

Universitetet i Tromsø, Norges Arktiske universitet. Med bakgrunn i den direkte- og indirekte betydningen knyttet til denne virksomheten så er det viktig at regionen har oppmerksomhet knyttet til rammebetingelsene knyttet til disse næringene.⁹

Bygg/anleggsnæringen er en sentral næring i regionen, og hovedtyngden av bygg- og anleggsnæringen er lokalisert i Lenvik og Målselv. **Transportnæringen** er en annen betydelig næring i regionen.

Handels og servicenæringene utgjør en stor og viktig del av næringslivet, med viktige servicetilbud til befolkning og øvrig næringsliv og gir mange arbeidsplasser. Finnsnes er største handelssenter i Troms målt i handel pr innbygger, med registrert handel på nesten 108.000 kroner pr. innbygger.

Reiselivsnæringen i Midt-Troms er ei næring med stort potensiale, og gir store ringvirkninger til lokalsamfunnet. Reiselivsnæringen i den ytre delen av regionen er i vekst, og er en av vekstnæringene i Nord Norge. (Se eget kapittel om reiseliv).

Landbruket er en viktig næring i Midt-Troms, og det er bygd opp en betydelig **næringsmiddelindustri** basert på landbruksråvarer fra hele landsdelen. Målselv er den største landbrukskommunen i regionen. Midt-Troms er en frodig region med gode vekstforhold for skog, og skogen dekker ca. 1/3 av landarealet.

I samfunnsanalysen har disse næringene fått nærmere omtale, og i Byregionprogrammet er det definert tre satsingsområder for den regionale næringsplanen: *Sjømat, reiseliv og forsvar*. Den øvrige delen av planen vil derfor omhandle disse områdene, samt tema knyttet til kompetanse og rekruttering/integrering.

⁹ Samfunnsanalysen 2015 og www.finnfjord.no

Sysselsatte i Forsvaret i regionen

Tall fra 2015 viser at Forsvaret sysselsatte 2900 personer i Troms, fordelt på befal og sivile. I tillegg til om lag 2500 vernepliktige soldater. Hovedtyngden av denne aktiviteten er i Midt-Troms. Dette viser at Forsvarets aktivitet har stor betydning for sysselsetting og bosetting i Midt-Troms. I tillegg kommer ringvirkninger i regionen basert på Forsvarets tilstedeværelse.

Tromsdokument 1

8 Forsvar i nord – næringsutvikling i Midt-Troms

Mål: Midt-Troms skal være et nasjonalt tyngdepunkt i Forsvaret

Troms og Nordområdene er av stor strategisk viktighet for vårt nasjonale forsvar, og for våre allierte. De forsvarspolitiske innspill som er gjort gjennom «Tromsdokument 1 – Forsvar i nord» fra 2016 og «Tromsdokument 2 – Nasjonal landmakt» danner utgangspunkt for den delen som er knyttet til forsvar i regional næringsplan. I disse dokumentene inngår også en del om næringsmuligheter basert på Forsvarets tyngdepunkt i Midt-Troms, og tiltakene knyttet til forsvar i planen baserer seg på dette grunnlaget.

Det er forsvarskommunene Målselv, Bardu, Sørreisa og Harstad som sammen med Troms fylkeskommune står bak disse dokumentene som er bredt forankret. I tillegg til fylkesrådslederen i Troms. og ordførerne fra de nevnte forsvarskommunene, så står også lederne av regionrådene for Midt-Troms og Sør-Troms bak disse forsvarspolitiske dokumentene. Næringsdelen som omfatter forsvar i regional næringsplan tar utgangspunkt i disse dokumentene, og er utarbeidet i samarbeid med forsvarskommunene Bardu, Målselv og Sørreisa, samt regionrådets leder. Som grunnlag for næringsmessige muligheter basert på forsvarets tilstedeværelse ligger at Midt-Troms fremdeles skal være et nasjonalt tyngdepunkt i Forsvaret. *Dersom Forsvarets nasjonale tyngdepunkt i Midt-Troms blir svekket, så vil dette påvirke muligheten for næringsutvikling basert på Forsvarets tilstedeværelse i regionen.*

8.1 Muligheter for næringsutvikling innenfor nyskaping og økte leveranser

Strategi og tiltak for næringsutvikling basert på Forsvarets tilstedeværelse må baseres på innsikt i nasjonale og internasjonale militære strategier, samt kjennskap til forsvarsindustri.

Derneft er det viktig å koble denne kunnskapen opp mot lokale, regionale og nasjonale kompetanse- og næringsmiljøer. I Midt-Troms blir det viktig å se de næringsmessige mulighetene som ligger i området basert på at regionen er et av Forsvarets nasjonale tyngdepunkt, med grunnlag av Forsvarets tunge tilstedeværelse. De strategiske tiltakene i denne regionale næringsplanen knyttes opp mot tilrettelegging for leveranser til Forsvaret, og nyskaping basert på Forsvarets tilstedeværelse.¹⁰

Det ble satt strenge krav om industrisamarbeid og -leveranser knyttet til anskaffelsen av kampfly F-35. Tilsvarende krav må stilles ved innkjøp av annet forsvarsmateriell, som krav om arktisk samarbeid om testing og forbedring.

Tromsdokument 1

fra
Troms-dokumentet
til
TROMS-STRATEGIEN
for
forsvars- og
næringsutvikling i nord

Forsvarsdepartementet 23. februar 2017

8.2 Fornyng og modernisering av utstyr til Hæren

Fornyng og modernisering av utstyr til Hæren, inklusiv helikoptre, er særdeles viktig i som et grunnlag i et operativt perspektiv, og dette vil gi mulighet for næringsutvikling. I den sammenheng må Stortinget og regjeringen pålegge Forsvaret om å *stille krav* til at de som leverer, eller har vedlikeholdsavtale for dette utstyret i forbindelse med modernisering, skal ha tilstedeværelse i Midt-Troms. Dette for å yte service og løse oppdrag der Forsvaret er lokalisert, og dermed øke den operative evnen til Forsvaret. Disse leverandørene vil ha behov for å kjøpe tjenester fra lokalt næringsliv, og dette åpner for lokale muligheter. Næringslivet i regionen må derfor forberede seg gjennom å foreta nødvendig sertifisering etter de kravene som forsvarsindustrien stiller for å kunne løse oppdrag for disse aktørene.

8.3 Tilrettelegger for forsvarsindustrien

I tillegg til dette er det viktig for regionen å være pådriver for- og tilrettelegger til forsvarsindustrien som teknologidriver, og gjennom dette bidra til *nyskaping* i regionen, basert på Forsvarets tilstedeværelse og satsing i regionen.

Forsvarssektoren er ei teknologisk drivkraft, og flere norske miljøer/bedrifter er verdensledende. Men pr nå har disse miljøene en lav tilstedeværelse der Forsvarets tyngdepunkt ligger, som Midt-Troms. Her ligger det en stor mulighet for utvikling, og Troms og Nordområdene byr på helt unike forhold for sivil testing og militær utprøving av produkter og systemer, og som det er mulig å utnytte bedre i forhold til næringsutvikling.

¹⁰ Tromsdokument 1 og 2, 2016 og 2017

Innenfor dette området er det viktig å knytte opp eksisterende næringsvirksomhet og utvikling av ny næringsvirksomhet. Til dette er det *behov for politisk drahjelp* av Storting og regjering for å legge *næringspolitiske føringer* ved innkjøp av forsvarsmateriell som forplikter forsvarsindustrien til etablering av forsvarsindustri i nord, samt strategisk arbeid fra regionen overfor aktørene. Det bør etableres en egen satsing i regionen for dette området.

8.4 Logistikkcenter knyttet til Hæren, Heimevernet, Luftforsvaret og alliert trening

Økt behov for logistikk nær Forsvarets manøverbataljoner, for å sikre økt operativitet og forsyning, er et annet sentralt område for Forsvaret. Det vil derfor være behov for etablering av logistikkcenter knyttet til Hæren, Heimevernet, Luftforsvaret og alliert trening til Indre Troms, som også må omfatte etablering av et ledende fagmiljø innen arktisk logistikk. Noe som vil gi økte næringsmessige muligheter i regionen.

8.5 Alliert trening

Stortinget har vedtatt at Alliert treningssenter (ATS) skal videreføres med hovedsete i Porsanger; og alliert trening i Troms skal flyttes fra Harstad til Indre-Troms. Dette omfatter på årsbasis mellom 1500-2500 soldater. Noe som gir nye muligheter for lokale leverandører: Det må etableres en egen satsing i regionen for *utvikling av konsept for leveranser* og fasilitering overfor de allierte styrkene i samarbeid med lokalt og regionalt næringsliv innenfor en rekke områder.

8.6 Arbeide for å etablere senter for samtrening under arktiske forhold

Midt-Troms regionen har et av verdens beste treningsområder for samtrening i arktiske områder for Hæren, Luftforsvaret og Sjøforsvaret. Dette fortrinnet ønsker regionen å utnytte som grunnlag for økt nasjonal og alliert trening. Regionen vil legge til rette for å etablere et *senter for samtrening under arktiske forhold*, som grunnlag for ny næringsutvikling i regionen.

Et slikt senter vil legge til rette for nasjonale og for allierte avdelinger, samt for *teknologisk industri* tilknyttet Forsvaret. For å oppnå dette vil regionen bygge videre på ***nasjonale kompetansekluser og forskning, knyttet til Landmakt og Luftforsvaret i Indre Troms***. Gjennom etablering av et slikt senter vil regionen legge til rette for å knytte forsvarsindustrien, forsknings- og utviklingsmiljø, og Forsvaret tettere sammen for å *utvikle løsninger for å styrke Forsvarets muligheter for operasjoner i arktiske områder*.

I en slik sammenheng vil det være behov for å etablere en katalysator; en tilrettelegger og møteplass, kalt «Innovasjonsbase Nord», som skal legge til rette for ny næringsutvikling basert på å utnytte de unike mulighetene med forsvarsaktivitet i Arktis. Regionen vil legge til rette for at sentrale forsknings- og utviklingsmiljø skal kunne etablere seg tilknytning til dette senteret, som Universitetet i Tromsø, Norges arktiske universitet, Forsvarets forskningsinstitutt (FFI) og Krigsskolen andre relevante kompetanse- og forskningsmiljø.

Et konkret mål i en slik større satsing er ***etablering av nasjonale testsenter innen teknologi knyttet til arktisk luftfart***. Et slikt senter kan for eksempel etableres gjennom ordningen «Norsk katapult»¹¹ for industriell vekst innen teknologi knyttet til luftfart, for å forsterke allerede etablert sivile og militære infrastruktur knyttet til det flytekniske miljøet på Bardufoss og i Midt Troms. I sentret skal bedrifter kunne teste, simulere og visualisere teknologier, komponenter, produkter, løsninger, tjenester og prosesser.

¹¹ «Norsk katapult» <https://siva.no/norsk-katapult/>

Lett tilgang til ekspertise, utstyr og hensiktsmessige lokaler skal gjøre veien fra konseptstadiet til markedsintroduksjon enklere. Målet er å legge til rette for at dette senteret skal utvikles til å bli et senter på høyt nivå, og oppnå status som «*Allied Center of Excellence*», i Midt-Troms, slik det er beskrevet i Tromsdokument 1.

8.7 Leveranser til Forsvaret

Tradisjonelt har det i forbindelse med næringsutvikling knyttet til Forsvarets tilstedeværelse i Midt-Troms vært hovedfokus på *leveranser*. Dette innebærer samarbeid om tilbud fra næringslivet innenfor klynger til større leveranser i Forsvaret knyttet til utbygging eller drift. Dette er et viktig område for næringsutvikling i vår region, og tiltak som kan styrke næringslivet i Midt-Troms sin konkurransevne inn mot Forsvaret er derfor viktig. Dette gjelder blant annet forholdet knyttet til sentrale innkjøp, og muligheten for å påvirke Forsvarets innkjøpsstrategi til regionale innkjøp, og dermed økte muligheter for mindre aktører til å konkurrere om anbud, samt knytte flere mindre leverandører opp mot større leverandører for å oppnå økte lokale leveranser.

8.8 Egen fylkesstrategi

Fylkestinget vedtok i 2015 at det skal utvikles en egen strategi for å arbeid opp mot Forsvaret i Troms. Ifølge signaler fra fylkesrådslederen så forventes oppstart av denne strategien i løpet av 1. kvartal 2018.

8.9 Studiesenter og karrieresenter for hele Midt-Troms

For å styrke tilretteleggingen for høyere utdanning og kompetanseutvikling i hele Midt-Troms, inkludert Forsvarets behov, ønsker Studiesenteret Finnsnes å bli et studiesenter for hele Midt-Troms gjennom å etablere et nytt studiested på Bardufoss. Dette gjennom et samarbeid mellom Studiesenteret Finnsnes, Lenvik kommune og Målselv kommune.

Det arbeides med etablering av karrieresenter i Midt-Troms som skal veilede befolkningen utdanning og karrierevalg, samt etablere et digitalt verktøy for veiledning av vernepliktige i hele landet. Dette vil være et viktig tiltak for kompetanseutvikling i regionen.

8.10 Kompetanseutvikling knyttet til sivil- og militær luftfart

Regionen vil arbeide for videreutvikling av kompetansetilbudet knyttet til sivil- og militær luftfart på Bardufoss. I dette ligger styrking av tilbudet knyttet til videregående tilbud innen flyfag og avionikk¹², etablere masterutdanning luftfartsfag og utdanning av sivile- og militære dronepiloter ved Universitetet i Tromsø, flygelederutdanning, samt arbeide for videreutvikling av høyere utdanning innen sivil- og militær luftfart i samarbeid med flere aktører og kunnskapsmiljø.

¹² En avioniker er en flymekaniker som utfører arbeid på det elektriske anlegget og de elektroniske navigasjons- og kommunikasjonssystemene i et luftfartøy, <https://utdanning.no/yrker/beskrivelse/avioniker>

8.11 Forsvar og næringsmuligheter strategiske tiltak	Oppfølgingsansvar	Samarbeids-partner	Gjennom-føring	Referanse
<p><i>Politisk arbeid for å styrke og opprettholde etablerte tyngdepunkt og kunnskapsmiljø for Forsvaret i Midt-Troms, samt bidra til utvikling av kompetanseklynger knyttet til disse områdene som grunnlag for næringsutvikling i regionen:</i></p> <ul style="list-style-type: none"> - Videreføre Indre Troms som Hærens nasjonale tyngdepunkt, og nasjonalt tyngdepunkt for helikopter - Arbeide for at Luftforsvarets programmeringssenter legges til CRC Sørreisa/Luftforsvarets stasjon Sørreisa, som det mest relevante kompetansemiljøet og i tilknytning til Luftforsvarets nasjonale kontroll og varslingskole 	<p>Forsvarskommunene: Målselv, Bardu, Sørreisa, i samarbeid med regionrådet i Midt-Troms</p>	<p>Målselv kommune, Bardu, kommune, Sørreisa kommune, Troms fylkeskommune, Midt-Troms regionråd, stortingsrepresentanter fra Troms, Forsvaret</p>	<p>2018-2022</p>	<p>Troms-dokument 1 og 2</p>
<p><i>Ved fornying og modernisering av utstyr til Hæren, inklusiv helikoptre, må det arbeides politisk for at Forsvaret skal pålegges å stille krav om tilstedeværelse i Midt-Troms for leverandører av utstyr</i></p>	<p>Forsvarskommunene: Målselv, Bardu, Sørreisa, i samarbeid med regionrådet i Midt-Troms</p>	<p>Målselv kommune, Bardu, kommune, Sørreisa kommune, Troms fylkeskommune, regionrådet i Midt-Troms, Forsvaret, Stortingsrepresentanter fra Troms</p>	<p>2018-2022</p>	<p>Tromsdokument 1 og 2</p>
<p><i>Være pådriver- og tilrettelegger for tilstedeværelse av forsvarsindustri i Midt-Troms, basert på Forsvarets tyngdepunkt, og gjennom dette bidra til nyskaping i regionen</i></p>	<p>Forsvarskommunene: Målselv, Bardu, Sørreisa, i samarbeid med regionrådet i Midt-Troms</p>	<p>Målselv kommune, Bardu, kommune, Sørreisa kommune, Troms fylkeskommune, regionrådet i Midt-Troms, Forsvaret, Stortingsrepresentanter fra Troms</p>	<p>2018-2022</p>	<p>Troms-dokument 1 og 2</p>
<p><i>Arbeide for etablering av logistikkcenter og et ledende fagmiljø innen arktisk logistikk knyttet til Hæren, Heimevernet, Luftforsvaret og alliert trening i Indre Troms</i></p>	<p>Forsvarskommunene: Målselv, Bardu, Sørreisa, i samarbeid med regionrådet i Midt-Troms</p>	<p>Målselv kommune, Bardu, kommune, Sørreisa kommune, Troms fylkeskommune, regionrådet i Midt-Troms, Forsvaret, Stortingsrepresentanter fra Troms</p>	<p>2018 – 2022</p>	<p>Troms-dokument 1 og 2</p>

<p><i>Etablere en egen satsing for å utnytte de næringsmessige mulighetene i forbindelse med vedtatt flytting av alliert trening til Indre Troms</i></p>	<p>Forsvarskommunene: Målselv, Bardu, Sørreisa, i samarbeid med regionrådet i Midt-Troms</p>	<p>Målselv kommune, Bardu, kommune, Sørreisa kommune, Troms fylkeskommune, regionrådet i Midt-Troms, Forsvaret, lokalt næringsliv, Senja Næringshage</p>	<p>2018 – 2022</p>	<p>Troms-dokument 1 og 2</p>
<p><i>Arbeide for å etablere senter for samtrening under arktiske forhold. I tilknytning til dette etablere:</i></p> <ul style="list-style-type: none"> • «Innovasjonsbase Nord» • Nasjonalt testsenter innen teknologi knyttet til arktisk luftfart 	<p>Forsvarskommunene: Målselv, Bardu, Sørreisa, i samarbeid med regionrådet i Midt-Troms</p>	<p>Målselv kommune, Bardu, kommune, Sørreisa kommune, Troms fylkeskommune, regionrådet i Midt-Troms, Forsvaret, lokalt næringsliv, Senja Næringshage, Stortingsrepresentanter fra Troms</p>	<p>2018 - 2022</p>	<p>Troms-dokument 1 og 2</p>
<p><i>Bidra til økte muligheter for lokale leverandører til Forsvaret gjennom å arbeide for endring av Forsvarets innkjøpsregime fra nasjonale til regionale innkjøp.</i></p> <p><i>Styrke samhandlingen mellom lokale leverandører, samt knytte mindre leverandører opp mot større aktører, gjennom en etablering av en egen satsing/nettverk i regionen</i></p>	<p>Forsvarskommunene: Målselv, Bardu, Sørreisa, i samarbeid med regionrådet i Midt-Troms</p>	<p>Troms fylkeskommune, Senja Næringshage, Forsvaret</p>	<p>2018 – 2022</p>	<p>Troms-dokument 1 og 2</p>
<p><i>Etablere samarbeidsorgan mellom forsvarskommunene og Forsvaret i forbindelse med næringsutvikling og samfunnsutvikling</i></p>	<p>Forsvarskommunene: Målselv, Bardu, Sørreisa, i samarbeid med regionrådet i Midt-Troms</p>	<p>Forsvaret Næringsliv, Senja Næringshage og andre aktuelle kompetansetilbud</p>	<p>2018 – 2022</p>	<p>Innspill i prosess med regional næringsplan</p>
<p><i>I samarbeid med fylkeskommunen utarbeide en egen næringsstrategi for Troms fylke – «Troms-strategien for forsvar og næringsutvikling» med utgangspunkt i Tromsdokument 1 og 2, der tiltakene i regional næringsplan for Midt-Troms innarbeides.</i></p>	<p>Forsvarskommunene: Målselv, Bardu, Sørreisa, i samarbeid med regionrådet i Midt-Troms</p>	<p>Målselv kommune, Bardu, kommune, Sørreisa kommune, Troms fylkeskommune, regionrådet i Midt-Troms, Forsvaret, Senja Næringshage mfl</p>	<p>2018 – 2022</p>	<p>Troms-dokument 1 og 2</p>

<i>Strategiske tiltak kompetanse</i>				
<p><i>Legge til rette for kompetanseutvikling for ansatte, vernepliktige og medflyttere gjennom at Studiesenteret Finnsnes etablerer et nytt studiested på Bardufoss, samt etablere et eget karrieresenter i Midt-Troms.</i></p> <p><i>Etablere et digitalt verktøy for veiledning av vernepliktige i hele landet i tilknytning til karrieresenteret for Midt-Troms</i></p>	<p>Målselv kommune, Bardu, kommune, Sørreisa kommune, regionrådet i Midt-Troms</p>	<p>Studiesenteret Finnsnes Karrieresenter Troms Universitetet i Tromsø, Senja Næringshage, Profilgruppas traineeprogram, næringslivet i regionen</p>	<p>2018 – 2022</p>	<p>Innspill i prosess med regional næringsplan og pågående arbeid</p>
<p><i>Arbeide for å videreutvikle og utvide tilbudet innen flyfag og avionikk ved Bardufoss videregående skole</i></p>	<p>Målselv kommune, Bardu, kommune, Sørreisa kommune, Troms fylkeskommune, regionrådet i Midt-Troms</p>	<p>Bardufoss videregående skole, sivilt og militært luftfartsmiljø på Bardufoss</p>	<p>2018 – 2022</p>	<p>Innspill i prosess med regional næringsplan og pågående arbeid</p>
<p><i>Arbeide for videreutvikling av kompetansetilbudet knyttet til sivil- og militær luftfart på Bardufoss, herunder etablere masterutdanning luftfartsfag, utdanning av militære- og sivile dronepiloter, samt flygelederutdanning.</i></p>	<p>Målselv kommune, Bardu, kommune, Sørreisa kommune, Troms fylkeskommune, regionrådet i Midt-Troms</p>	<p>Universitetet i Tromsø, NORUT, sivil og militært luftfartsmiljø på Bardufoss, Bardufoss videregående skole,</p>	<p>2018 – 2022</p>	<p>Innspill i prosess med regional næringsplan og pågående arbeid</p>

Sterk vekst i sjømatnæringen

Tall fra 2015 viste at det var identifisert en sysselsetting på ca. 800 årsverk i sjømatnæringen i Senjaregionen/Midt-Troms, i tillegg rundt 750 årsverk i andre næringer. Nye tall for sysselsetting, verdiskaping og ringvirkninger for hele sjømatnæringen i Troms, inkl Midt-Troms, er under utarbeidelse av NOFIMA. Denne oversikten vil foreligge samlet for sjømatnæringen i januar 2018. De oppdaterte tallene for Midt-Troms vil bli innarbeidet i planen. Fra 2015 og frem til nå har det vært en betydelig vekst i næringen.

Kilde: Sjømatnæringen i Senjaregionen/Midt-Troms, 2015

Foto: Segla Fiskebåtrederi AS

Bedriftene i Sjømatklyngen Senja omsatte i 2016 sjømatprodukter og tjenester for nesten 7,1 milliarder kroner. Et sammenlignbart tall fra 2007 vil være mellom 1,7 og 1,9 milliarder kroner.

Den gjennomsnittlige årlige omsetningsveksten hos de vel 40 klyngebedriftene har siden 2010 vært på henholdsvis 5 % for fangst- og fiskeribedriftene, og 25 % for havbruksbedriftene, mens nasjonale scenario beskrev 0,85 % vekst for fiskeridelen og 6,5 % vekst for havbruk i samme periode.

Den sterke veksten i omsetninga illustrerer med hvilken fart og tyngde sjømatnæringa har utvikla seg de siste ti årene, samtidig som den sier noe om hvilket enormt potensiale som ligger i den videre utviklinga.

Kilde: Sjømatklyngen Senja 2017

9 Sjømat som vekstområde i Midt-Troms

Mål: Midt-Troms/Senjaregionen skal bli Norges viktigste på sjømat

Store mengder sjømat landes- og produseres årlig i Senjaregionen: **Det landes årlig om lag 100 000 tonn villfanga sjømat.** I 2017 vil det i Nord Norge slaktes nærmere **100 000 tonn laks** som er vokst opp/produsert i Senjaregionen.

Sjømatklyngen Senja, 2017

Sjømatnæringen har stor betydning i Midt-Troms, og defineres her til å omfatte både den fiskeribaserte og havbruksbaserte verdikjeden, samt direkte leverandører av varer og tjenester til de ulike delene av disse verdikjedene.

Sjømatnæringen er et viktig grunnlag for bosetting i regionen, og gir store ringvirkninger til andre næringer. Sjømatregionen Senja er kjernen i eksport- og industriregionen Midt-Troms. Målt i omfang og betydning av **arbeidsplasser innen industri**, herunder næringsmiddel-industri, er **denne regionen nr 1 i Troms** og nr 3 av 17 regioner i Nord-Norge. I samme type måling av arbeidsplasser innen **fiske og akvakultur så er Senja nr 1 i Troms** og nr 5 i Nord-Norge.¹³

¹³ Kommuneprofilen SSB 2017

Sjømatnæringen er i sterk vekst. På nasjonalt nivå forventes det en femdobling av næringen i årene framover, og den største veksten forventes å komme i nord, og innen havbruk.¹⁴ I tillegg er det et stort potensiale for vekst innenfor leverandørnæringene til havbruksnæringen i vår region. Vekstpotensialet for regionen og i Nord Norge er beskrevet i rapporten «Sjømatnæringen i Senjaregionen/ Midt-Troms»¹⁵. Den regionale næringsplanen legger vekt på strategiske tiltak som skal bidra til å legge til rette for videre bærekraftig vekst innen sjømatnæringen i Midt-Troms og i Senja-regionen.

9.1 Sjømatregionen Senja

Senja er en av de mest komplette sjømatregioner i landet og har en unik bredde og stort mangfold, i forhold til å dekke ulike områder av den marine næringa og ulike ledd i verdikjeden fra råstoff til marked. Mangfold også på eiersiden, med lokalt og nasjonalt eierskap side om side og stor grad av integrering, både horisontalt og vertikalt.

Det integrerte eierskapet strekker seg langt tilbake i tid, og rød og hvit sektor er koblet sammen gjennom at noen av fiskekjøpere som er havbruksaktører, samt havbruksaktører som også driver fiskeflåte og noen fiskere som også driver industribedrifter. Et felles kjennetegn på tvers av bransjegruppene på Senja, er et sterkt fokus på videreforedling og bearbeiding. En del av regionens sjømatbedrifter er involvert i omfattende FoU-virksomhet i samarbeid med flere FoU-miljø.

Senja har en stabil, fullstrukturert og moderne kystflåte, som har sikret seg gode rettigheter både på hvitfisk og pelagisk. 160 registrerte fiskefartøy hvorav halvparten med registrert kvote/fangst. At *Senja har Norges yngste yrkesfiskere, hvor 40% er under 40 år*, sier noe om struktur og sammensetninga på flåten. Dette sier også noe om lønnsomhet og driftsmodeller som er attraktiv for unge.

Foto: Roy Alapnes

På Senja kan en levere hvitfisk, pelagisk og reker fordelt på ti ulike fiskemottak. De to eneste rekefabrikkene som er igjen i Norge finner vi i Senjaregionen, og disse står til sammen for nesten hele den nasjonale industriproduksjonen av reker.

Hvitfiskaktørene på Senja pakker den første og best betalte skreien i vintertorskefisket.¹⁶

De står for en betydelig andel av norsk saltfisk-produksjon og det produseres i tillegg klippfisk, tørrfisk og et bredt spekter av biprodukter. Senja har fire filetfabrikker; hvorav en pelagisk fabrikk og Norges mest moderne filetfabrikk for hvitfisk basert på vannjetrobot-teknologi. I tillegg er det i regionen to fabrikker som utnytter restråstoff til marin ingrediens-industri, og flere andre er under etablering.

¹⁴ Verdiskapning basert på produktive hav i 2050, 2012

¹⁵ «Sjømatnæringen i Senjaregionen/ Midt-Troms» Senja Næringshage, 2015

¹⁶ Sjømatklyngen Senja 2017

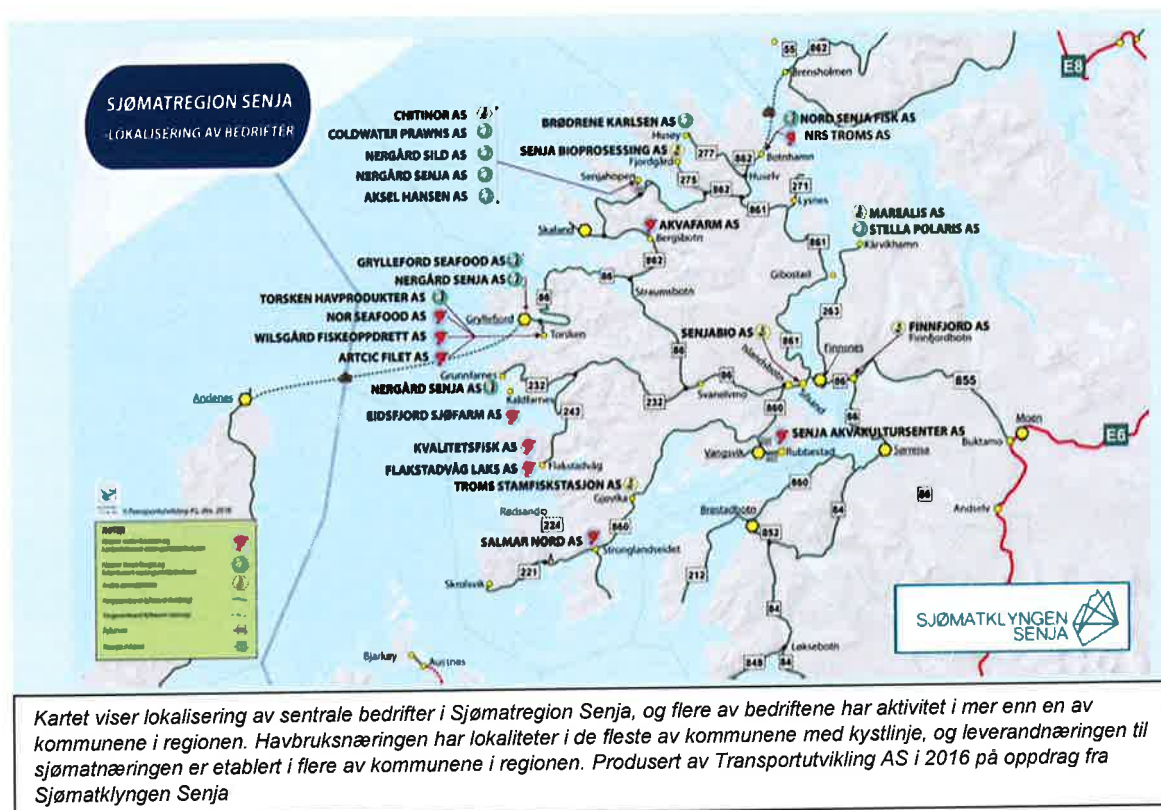
Innen havbruk og akvakultur har Senja tre settefiskanlegg, og et av disse er av verdens største og mest moderne. Det produseres smolt til laks, ørret og til rensefisk (rognkjeks). Seks havbruksaktører driver matfiskproduksjon på- og rundt Senja, både konvensjonell laks og økologisk laks. To av aktørene har egne slakteri på Senja og de samme to har også egne filetanlegg for laks. Senjaregionens marine leverandørnæring omfatter redskaps- og utstysprodusenter, mekaniske verksted og båtslipp, skipselektronikk, servicebåter, dykking og anleggstjenester under vann, samt representanter for fôrprodusenter.

Sjømatnæringen er i stor utvikling og i konstant endring, og det er viktig at regionen legger til rette for denne utviklingen. Videreforedlingsindustrien i regionen foretar betydelige investeringer i nye produksjonslokaler, og en rekke fiskebåtredere investerer i nye fiskefartøy og kvoter. Havbruksnæringen foretar store investeringer i regionen, både innen drift og ved nye anlegg.

For å sikre videre positiv utvikling og bærekraftig vekst i sjømatnæringen så stilles det forventninger og krav til næringen om *god dialog og samhandling med sentrale og nasjonale laksevassdrag i regionen*.

Det vises videre til at sjømatnæringen er opptatt av FoU-aktivitet og økt verdiskaping for å sikre videre bærekraftig vekst i regionen, og at det er viktig å legge til rette for dette videre.

9.2 Samarbeid i sjømatnæringen og satsing på økt kompetanse og rekruttering

Sentrale sjømatbedrifter i Senjaregionen initierte i 2015 et marint næringsklyngesamarbeid – «**Sjømatklyngen Senja**», og er et etablert partnerskap med over 40 bedrifter som har sin virksomhet i Senjaregionen innenfor fangst og fiskeri, sjømatindustri, havbruk, marin ingrediensindustri og marin leverandørnæring, samt salg, eksport og transport av sjømat.

Klyngen omfatter også samarbeidspartnere fra FoU- og utdanningsinstitusjoner, virkemiddel- og finansieringsaktører, alle regionens kommuner samt andre relevante næringsmiljø, offentlig og private utviklingsaktører. Det unike mangfoldet både i bransje, eierskap og struktur, gjør denne klyngen godt egnet til å identifisere og arbeide fram

innovative løsninger på områder hvor manglende/utfordrende infrastruktur eller rammebetingelser hemmer bedriftenes konkurransekraft og muligheter for utvikling og vekst. Målet er at Sjømatklyngen Senja skal utvikle seg til å ta en nasjonal framskutt posisjon innenfor bærekraftig produksjon og eksport av sjømat.

«Leverandørutvikling havbruk Troms» er ei nasjonal satsing via SIVA knyttet til leverandørutvikling i nord, der Senja Næringshage, sammen med Haldi Næringshage har prosjektledelsen. Bakgrunnen for denne satsingen er at den største veksten i havbruksnæringen forventes å komme i nord, samtidig er en betydelig andel av leverandørene til næringen etablert lenger sør i landet. Leverandørutvikling havbruk Troms har som mål å bidra til økte leveranser fra lokale/regionale leverandørbedrifter i nord overfor havbruksnæringen, gjennom å styrke leverandørenes konkurranseevne. Her deltar 8 sentrale havbruksselskap i nord, både lokalt eide og nasjonale/internasjonale aktører, og over 30 leverandørbedrifter fra Finnsnes/Senja, hele Troms og nordre Nordland. Viktige samarbeidspartnere i satsingen er virkemiddelaktørene og forsknings- og utdanningsinstitusjonene i nord. Leverandørbedriftene som deltar er leverandører til havbruksnæringa i dag, og i satsingen jobbes det både med å øke innovasjons- og utviklingsaktiviteten hos havbruksaktørene, øke lokale/regionale leveranser, og å utvikle en veiledende standard for leverandører til næringa. Målet er å videreføre satsingen og utvide nedslagsfeltet til Troms og Finnmark. Satsingen er også et samarbeid med Troms fylkeskommune.

Innenfor kompetanse har sjømatnæringen sammen med Lenvik kommune, Skjervøy kommune, Troms fylkeskommune og de to videregående skolene i fylket som tilbyr naturbruk blå fag; Senja videregående skole og Nord-Troms videregående skole/Skjervøy, etablert prosjektet **«Blått kompetansesenter»**. Målet er å tilby kurs og kompetansetiltak for utvikling innen sjømatnæringen. I tillegg er det etablert et eget samarbeid med **Studiesenteret Finnsnes** med tilbud om høyrere utdanning for sjømatnæringen i samarbeid med **Universitetet i Tromsø**, Norges arktiske universitet.

Innenfor rekruttering til sjømatnæringen er det satt i gang et større samarbeidprosjekt mellom havbruksaktørene i regionen, **Ungt Entreprenørskap** og kommunene, som omfatter strukturerte tiltak knyttet opp mot kompetansemålene i grunnskolen. Tiltakene omfatter blant annet skolebesøk med egne opplegg, gründercamp, bedriftsbesøk mv. Målet med prosjektet er å bidra til å skape økt kunnskap, økt interesse og økt rekruttering til næringen. Arbeidet har gitt positive resultat. I tillegg har **Senja videregående skole** et omfattende arbeid overfor grunnskolen for å skape interesse for blå fag og sjømatnæringen, og skolen samarbeider med **Opplæringskontoret for fiskerifag**, som har ansvar for oppfølging av lærlingene.

Newtonrommet i Kunnskapsparken Finnsnes inngår også i arbeidet med å skape interesse for sjømatnæringen. Ved Newtonrommet er det etablert egne sjømatmoduler, som bidrar til å knytte interesse for realfag og sjømatnæringen tettere sammen. Et nytt **visningssenter for havbruksnæringen** i regionen og **Torskensenteret** er andre sentrale områder som i sum vil ha betydning for økt kunnskap for næringen.

Undersøkelser viser at det er egen erfaring og foreldrenes holdning som har størst betydning for elevenes utdanningsvalg, og det er derfor viktig å jobbe bredt med økt kunnskap om sjømatnæringen.¹⁷

I prosessen med regional næringsplan er det kommet opp flere interessante innspill for å styrke kompetansen inn mot sjømatnæringen. Blant disse er styrking av relevans for utdanningen på alle nivå gjennom mer praksis, en *egen fagskole for sjømat basert på realkompetanse, tettere kobling og kryssløp mellom flere videregående studieretninger*, samt *tettere kobling innenfor både tekniske studieretninger og biologi innen høyere utdanning*.

Det vil være naturlig for regionen å følge opp disse innspillene i arbeidet med styrking av kompetansen innen sjømatnæringen, i samarbeid med næringen og aktuelle kunnskapsmiljø. I regionens videre arbeid med rekruttering og kompetanse er det naturlig å ta utgangspunkt i de omfattende samarbeidstiltakene som er etablert, samt styrke- og videreutvikle disse. I tillegg se på muligheten til å utvide de *etablerte tiltakene knyttet til havbruk til å gjelde for fiskerinæringen og sjømatindustrien, samt andre sentrale næringsområder i regionen*.

9.3 Satsing på infrastruktur som grunnlag for bærekraftig vekst¹⁸

Gjennom arbeidet med regional næringsplan er behovet for satsing på infrastruktur fremhevet som svært viktige tiltak for å fremme bærekraftig vekst i sjømatnæringen i regionen. Dette omfatter infrastruktur som energi, vei, utbedring av havnefasiliteter, tilgang på sjøareal, samt tilrettelegging for næringsareal på land.

9.3.1 Energi

Sjømatbedriftene på Senja er i kraftig vekst, og behovet for energi er økende. Sjømatklyngens ambisjoner om at Senja skal bli best på bærekraftig sjømatproduksjon innebærer blant annet å gå fra fossilt til bærekraftig energiforbruk i sjømatindustrien, omlegging til landstrøm ved havbrukslokalitetene, samt se på muligheter for lokal kraftproduksjon og energilagring samt arbeide fram en bedre tilførsel av strøm til Senja. Samtidig er det slik at store deler av dagens kraftnett i Senjaregionen er gammelt og har for dårlig kapasitet. På Nord-Senja, hvor man i dag finner majoriteten av regionens energikrevende sjømatindustri, er forsynings sikkerheten kritisk.

¹⁷ Kathrine Tveiterås, instituttleder Norges Fiskerihøgskole, Universitetet i Tromsø, 2017

¹⁸ Definisjon bærekraft: Bærekraftig utvikling legger vekt på miljø, sosiale forhold og økonomi, og prøver å finne en riktig balanse mellom disse tre hensynene

Framskrivninger av strømforbruk basert på sjømatnæringsas potensial for vekst i volum, samt bedriftenes konkrete utviklingsplaner, viser at allerede i 2020 vil kraftbehovet til Sjømatregion Senja være mer en doblet, og fra 2030 vil kraftbehovet være mer enn tredoblet sammenlignet med 2016-nivå.¹⁹

Energiforsyning utpeker seg som en kritisk flaskehals for vekst i sjømatnæringen. Det er derfor viktig for regionen å arbeide for å styrke og stabilisere tilgangen på strøm til Senja-regionen gjennom utbygging av nye kraftlinjer i regi av Troms Kraft. Tidsperspektivet for en slik utbygging vil være utslagsgivende for hvorvidt vekst, investeringer og nyetableringer i sjømatnæringa vil skje på Senja eller andre steder. Pr 2017 er det etablering av ny trafostasjon på Nord-Senja, med forsyning fra Brensholmen, som framstår som det raskeste og dermed beste utbyggingsalternativet.

9.3.2 Vei

Infrastruktur, og da spesielt godstransport på vei, er avgjørende for videre utvikling i sjømatnæringen i regionen. Dette både for at veinettet i regionen skal være i stand til å takle forventet volumvekst, og fordi det er viktig for sjømatnæringen å få frem fisken så raskt og dermed så fersk som mulig. Veiene fra yttersida av Senja og opp til E6 på Buktamoen, er de fylkesveiene hvor det *transporteres mest sjømat i hele Troms og Finnmark*. Dette omfatter sentrale veistrekninger fra yttersida av Senja, til E6 og videre til Narvik, der ca 25 % av varene fraktes videre via jernbane. Sjømatnæringa på Senja har høy bearbeidingsgrad sammenlignet med andre sjømatregioner. Noe som fører til mer intertransport på Senja.

I en rapport laget av Sjømatklyngen Senja²⁰, er det gjennomført et kartleggings- og prioriteringsarbeid som har resultert i en samlet anbefaling i forhold hva som konkret må gjøres med sjømatveiene i Senjaregionen, og i hvilken rekkefølge. Sju sentrale sjømatveier er løfta fram, beskrevet og begrunnet.²¹ Et kontinuerlig arbeid for å sikre framkommelighet for den sjømatrelaterte godstransporten langs Senjaveiene hele døgnet og hele året, vil være av avgjørende betydning for vekst i sjømatnæringen. Det er derfor viktig for regionen å arbeide for utbedring av disse veistrekningene, sett i sammenheng med «Midt-Troms-pakken», samt arbeide for at disse får høy prioritet i fylkeskommunale veiplaner.

Det vises i denne sammenheng til Troms Fylkeskommunes arbeid med Nasjonal Transportplan 2018-2029, «*Fra kyst til marked*» – *En felles samferdselsstrategi i nord*,²² der behovet for satsing på «sjømatveier» i nord er løftet fram.

9.4 Havner

Utbedring av havnefasiliteter og farleder er et annet sentralt område for sjømatnæringen, og her er det viktig at kommunene i samarbeid med næringslivet legger til rette for utbygging av og mudring av havner etter hvert som næringen utvikler seg og båtene blir større. I Midt-Troms regionen gjelder dette særlig gjennomføring av mudring av havna i Senjahopen, som er et av tiltakene som er vedtatt og ligger inne med høy prioritet i Nasjonal Transportplan, etter anbefaling fra Kystverket. Senjahopen fiskerihavn er en av de mest sentrale havnene i nord med hensyn til antall tonn fisk som landes her hvert år, og det er viktig for videre utvikling av næringen i Senjaregionen at utbedring av havna blir realisert. I tillegg er det identifisert behov for mudring ved innseilinga til havna på Husøy.

¹⁹ *Energiforbruk i Sjømatregionen Senja 2016-2030*

²⁰ *Godstransport i Sjømatregion Senja. Prioriteringer fra sentrale næringsaktører, Sjømatklyngen Senja 2017*

²¹ 1. FV 862 fra Senjahopen (Roaldsletta) til Møfjordeidet, 2. FV 277 fra Husøy til Huselv, 3. FV 86 fra Torsken til Straumsbotn, 4. FV 232 fra Svanelvmoen til Sifjordbotn, 5. FV 243 fra Sifjordbotn til Flakstadvåg, 6. FV 86 fra Straumsbotn til Svanelvmoen, 7. FV 263 fra Trollvik til Kårvikhamn. *Godstransport i sjømatregionen Senja 2017*.

²² «*Fra kyst til marked*», *felles samferdselsstrategi i nord, Troms fylkeskommune, 2015*

9.5 Tiltak for fiskerinæringen

Under prosessen med regional næringsplan er en rekke forhold knyttet til tiltak for fiskerinæringen løftet fram. Dette omfatter tilgang til tilstrekkelig vannforsyning til industribedriftene, tilgang på kapital for kjøp av kvoter og fartøy, havneforhold, tilgang til kaiplasser og landstrøm. I tillegg tilgang til infrastruktur og velferdsforhold for fiskere i sentrale fiskerhavner på Senja, herunder tilgang til TV og Internett, vask, dusj og sosialrom. For å opprettholde regionens attraktivitet for fiskerinæringen er det viktig at det legges til rette med for slike forhold i sentrale fiskerihavner i regionen.

9.6 Tilgang på sjøareal

Tilgang på sjøareal er i prosessen i forbindelse med regional næringsplan fremhevet som et viktig område for videre utvikling av havbruksnæringen i regionen. Det er derfor viktig at kommunene i regionen aktivt legger til rette for dette gjennom jevnlig rullering av felles kystzoneplaner, samt kontinuerlig oppfølging av sjøareal basert på utviklingen i havbruksnæringen. Det er videre viktig at kommunene innehar tilgjengelig marin plankompetanse i egen kommune, eller etablerer dette gjennom samarbeid med flere kommuner.

9.7 Næringsareal på land

For å tilrettelegge for sjømatnæringen må kommunene aktivt legge til rette med næringsareal og næringsområder på land for sjømatnæringen og servicenæringer/ leverandørnæringer til sjømatnæringen, samt jevnlig rullering av kommunenes arealplaner. Dette gjelder både i forhold til tilrettelegging for utvikling av dagens sjømatrelaterte virksomheter, samt ved nye- og større etableringer i tilknytning til næringen. I tillegg vil det være en styrke for regionens konkurransekraft overfor andre regioner dersom kommunene legger til rette for **felles profilering av regionens næringsareal** overfor sjømatbedrifter, eller leverandører med planer om større utbygginger/satsinger, samt ved deltakelse på større nasjonale profileringsarenaer som Aqua Nor og Nor Fishing.²³ Dette for å styrke regionens konkurransekraft innenfor sjømatnæringen i konkurranse med andre regioner.

9.8 Eksport av sjømat over Bardufoss lufthavn

Logistikk er en generell utfordring i hele Nord-Norge, og for sjømatnæringen er det viktig å få fisken fram så fersk som mulig. Flere av Midt-Tromskommunene har i samarbeid med Sjømatklyngen Senja satt i gang et eget prosjekt for å analysere mulighetene for å gjøre Bardufoss lufthavn til et transport- og logistikksenter for flyfrakt av sjømat i nord. Sjømatnæringen er viktig i Troms, og for Midt-Troms regionen vil det være av stor betydning å få belyst betingelsene for flyfrakt av sjømat fra Bardufoss lufthavn, samt bidra til realisering av dette prosjektet.

9.9 Bolyst og livskraftige bygder

I prosessen med regional næringsplan har næringen lagt vekt på viktigheten av å sikre livskraftige bygder og tilrettelegging for bolyst, med gode offentlige tilbud og tilgang til boliger, i de områdene der sjømatnæringen har sine tyngdepunkt. Dette for å sikre rekruttering og tilrettelegging for videreutvikling av bedriftene, og de ringvirkninger som skapes som følge av denne virksomheten. Finansieringsordninger for boligbygging i distriktet fremheves som flaskehals for økt bosetting i bygdene.

²³ Aqua Nor: <https://www.aqua-nor.no/> og Nor Fishing <http://www.nor-fishing.no/>

I Midt-Troms og i den nye Senja kommune vil det være av stor betydning at disse sammenhengene løftes fram, og at samspillet mellom regionsenteret Finnsnes og levende bygder med gode offentlige tilbud fremheves som konkurransefortrinn for videre vekst i sjømatnæringen. Dette er for øvrig også viktig for andre næringer.

9.10 Næringsaktive kommuner, regionalt samarbeid og nasjonale rammebetingelser

I prosessen knyttet til regional næringsplan fremhever næringsaktørene viktigheten av næringsaktive kommuner, samt *kunnskap om sjømatnæringen og oppmerksomhet knyttet til næringen*, hos politisk- og administrativ ledelse i kommunene i Midt-Troms.

Videre fremhever næringsaktørene viktigheten av at de lokale politikerne må være kjent med hva man kan gjøre for at næringslivet kan vokse, at politiske ledere må jobbe for vekst og være fremoverlente. I tillegg fremheves viktigheten av å «framsnakke» regionen og vise til godt samarbeid internt i regionen for å være attraktiv for nye etableringer i regionen.

Næringsaktørene fremhever også en rekke nasjonale rammebetingelser som sentrale for utvikling i hele næringen. Innen fiskerinæringen fremheves særlig viktigheten av en *fiskeripolitikk med forutsigbarhet og stabilitet og grunnlag for helårige arbeidsplasser* som viktig for videre utvikling. Fra havbruksnæringen fremheves sektormyndighetens rolle²⁴ ved tildeling av nye sjøareal som utfordrende. Havbruksnæringen fremhever viktigheten av en *større helhetlig forståelse for næringen* som viktig ved tildeling av nye sjøareal. I tillegg er det av sentral betydning for næringen at det legges til rette for vekst og forutsigbare rammebetingelser.

Sjømat strategiske tiltak	Oppfølgingsansvar	Samarbeids-Partnere	Gjenn om-føring	Referanse
Arbeide for å styrke energiforsyningen til Senja-regionen gjennom utbygging av nye kraftlinjer i regi av Troms Kraft	Kommunene og regionrådet i Midt-Troms	Sjømatbedrifter, Sjømatklyngen Senja, Troms fylkeskommune, Troms Kraft	2018 – 2022	Energiforbruk i Sjømatregionen Senja 2016-2030
Arbeide for utbedring av prioriterte sjømatveier på Senja, sett i sammenheng med «Midt-Troms-pakken». Arbeide for at disse sjømatveiene får høy prioritet i fylkeskommunale veiplaner, samt i eventuelle nasjonale satsinger på eksportveier	Kommunene og regionrådet i Midt-Troms	Sjømatbedrifter, Sjømatklyngen Senja, Statens vegvesen, fylkestingsrepresentanter fra regionen, Troms fylkeskommune, stortingsrepresentanter fra Troms	2018 – 2022	Godstransport i sjømatregionen Senja 2017

²⁴ Mattilsynet, Fiskeridirektoratet, Fylkesmannen og Kystverket

<p>Sikre jevnlig rullering av felles kystsoneplaner, samt kontinuert oppfølging av sjøareal basert på utviklingen i havbruksnæringen.</p> <p>Sikre at kommunene innehar tilgjengelig marin plankompetanse i egen kommune, eller etablerer dette gjennom samarbeid med flere kommuner.</p>	Kommunene og regionrådet i Midt-Troms	Sjømatbedrifter og andre interessenter i kystsonen, offentlige myndigheter som inngår i dette arbeidet	2018 – 2022	Innspill gjennom prosess regional næringsplan
<p>Sikre fysisk tilrettelegging av næringsareal og næringsmiljø på land for sjømatnæringen og servicenæringer/ leverandørnæringer til sjømatnæringen, samt legge til rette for <i>felles profilering</i> av regionens næringsareal</p>	Kommunene og regionrådet i Midt-Troms	Sjømatbedrifter og andre aktuelle samarbeidsmiljø i regionen	2018 – 2022	Regionale næringsfyrårn og innspill gjennom prosess regional næringsplan
<p>Videreutvikling av regionens sentrale fiskerihavner i tilknytning til industrianlegg i regionen, inkl utbedring av fiskerihavna i Senjahopen</p>	Kommunene og regionrådet i Midt-Troms	Sjømatbedrifter, Kystverket, Troms fylkeskommune, stortingsrepresentanter fra Troms	2018 – 2022	Regionale næringsfyrårn og innspill gjennom prosess regional næringsplan
<p>Legge til rette for infrastruktur og velferdsforhold for fiskere i sentrale fiskerihavner på Senja</p>	Kommunene og regionrådet i Midt-Troms	Sjømatbedrifter og andre aktuelle samarbeidspartnere	2018 – 2022	Innspill gjennom prosess regional næringsplan
<p>Legge til rette for utvikling av Bardufoss lufthavn som transport- og logistikksenter for flyfrakt av sjømat i nord</p>	Kommunene og regionrådet i Midt-Troms	Sjømatbedrifter, Sjømatklyngen Senja, Luftforsvaret, Avinor, Troms fylkeskommune og andre aktuelle samarbeidspartnere	2018 – 2022	Innspill gjennom prosess regional næringsplan
<p>Sikre livskraftige bygder og tilrettelegging for bolyst og boliger i de områdene der sjømatnæringen har sitt tyngdepunkt</p>	Kommunene og regionrådet i Midt-Troms	Sjømatbedrifter og andre aktuelle samarbeidspartnere	2018 – 2022	Innspill gjennom prosess regional næringsplan
<p>Legge til rette for videre utvikling av bedriftsnettverk og klynger for å fremme utviklingen i sjømatnæringen og leverandørnæringen</p>	Kommunene og regionrådet i Midt-Troms	Sjømatbedrifter, Sjømatklyngen Senja, Senja Næringshage, Blått kompetansesenter, Studiesenteret Finnsnes; KUPA, UiT, og andre sentrale kunnskapsmiljø	2018 – 2022	Innspill gjennom prosess regional næringsplan

Legge til rette for økt FoU-aktivitet tilknyttet sjømatnæringen, gjennom regionens samarbeid med relevante aktører innen forskning, utdanning og innovasjon	Kommunene og regionrådet i Midt-Troms	Sjømatbedrifter, Senja Næringshage, Studiesenteret Finnsnes, Blått kompetansesenter, Sjømatklyngen Senja, KUPA, UiT, og andre sjømatrelaterte FoU-miljø og relevante finansierings- og virkemiddelaktører	2018 – 2022	Innspill gjennom prosess regional næringsplan
Strategiske tiltak rekruttering og kompetanse				
Lage en felles plan for rekruttering til sjømatnæringen som er forankret i kommunene i Midt-Troms, basert på etablerte samarbeidstiltak med næringen, kommuner, organisasjoner og utdanningsinstitusjoner	Kommunene og regionrådet i Midt-Troms	Sjømatbedrifter, Ungt Entreprenørskap, Newtonrommet, Blått kompetansesenter, Sjømatklyngen Senja, Profilgruppas traineeprogram, Senja videregående skole, Opplæringskontor for fiskeri-, næringsmiddel/ mat, teknologi og verkstedtekniske fag, Bardufoss videregående skole, Senja Næringshage; Nordavind Utvikling	2018 – 2022	Innspill gjennom prosess regional næringsplan
Legge til rette for styrking av utdanning knyttet til sjømatnæringen innenfor flere nivå, og samhandling mellom flere studieretninger	Kommunene og regionrådet i Midt-Troms	Sjømatbedrifter, Blått kompetansesenter, Senja videregående skole, Bardufoss videregående skole, Opplæringskontor for fiskeri-, næringsmiddel/ mat, teknologi og verkstedtekniske fag, Studiesenteret Finnsnes og Universitetet i Tromsø	2018 – 2022	Innspill gjennom prosess regional næringsplan
Legge til rette for videre kompetanseutvikling i sjømatnæringen gjennom etablert samarbeid med Blått kompetansesenter, Senja videregående skole, Studiesenteret Finnsnes og Universitetet i Tromsø	Kommunene og regionrådet i Midt-Troms	Sjømatbedrifter, Blått kompetansesenter, Senja videregående skole, Studiesenteret Finnsnes og Universitetet i Tromsø	2018 – 2022	Innspill gjennom prosess regional næringsplan

Vekst i reiselivet og økt sysselsetting

I perioden 2013 – 2016 vokste reiselivsnæringen i Troms fra 2700 til 3400 sysselsatte, en økning på 26%. Tilsvarende vekst på landsbasis var 5%, fra 83.000 til 90.000 sysselsatte

Troms er på **fjerde**plass blant landets fylker i forhold til reiselivets betydning, målt i antall overnattinger pr innbygger (7,4)

Statistikknett.no.

Tungeneset på Nasjonal Turistveg

Foto: Jiri Havran, Statens vegvesen

10 Stort potensiale innen reiseliv i Midt-Troms

Mål: Midt-Troms skal bli den regionen i Nord-Norge med størst bærekraftig vekst i reiselivet

Reiselivsnæringen er en av de tre næringene som ble valgt som satsingsområder i Byregionprogrammet. Bakgrunnen for dette er at dette er ei næring med erkjent vekstpotensial, og store ringvirkninger til andre næringer. Foruten innspill fra møter i næringsplanprosessen har vi tatt utgangspunkt i følgende:

- Visit Senjaregionen, strategidokumenter
- Delrapport i Byregionprogrammet, "Reiseliv som vekstområde i Midt-Troms"
- Innledning fra Nordnorsk Reiseliv på temamøte reiseliv 30.08.17

Reiselivsnæringen er en sammensatt næring og omfatter i hovedsak fire bransjer; *transport, overnatting, servering og aktiviteter/opplevelser*. I tillegg berører reiselivsnæringen mange andre samfunnsområder, er i stor grad integrert i regionens små og store lokalsamfunn og skaper store ringvirkninger for andre næringer. En rekke små og større arrangementer utgjør i sum en viktig del av

grunnlaget for reiselivsnæringa, med Reistadløpet Ski Classics som spydspiss. Regionen har en del attraksjoner og signalprodukter som for eksempel Polar Park i Bardu, Målselv Fjellandsby, Senjatrollet og Nasjonal Turistveg. Storslagne naturområder inkludert de tre fantastiske nasjonalparkene, Målselva og Målselvfossen - Norges nasjonalfoss, Altevatn og Dividalsområdet og Senjafjellene er også viktige for reiselivet.

Den ytre del av Midt-Troms, med Senja-kommunene i spissen, har de siste årene opplevd den største veksten i reiselivstrafikken. Indre Troms har ikke hatt samme veksten, men har omtrent samme trafikkstørrelse totalt. Viktige trafikkdrivere i tillegg til spektakulær natur er vandring, sykling, biltrafikk og rundreiseturister som ferdes over nasjonal turistveg og langs E6. Ferie og fritidssegmentet er størst og vokser mest. Utenlandstrafikken øker mest, spesielt på Senja. Yrkestrafikk er nest størst, mens kurs/konferanse utgjør en svært liten og synkende andel av trafikken til regionen.

Vekst i
hotellovernattinger i
perioden 2013-2016

Totalt på landsbasis: Fra 19,8 millioner overnattinger i 2013 til 22,6 mill. i 2016 => **14,1%**

Troms: fra 814.000 overnattinger i 2013 til 1.123.000 overnattinger i 2016 => **38%**

Indre Troms: fra 34.350 overnattinger i 2013 til 37.000 i 2016 => **8%**

Senja-regionen: fra 27.300 overnattinger i 2013 til 38.700 overnattinger i 2016 => **42%**.

Kilde: Statistikknett.no.

Foto: Målselvfossen, Målselv kommune

I tillegg er det en del trafikk som ikke skaper overnattinger, og dermed er vanskeligere å måle, for eksempel bobilturister, opphold på de mange hytter og fritidsboliger og annen regional trafikk. Vintertrafikken er liten og økende. Nordlys, hval og toppturer er viktigste reisemotiv for vintertrafikk til området, i tillegg til Målselv Fjellandsby.

Reiselivet er en betydelig næring i forhold til sysselsetting og omsetning i Troms, og Troms er i 2016 var overnatting/

serveringsbransjen på landsbasis den næringen som hadde størst prosentvis sysselsettingsvekst i privat sektor (NHO Reiseliv). Hoveddelen av denne veksten skyldes den eksplorative økningen i vintertrafikk til Tromsø.

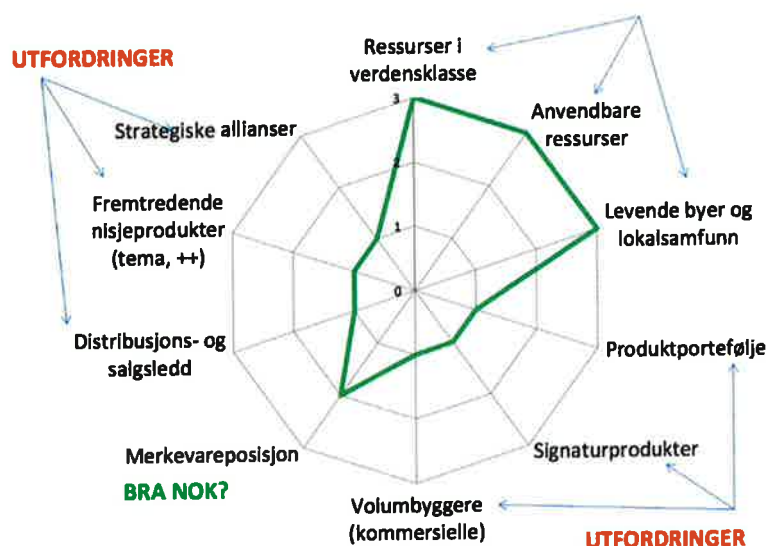
Reiselivet i Nord-Norge er organisert i landsdelselskapet Nordnorsk Reiseliv AS og en rekke destinasjonsselskaper med ulike størrelser og oppgaver. Destinasjonsarbeidet i Midt-Troms har vært preget av små, lokale selskaper med små ressurser og et begrenset nedslagsfelt. Pr i dag er Visit Senjaregionen SA eneste destinasjonsselskap med 5 kommuner og 50 reiselivsbedrifter i Senjaregionen.

To globale trender skaper store endringer for reiselivsnæringen; individualisering og digitalisering. Kundeopplevelsen er merkevaren, og den spres mye sterkere gjennom sosiale media enn gjennom vår markedsføring. Vi må derfor levere kvalitet slik at de gode opplevelsene spres gjennom sosiale media. For å levere kvalitet må vi ha rett kompetanse, vi må være kundeorienterte og vi må samarbeide!

Regionen kjenner seg godt igjen i "diagnosen" nedenfor (Nordnorsk Reiseliv/ Nordlandsforskning) i forhold til hva som er våre utfordringer og styrker sammenlignet med andre konkurrerende arktiske regioner.

Midt-Troms har 8 hoteller med total romkapasitet på 305 rom og 12 camping/hyttebyer med totalt 174 rom. Regionen hadde 76000 hotellovernattinger (+10%) og 55000 campingovernattinger (+10%) i 2016.

Reiselivet i NN – diagnose ift konkurrentene

Analyse utarbeidet av Nordlandsforskning og Mimr i 2018 for Nordnorsk Reiseliv.

Vi har ressurser i verdensklasse, som også er anvendbare. Vi har levende lokalsamfunn rundt om i hele regionen. På øvrige områder som fremkommer har vi erkjente utfordringer. I det følgende vil dette være et bakteppe for planen, sammen med andre utfordringer og forslag til tiltak som har framkommet i prosessen.

10.1 For liten samlet reiselivskapasitet og tilbud som flaskehals for vekst

Romkapasitet er en tydelig flaskehals som begrenser muligheten for trafikkvekst. Å øke samlet romkapasitet er en viktig forutsetning for økt trafikk og utvikling av lønnsomme aktivitets- og opplevelsestilbud.

Vi ser økende etablerings- og satsingslyst i reiselivsnæringen, og flere nye og eksisterende bedrifter satser mot helårsdrift. Dette begrunnes i at «vinterhub Tromsø» forventes å skape trafikk til vår region og vi ser allerede økende interesse for vinteraktiviteter hos reiselivsbedriftene.

10.2 Sentrale områder for å skape vekst i reiselivet i Midt-Troms

En av de største flaskehalsene for vekst er knyttet til manglende overnattingskapasitet i regionen. Med våre 305 hotellrom har vi for eksempel ikke større samlet overnattingskapasitet i Midt-Troms enn et litt større konferansehotell.

Skal det monne kapasitetsmessig bør **overnattingskapasiteten tredobles med 500-700 nye "varme senger"** i et 3-5-årsperspektiv.

Parallelt med utbygging av kapasitet vil det vokse fram et økende behov for tilbydere av aktiviteter og opplevelser, transportører og tilbydere av lokale matopplevelser, som en del av reiselivsopplevelsen. Det er derfor viktig å stimulere til utvikling av **flere opplevelses- og aktivitetstilbud** i regionen.

Kommunene vil ha en sentral rolle i å tilrettelegge for etableringer og vekst i eksisterende reiselivsbedrifter, innen overnatting, servering, transport og opplevelser/aktiviteter. Kommunene forvalter plan- og lovverk, er ansvarlige for vertskaps og turistinformasjon, produserer tjenester som også er viktig for reiselivet og eier/ forvalter en del fellesgoder for reiselivet. **Næringsvennlige kommuner** er derfor en viktig forutsetning for å utvikle reiselivsbedriftene.

Arctic Race of Norway: Foto: Rune Dahl

www.runedahl.no

Reiselivet består i stor grad av små lokale familie-eide bedrifter, ofte sesongbaserte med lav lønnsomhet og gradvis utvikling "stein på stein". For å kunne oppnå effekter i forhold til vekst og synergier trenger vi **flere "motorer"** som kan utvikle kapasiteten, styrke hele verdikjeden og bidra til å utvikle det totale tilbudet.

For å få til dette må vi klare å utløse investeringer fra **privat risikokapital** i tillegg til offentlig risikoavlastning og

tilrettelegging. Her vil det være av interesse å se på flere muligheter: *Vil sjømatnæringen og andre kapitalsterke næringer i regionen investere i reiseliv? Vil eksterne store reiselivsaktører investere i Midt-Troms?* Dette er syretester på om vårt område klarer å utnytte det store vekstpotensialet som forutsettes.

10.3 Kommunikasjonsmessig infrastruktur

Alt vi kan gjøre for å lette adkomsten til regionen vil ha betydning for muligheten til å skape vekst og lønnsom virksomhet. Dette har lenge vært et unisont behov i reiselivet: Det må bli lettere å komme inn til Midt-Troms over Bardufoss lufthavn. Det må bli enklere å reise til Midt-Troms via reiselivshubene Evenes og Tromsø, via hurtigbåt og buss. Det må bli enklere å ta seg rundt i regionen for turister som kommer inn til de regionale transportknutepunktene. I denne sammenhengen vil styrking av bilutleietilbudet kunne være en løsning, ved siden av bedre bussforbindelser, samt samarbeid mellom bedrifter om transfer. Dette innebærer en bedre samordning av offentlige transportmidler, samt kapasitet og regularitet tilpasset reiselivsnæringens behov.

Senjafergene må sikres langsiktig finansiering med tilstrekkelig kapasitet, slik at det blir et forutsigbart og stabilt tilbud, som også kan selges inn til turoperatører i et lengre perspektiv. Herunder: Arbeide for å sikre Andfjord-forbindelsen og Skrolsvik-Bjarkøy som sommerferger, og Botnhamn-Brensholmen som helårsferge.

10.4 Bardufoss Lufthavn må utvikles som incoming flyplass for chartertrafikk

Charterfondet for Nord-Norge er nå ESA-godkjent for tre nye år og det arbeides nå gjennom et etablert bedriftsnettverk i regionen for å få charterfly til Bardufoss. Flyplassens rutetilbud med direkteavganger til Oslo, Bodø og Tromsø er en forutsetning for etablering av chartertrafikk.

Nasjonal Turistvegprosjektet på Senja må følges opp fra regionen til det avsluttes i 2019, og det vil være viktig å videreutvikle servicetilbud på og i tilknytning til strekningen slik at turistene forlenger sitt opphold i regionen og tar i bruk resten av regionen.

Charterfondet har vært operativ i perioden 2014-2017. I perioden har det kommet 83 charterfly til Nord-Norge på grunn av fondet. Dette har gitt vel 7.000 nye gjester og 43.200 overnattinger. Omsetning for bedriftene ligger på vel 84,0 millioner kroner.

Fondet har utbetalt 5,3 millioner kroner i garantiforpliktelser i perioden.

I juni 2017 fikk fondet godkjent forlengelse fram til 31.12.2020 av ESA.

Fondet ligger nå til finansiering i de tre nordnorske fylkeskommunene.

Kilde: NordNorsk Reiseliv

Stadig økende trafikk av bobil er skaper behov for tilrettelegging og styrkede servicefunksjoner, både kommersielle tilbud på campingplasser og på rasteplasser og andre naturlige stoppesteder.

Regionen har et potensiale for å utvikle opplevelser knyttet til Hurtigruteanløpet på Finnsnes, ved å tilby opplevelser i aksene Harstad-Finnsnes-Tromsø. Dette er en god mulighet for regionen dersom vi klarer å sikre og utvide anløpet i forbindelse med den pågående anbudsprosessen for Hurtigruten.

10.5 Bærekraftig tilrettelegging - regionalt parkvesen

Med økende turisttrafikk settes våre natur- og fellesgoder under press. Gjennom friluftslivsorganisasjonene og annen frivillig innsats har det de siste årene blitt gjort mye for å tilgjengeliggjøre naturen for regionens befolkning og tilreisende, i form av turstier, turkart, tilrettelegging av regionens friluftsområder, og andre fellesgoder som alle kan nyte godt av.

På de mest populære områdene langs nasjonal turistveg er det også behov for bedre system på tømning av vegtoaletter, søppeltømming og generell tilrettelegging som følge av økt trafikk. Økende biltrafikk skaper behov for tømmeplasser, flere tilrettelagte rasteplasser mv.

Med bakgrunn i det behovet som er skapt bør det tas initiativ til et *pilotprosjekt som har som siktemål å etablere et regionalt "parkvesen" for hele Midt-Troms-regionen.* Dette med mål om å oppnå bærekraftig drift, forvaltning og utvikling av naturverdier og fellesgoder for reiselivet, i samarbeid med friluftslivsorganisasjonene, eiere, aktuelle forvaltningsnivå og andre samarbeidspartnere. Regionen vil derfor ta initiativ til et forprosjekt for *bærekraftig reiseliv*, ny satsing i Troms fylkeskommune, for å legge til rette for dette.

10.6 Bygge styrke og samarbeid gjennom destinasjonsarbeidet

Midt-Troms er relativt lite utviklet som reisemål. Vi har forholdsvis liten trafikk sammenlignet med for eksempel Lofoten, og har klare utfordringer i forhold til **overnattingskapasitet, behov for tilrettelegging av fellesgoder, og utvikle en infrastruktur som gjør regionen mer tilgjengelig både internt og utenfra;** for å nevne noe.

Destinasjonsarbeidet har over tid vært en utfordring i regionen, i vår region som mange andre steder.

Nå er Senjakommunene og Dyrøy sammen i Visit Senjaregionen. Sørreisa og Målselv er så langt ikke tilknyttet et destinasjonsselskap og Bardu har tilknytning til Visit Narvikregionen.

Det **regionale desinasjonsarbeidet må styrkes** med nok ressurser til å være et fast håndtrykk mot *reiselivets markedskanaler, mot lokale og regionale myndigheter*, og med nok ressurser til å kunne forestå *område- og produktmarkedsføring*, koordinert **vertskapsrolle** for regionen, inkludert turistinformasjon, og være en samlende kraft og en *utviklingsaktør* for reiselivet.

Tungeneset, Nasjonal turistvei Foto: Jarle Wæler, Statens vegvesen

Som et ledd i dette må næringen i samarbeid evne å tiltrekke flere godt betalende gjester, med mål om å oppnå god verdiskaping for hver besøkende og dermed bedre lønnsomhet for bedriftene. Som et ledd i dette bør det etableres en **felles bookingløsning** for reiselivet.

10.7 Masterplan for reiselivet i Midt-Troms

For å kunne ta ut potensialet for reiselivsnæringen i Midt-Troms, så er det behov for felles mål og retning for utvikling av reiselivet. Det kan gjøres via **en felles masterplan for reiselivet**, som utvikles i samarbeid med reiselivsaktørene, kommunene og mange andre berørte aktører som er påvirket av, interessert i eller har et tilliggende ansvar til reiselivet.

Økonomisk, miljømessig, og lokalsamfunnmessig bærekraft vil være av sentral betydning i all reiselivsutvikling, og må tas med som en premiss i planarbeidet.

Det bør derfor iverksettes et langsiktig arbeid for helhetlig utvikling av reisemålet, basert på turistenes og de fastboendes ønsker og behov, bærekraftige helhetsperspektiv og reisemålets forutsetninger og muligheter. Prosessen kan baseres på Innovasjon Norges "Håndbok for reisemålsutvikling", er faseinndelt og består av følgende (selvstendige) prosjektfaser:

- Fase 1: *Forstudie* med utvikling av en situasjonsanalyse for reisemålet og peke på utviklingspotensialer og muligheter, samt kartlegger aktørenes vilje til å delta.
- Fase 2: *Strategifase* der det defineres en helhetlig langsiktig strategisk plan (Masterplan).
- Fase 3: *Gjennomføring- fra ord til handling*. Realisering av prioriterte tiltak fra masterplanen.

10.8 Etablere en samordnet turistinformasjon i Midt-Troms

Regionen må utvikle en samordnet turistinformasjon for hele Midt-Troms, som omfatter bedre samkjøring med hensyn til åpningstider og informasjon. Dette vil gi felles innsamling og felles formidling av god informasjon på flere steder og gjennom flere kanaler, samt felles vertskap på vegne av regionen. Noe som muliggjør felles kompetansebygging og utvikling.

10.9 Handlingsplan for samarbeid og synergier med andre næringer

Reiselivsnæringen må vokse og utvikles i samarbeid med alle gode krefter i regionen. Et godt sted å komme til er et godt sted å bo. Reiselivsnæringen skaper store ringvirkninger, spesielt i handels- og servicenæringene, og har samtidig store potensielle synergier av tilrettelegging for friluftslivsinteresser, lokale arrangementer, utvikling av parkanlegg, nasjonalparkene, ski- og turløyper, for å nevne noe.

Reiselivet i Midt-Troms er 100% natur- og lokalsamfunnsbasert. Alt som skjer i lokalsamfunnet er en del av reiseopplevelsen for gjestene. Alt som skjer for å utvikle reiselivet vil påvirke lokalsamfunnene og regionen.

Turister som kommer til regionen vil gjerne ha en smak av regionen, av lokale råvarer og matspesialiteter. Samspillet mellom lokalmatprodusenter, landbruksnæringa og reiselivsbedriftene har et betydelig potensiale i vår region. *Forsvaret, sjømatnæringen, reindriftsnæringen, samisk kultur og Midt-Troms museum* er også viktige områder inn mot reiselivet, gjennom å gi mulighet til å formidle kunnskap om hva som er grunnlaget for bosetting, både nå og før i tiden. Etablering av et nytt visningscenter for havbruksnæringen og besøkstilrettelegging hos flere aktører i regionen er også reiselivsprodukter som har et potensiale.

De tre nasjonalparkene i Midt-Troms, *Dividalen, Rohkunborri og Ånderdalen*, er en viktig del av våre unike naturkvaliteter, som i større og større grad er en del av reiselivsproduktet i regionen. Samarbeid om bærekraftig utvikling og bruk av nasjonalparkene, herunder støtte opp under etablering av nasjonalparksentre, er en viktig del av dette.

Reistadløpet Ski Classics. Foto: Ski Classics

Fra 2017 ble Reistadløpet en del av Ski Classics-serien. Dette sammen med Norges råeste bakkeløp andre store idretts- og kulturarrangementer har et uttalt potensiale for ny trafikk til regionen. Det samme vil være tilfelle med Filmcamp og regionens øvrige kulturnæringer.

Det utarbeides egen *handlingsplan for tiltaket*, som blant annet inneholder nærmere mulighetsstudie, tilrettelegging for gode møteplasser og der sentrale samarbeidsområder konkretiseres i egne *underliggende tiltak*.

I det følgende er det utarbeidet en tiltaksliste som adresserer de viktigste utfordringene som har kommet fram i prosessen, som beskrevet over.

Reiseliv strategiske tiltak	Oppfølgingsansvar	Samarbeids-partnere	Gjennomføring	Referanse
Styrke regionens samlede reiselivskapasitet og tilbud, gjennom å stimulere til økning i lønnsomme overnattingsplasser og utvikling av markedstilpassede aktivitet- og opplevelsestilbud basert på lokale fortrinn	Kommunene og regionrådet i Midt-Troms,	Innovasjon Norge, Troms Fylkeskommune, Senja Næringshage, Visit Senjaregionen/destinasjonsselskap	2018-2022	Strategidokument Visit Senjaregionen Innspill fra prosessen regional næringsplan
Arbeide for å styrke regionens samlede tilgjengelighet for tilreisende og nærturister, samt bedre samordning og økt kapasitet av ulike offentlige transportmidler	Kommunene og regionrådet i Midt-Troms,	Statens Vegvesen, Troms Fylkeskommune, Troms fylkestrafikk, Fergeselskap, Visit Senjaregionen/destinasjonsselskap	2018-2022	Innspill fra prosessen regional næringsplan
Etablering av «regionalt parkvesen» som ivaretar våre naturverdier og fellesgoder som grunnlag for videre bærekraftig vekst i reiselivet <i>Ta initiativ til et forprosjekt for å legge til rette for bærekraftig reiseliv gjennom ny satsing i Troms fylkeskommune</i>	Kommunene og regionrådet i Midt-Troms,	Statens Vegvesen, Troms Fylkeskommune, Midt-Troms friluftsråd, Statskog, Visit Senjaregionen/destinasjonsselskap <i>Troms fylkeskommune</i>	2018-2022	Strategidokument Visit Senjaregionen Innspill fra prosessen
Styrke det regionale destinasjonsarbeidet, som ivaretar de viktigste destinasjonsoppgavene på vegne av reiselivet og kommunene	Kommunene og regionrådet i Midt-Troms,	Nordnorsk Reiseliv Troms Fylkeskommune Innovasjon Norge Visit Senjaregionen/destinasjonsselskap	2018-2022	Strategidokument Visit Senjaregionen Innspill fra prosessen regional næringsplan
Utvikling og realisering av masterplan for Midt-Troms-Bærekraftig reisemålsutviklingsprosess	Kommunene og regionrådet i Midt-Troms,	Nordnorsk Reiseliv, Visit Norway, Troms Fylkeskommune, Innovasjon Norge Visit Senja/destinasjonsselskap Senja Næringshage	2018-2022	Innovasjon Norge; håndbok for reisemålsutvikling. Innspill fra prosessen regional næringsplan
Utvikle en samordnet turistinformasjon for hele Midt-Troms	Kommunene og regionrådet i Midt-Troms,	Midt-Troms museum Statskog Større arrangementer Visit Senjaregionen/destinasjonsselskap	2018-2022	Strategidokument Visit Senja. Innspill fra prosessen

<p>Arbeide for å sikre og styrke Senjafergene som viktig grunnlag for utvikling av reiselivet:</p> <ul style="list-style-type: none"> - <i>Andfjord-forbindelsen, sommerferge</i> - <i>Skrolsvik-Bjarkøy, sommerferge</i> - <i>Botnhamn-Brensholmen helårsferge</i> 	Kommunene og regionrådet i Midt-Troms	Troms fylkeskommune Fergeselskapene	2018-2022	Strategidokument Visit Senja. Innspill fra prosessen regional næringsplan
Utvikle Bardufoss Lufthavn som incoming charterflyplass	Kommunene og regionrådet i Midt-Troms	Avinor Nordnorsk Reiseliv/ charterfondet	2018-2022	Innspill fra prosessen regional næringsplan
Lage en handlingsplan for samarbeid og synergier mellom reiselivsnæringen og andre næringer og sektorer	Kommunene og regionrådet i Midt-Troms	Sjømatklynge Senja Arrangementer Profilgruppen Nasjonalparkstyrene Relevante organisasjoner og bedrifter Visit Senjaregionen/ destinasjonsselskap Senja Næringshage	2018-2022	Innspill fra prosessen regional næringsplan
Understøtte initiativ- og arbeide for å utvikle utdanningstilbud på videregående og universitetsnivå i Midt-Troms innen fag knyttet til reiseliv, som for eksempel Naturbruk Villmark ved Senja videregående skole	Kommunene og regionrådet i Midt-Troms	Studiesenteret Finnsnes, Senja Videregående skole, Bardufoss Videregående skole, Troms Fylkeskommune, Visit Senja-region, reiselivsnæringa	2018-2022	Innspill i prosess regional næringsplan og pågående arbeid
Sterkere innretting mot reiselivsnæringene på entreprenørskap i grunnskole og videregående skole	Kommunene og regionrådet i Midt-Troms	Videregående skoler/ Troms fylkeskommune, Ungt Entreprenørskap Troms	2018-2022	Innspill i prosess med regional
Tilrettelegge for fleksible lærlingeordninger som muliggjør flere lærlinger i reiselivsfagene i små reiselivsbedrifter	Kommunene og regionrådet i Midt-Troms	Visit Senjaregionen Videregående skoler/Troms fylkeskommune, Opplæringskontorene	2018-2022	Innspill i prosess regional næringsplan

Regionen har tre videregående skoler: Senja videregående skole, Bardufoss videregående skole og Nordborg videregående skole (privat tilbud).

Av høyere utdanningsinstitusjoner har regionen og Studiesenteret Finnsnes samarbeidsavtale med Universitetet i Tromsø, Norges arktiske universitet (UiT). Blått kompetansesenter, Senja Næringshage, Kunnskapsparken, bibliotekene, opplæringskontorer, Folkeuniversitet, Norsk fagskole, samt Dyrøyseminaret – nasjonal arena for lokalsamfunnsutvikling - er også en del av kompetanseinfrastrukturen i regionen.

11 Kompetanse som strategisk innsatsfaktor for vekst i Midt-Troms

Mål: Tilfredsstille næringslivets behov for arbeidskraft med riktig kompetanse i Midt-Troms

Regionens evne til å utvikle seg og møte fremtidige utfordringer er i økende grad avhengig av investeringer i kunnskap og kompetanse. Økte krav til kompetanse i arbeidslivet er en global trend, som også gjelder i Midt-Troms. Kunnskap og kompetanse blir stadig viktigere innsatsfaktorer for privat næringsliv og offentlig sektor, og regionen må konkurrere med andre vekstregioner om arbeidskraft.

For å være konkurransedyktig med et høyt kostnads- og lønnsnivå må norske bedrifter i stadig større grad konkurrere på kunnskap og økt produktivitet. Samtidig har satsing på utdanning, kompetanse og forskning gitt norske leverandører et kvalitetsstempel internasjonalt. FoU og innovasjon er sentrale drivere for økonomisk endring og utvikling, og det finnes flere statlige virkemiddelordninger som har som formål å bidra til mer FoU-aktivitet i næringslivet.

For at Midt-Troms skal realisere vekstpotensialet i sjømat, reiseliv og forsvar er tilgang på kvalifisert og kompetent arbeidskraft og forsterket fokus på forskning og utvikling i og for næringslivet kritiske faktorer. Regionalt samarbeid, og en klar kompetanse- og kunnskapsorientert tilnærming, kan vise seg avgjørende i videre utvikling.

11.1 Styrke utdannings- og kompetanseutviklingstilbudet i regionen

Kvalifisert og kompetent arbeidskraft kan man få tilgang på ved tilflytting, men *kompetanseheving av eksisterende arbeidskraft og lokal rekruttering vil kunne ha enda større potensiale*. For mange voksne bosatt i regionen er det avgjørende av *læring kan skje der de bor*. Dette gjelder både innen fagutdanning og innen høyere utdanning.

Å tilrettelegge for desentraliserte utdannings- og kompetanseutviklingstilbud er en viktig strategi for Midt-Tromsregionen for å imøtekomme fremtidens kompetansebehov. Gode og relevante tilbud i regionen vil også bidra til å nå målet om å være en attraktiv bo- og arbeidsregion, gjennom å bidra til økt bolyst både for lokale ungdommer og voksne, og for medflyttere i Forsvaret og andre tilflyttere.

Gjennom et samarbeid mellom Studiesenteret Finnsnes, Lenvik kommune og Målselv kommune ønsker Studiesenteret Finnsnes å bli et studiesenter for hele Midt-Troms gjennom å etablere et nytt studiested på Bardufoss. Dette for å styrke tilretteleggingen for høyere utdanning og kompetanseutvikling i hele Midt-Troms, inkludert Forsvarets behov.

11.2 Sikre relevans for næringslivet

Et viktig virkemiddel for å bidra til vekst i regionen vil være å videreutvikle eksisterende utdanningstilbud, og utvikle nye tilpassede tilbud i tett dialog med næringslivet og offentlig sektor. I planprosessen har det kommet inn flere interessante innspill rundt hvordan man kan styrke og skreddersy kompetansen inn mot både reiseliv, sjømatnæring og forsvar. Blant annet er det foreslått å etablere et kompetanseforum i regionen der utdannings- og kompetansetilbydere møter næringsliv og arbeidsgivere i offentlig sektor for å diskutere strategier og evaluere resultater, med mål å skreddersy eksisterende tilbud og utvikle nye relevante kompetansetilbud i regionen.

11.3 Kompetanse til sjømatnæringen

Sjømatnæringen har behov for et godt kompetansetilbud både på videregående nivå, etter- og fagutdanning og høyere utdanning i regionen. I planprosessen har det kommet innspill om viktigheten av å styrke relevansen og kobling mot næringen for utdanningene på alle nivåer gjennom mer praksis, *tettere kobling og kryssløp mellom videregående utdanninger*, og en *egen fagskole* for sjømat basert på realkompetanse, kurs og kompetansetiltak for utvikling innen sjømatnæringen ved Blått kompetansesenter, samt *tettere kobling innenfor både tekniske studieretninger og biologi* innen høyere utdanning.

11.4 Kompetanse for Forsvaret

For å bidra til næringsutvikling basert på Midt-Troms som nasjonalt tyngdepunkt for Forsvaret, har det i prosessen med regional næringsplan kommet innspill om å jobbe med to ulike hovedinnfallsvinkler:

- *Sikre attraktivitet og bolyst i regionen for ansatte i Forsvaret, vernepliktige og medflyttere i regionen gjennom et godt kompetanseutviklings- og utdanningstilbud for ansatte i forsvaret, vernepliktige og medflyttere. Blant annet kan etablering av et nytt studiested for Studiesenteret Finnsnes på Bardufoss, og et karrieresenter for Midt-Troms bidra til bolyst.*
- *Sørge for at det etableres og videreutvikler kompetanse- og utdanningstilbud i regionen basert på forsvarets aktivitet, knyttet til sivil- og militær luftfart.*

11.5 Kompetanse til reiselivsnæringen

For å gi reiselivsnæringen i regionen tilgang til kompetent arbeidskraft er det viktig at det arbeides for å utvikle utdanningstilbud i videregående skole og på universitetsnivå i Midt-Troms innen fag knyttet til reiseliv, som for eksempel Naturbruk Villmark ved Senja videregående skole og Årsstudium i naturguiding fra UiT.

For å synliggjøre reiselivsnæringen som en attraktiv næring for unge og på sikt bidra til økt etablererlyst i regionen har det kommet innspill i prosessen om å utvide arbeidet med entreprenørskap i grunnskole og videregående utdanning til også å omfatte reiseliv, etter modell fra sjømatnæringen.

Mange av reiselivsbedriftene i regionen er små, og for å sikre disse tilgang til kompetent arbeidskraft og samtidig gjøre reiselivsnæringen attraktiv for unge under utdanning bør det arbeides for mer fleksible lærlingeordninger som gjør det mulig for små reiselivsbedrifter å ta inn flere lærlinger i reiselivsfagene. I tillegg bør en vurdere en tilsvarende modell for kurs og kompetansetiltak for utvikling innen reiselivet tilsvarende «Blått kompetansesenter» i sjømatnæringen.

Strategiske tiltak innen kompetanse for områdene sjømat, forsvar og reiseliv ligger under disse delområdene i planen.

Kompetanse strategiske tiltak – felles	Oppfølging-ansvar	Samarbeids-partnere	Gjennomføring	Referanse
Utvikle Studiesenteret Finnsnes til å bli et studiesenter for hele Midt-Troms, gjennom å etablere et nytt studiested på Bardufoss, med et nettverk av studierom i alle kommuner, herunder utnytte eksisterende infrastruktur som kontorhotell	Regionrådet, Målselv kommune og Lenvik kommune	Studiesenteret Finnsnes Karrieresenter	2018-2022	Innspill i planprosessen og pågående arbeid
Arbeide for økt forsknings- og utviklingsaktivitet i næringslivet i regionen	Regionrådet kommunene	Senja Næringshage, Studiesenteret Finnsnes, øvrig virkemiddelapparat, Troms fylkeskommune	2018-2022	Innspill i planprosessen og pågående arbeid
Styrke samarbeidet med fagskoler og høyere utdanningsinstitusjoner for å utvikle flere utdanningstilbud og videreutdanningstilbud til regionen	Kommunene og regionrådet i Midt-Troms	Studiesenteret Finnsnes, Senja videregående skole, Bardufoss videregående skole, Blått kompetansesenter	2018-2022	Innspill i planprosessen
Arbeide for å sikre nok lærlinge plasser og god oppfølging i lærlingeløpet	Kommunene og regionrådet	Nærings- og arbeidslivet, videregående skoler, Opplæringskontorene, NHO Troms og andre aktuelle samarbeidspartnere	2018-2022	Innspill i planprosessen
Tilby tilrettelagte læringsmiljø med moderne IKT-løsninger i hele regionen for å gjøre det attraktivt å være student i Midt-Troms. Dette sees i sammenheng med etablert infrastruktur i kommunene	Kommunene og regionrådet i Midt-Troms	Studiesenteret Finnsnes, bibliotekene i Midt-Troms Senja videregående skole, Bardufoss videregående skole, Blått kompetansesenter	2018-2022	Innspill i planprosessen
Etablere kompetanseforum for å sikre at utdannings- og kompetansetilbudet møter næringslivets behov	Kommunene og regionrådet i Midt-Troms	Næringslivet i regionen og næringslivets organisasjoner, Studiesenteret Finnsnes, Senja Næringshage Senja	2018-2022	Innspill i planprosessen

		videregående skole, Bardufoss videregående skole, Blått kompetansesenter, Nordavind Utvikling, Forsvaret, Profilgruppas traineeprogram		
Etablere karrieresenter i Midt-Troms Etablere et digitalt verktøy for veiledning av vernepliktige i hele landet i tilknytning til karrieresenteret for Midt-Troms	Kommunene, regionrådet	Studiesenteret Finnsnes Karrieresenter Troms Universitetet i Tromsø, Senja Næringshage, Profilgruppas traineeprogram, næringslivet i regionen	2018-2022	Innspill i planprosessen
Utvikle nye modeller med mer praksis for tilrettelagte studier tilpasset arbeids- og næringslivets behov innenfor videregående utdanning, høyere utdanning og ved utvikling av nye fagskoletilbud	Kommunene og regionrådet i Midt-Troms	Kommunene, Troms fylkeskommune, Studiesenteret Finnsnes, Forsvaret, Senja Næringshage, Profilgruppas traineeprogram, Blått kompetansesenter, opplæringskontorer, næringslivet i regionen, NHO Troms	2018-2022	Innspill i planprosessen

12 Omdømme og rekruttering som strategiske innsatsfaktorer for vekst i Midt-Troms

Ungt Entreprenørskaps- modellen

Dette er et pilotprosjekt i samarbeid mellom Lenvik kommune, Ungt Entreprenørskap og havbruksnæringen i regionen. Prosjektet har som målsetting å øke interessen, kunnskapen og rekrutteringen til regionens havbruksnæring.

Prosjektet er et spleiselag mellom havbruksaktørene og kommunen, og omfatter i dag en 50% stilling som prosjektleder. Det er fastsatt et løp med aktiviteter fra grunnskole til videregående skole, og disse er tilknyttet kunnskapsmål fra kompetanseløftet slik at det ikke skal medføre ekstraarbeid for skolene.

Faglig innhold og opplegg er tilrettelagt for skolene og tilpasset de ulike klassetrinnene, og mål i kunnskapsløftet. Tiltakene inkluderer blant annet innsikt i lokalt arbeids- og næringsliv, lokal identitet, fokus på kreativitet og nyskaping gjennom innovasjonscamp og elev/ungdomsbedrift, jobbskygging, økonomi og karriere. I tillegg legges det opp til besøk av bedrifter/næringer ved skolene, samt bedriftsbesøk, etter et planlagt løp i grunnskolen, samt videregående skole, i samarbeid med bedriftene.

Foto: Gründercamp Finnsnes, Ungt Entreprenørskap

Mål: Gjøre Midt-Troms til en attraktiv bo- og arbeidsregion

I Byregionprogrammets samfunnsanalyse kom det frem en god og en dårlig nyhet. *Den gode nyheten* er potensialet for vekst i regionen, særlig innen sjømat, reiseliv og forsvar. *Den dårlige nyheten* er at den demografisk utvikling tilsier at det relativt sett blir færre unge i regionen, og at det er fare for at høyt utdannet arbeidskraft forlater regionen/ikke kommer tilbake.²⁵ Befolkningsutviklingen i Midt-Troms samlet sett er negativ i 3. kvartal 2017.²⁶ Dette er en trend som gjelder hele landsdelen, flere i den yngre delen av befolkningen forlater Nord-Norge, og for få av disse kommer hjem igjen.

For at Midt-Troms skal nå målene om å realisere vekst og være en attraktiv bo- og arbeidsregion med dette bakteppet, er det nødvendig å adresse utfordringene og finne frem til tiltak som kan bidra til å snu den negative demografiske utviklingen. I denne sammenhengen er det naturlig å utvide «Barnebyen» til å gjelde for barn og unge, og for hele regionen.

Regionen må i større grad evne å skape interesse og kunnskap om vekstnæringer hos barn og unge for å rekruttere flere til utdanningsløp som gir jobbmuligheter i regionen.

²⁵ Byregionprogrammet del I, Samfunnsanalyse, 2015

²⁶ SSB, 3.kvartal 2017

Rekruttering og omdømmebygging overfor studenter fra Midt-Troms

Møt-Midt-Troms, i regi av Senja Næringshage, kommuner og næringsliv i regionen er et eksempel på regionalt omdømme- og rekrutteringsarbeid.

Dette er en årlig møteplass for representanter fra kommuner, næringsliv, Forsvaret, utdannings- og kompetansetilbydere og studenter fra regionen, som arrangeres i forbindelse med Arbeidslivsdagen ved Universitetet i Tromsø.

Foto: Fra møtet mellom regionalt ungdomsråd, ordførerne i regionen og representanter for sjømat, reiseliv og forsvar 27.09.17 i forbindelse med prosess regional næringsplan

Dette gjelder både fagutdanning og høyere utdanning. I tillegg må det jobbes aktivt med å promotere og synliggjøre mulighetene og tilbudene i Midt-Troms, for å rekruttere tilbake til regionen flere av de som reiser bort for å ta utdanning.

Regionen må også evne å tiltrekke seg kompetente personer fra andre steder, og sørge for at disse integreres og blir værende.

12.1 Økt interesse og kunnskap om vekstnæringer hos barn og unge

For å øke interessen og kunnskapen om regionens vekstnæringer sjømat, reiseliv og forsvar blant barn og unge i Midt-Troms er det behov for en samordnet og strukturert innsats. I planprosessen har det kommet innspill om å bygge dette arbeidet på Ungt entreprenørskapsmodellen, et samarbeid mellom kommune, havbruksnæringen og Ungt Entreprenørskap. Denne modellen kan utvides til å inkludere flere kommuner og flere næringer. For Midt-Troms er det naturlig for å arbeide for å utvide satsingen til å gjelde for *havbruk, fiskeri, reiseliv og forsvar*.

Regionens tre videregående skoler ²⁷er viktige aktører i arbeidet med å skape interesse for- og rekruttere til regionens vekstnæringer. Skolene jobber godt og aktivt med promotering av egne utdanningstilbud, blant annet kan Camp Senja for naturbruk blå og grønn nevnes.

²⁷ Senja videregående skole, Bardufoss videregående skole og Nordborg videregående skole (privat tilbud)

Profilgruppas traineeprogram

Dette er et rekrutterings- og stabiliseringsprogram for medlemsbedrifter, deltagende kommuner, forsvaret og andre offentlige virksomheter i Midt-Troms. Hensikten er å tiltrekke seg unge og høykompetente arbeidstakere med høyere utdanning, og sørge for at de blir værende i regionen gjennom å integrere de både faglig og sosialt i regionens arbeids- og samfunnsliv.

Programmet skal tilby interessante og varierte arbeidsmuligheter, et attraktivt kompetanse- og utviklingsprogram og en grundig introduksjon i Midt-Troms regionens samfunns – og næringsliv.

Traineeene integreres i gruppens nettverk gjennom deltagelse i et omfattende årsprogram med tema – og medlemsmøter, bedriftsbesøk og studieturer, samt gjennom mentorveiledning fra ledere i samfunns – og næringsliv i regionen.

Ordringen er inne i sitt femte år og 15 traineer fordelt over fire kull og ti bedrifter har vært eller er involvert i programmet.

Flere av traineeene har etter endt traineepriode fått ledende stillinger i sine respektive bedrifter, bidratt til prosjekter på tvers av bedrifter og næringer, kjøpt bolig i regionen og bidratt til økt bolyst gjennom en rekke ulike aktiviteter.

Foto s 48 og 49: «Møt Midt-Troms» 2017 ved Arbeidslivsdagen på Universitetet i Tromsø og fra pizzakveld på Driv, der regionen møtte studenter fra Midt-Troms

12.2 Styrking av ung medvirkning i Midt-Troms – kommunale- og regionale ungdomsråd

I arbeidet med å bygge regionens omdømme og sørge for at barn og unge ser for seg en fremtid i Midt-Troms, er det viktig å etablere gode arenaer der regionens barn og unge får muligheter til å påvirke utviklingstrekk i egen region. Sentralt i dette ligger at regionen må prioritere en egen satsing knyttet til ungdom og *ung medvirkning*.

For å lykkes med dette vil Midt-Troms legge opp til en aktiv satsing på utvikling av *velfungerende kommunale- og regionale ungdomsråd*, etter modell fra regional ungdomssatsing i Nord-Troms (RUST)²⁸, som har gitt gode resultat i denne delen av fylket.

12.3 Møt-Midt Troms, omdømmebygging overfor studenter og unge voksne

Midt-Troms vil ha behov for arbeidskraft med både fagutdanning og høyere utdanning i tiden fremover. Dette gjelder for vekstnæringene og i næringslivet for øvrig, samt i offentlig sektor. I prosessen med den regionale næringsplanen har det kommet innspill om at *regionen må jobbe samlet og strukturert med omdømmearbeid*, både for å være attraktiv for regionens egne ungdommer og studenter, og for å tiltrekke seg relevant kompetanse fra andre områder i konkurranse med andre vekstregioner.

²⁸ RUST, Regional ungdomssatsing i Nord-Troms <https://www.facebook.com/RUST-Regional-Ungdomssatsing-i-Nord-Troms-170711656291241/>. RUST fikk Troms fylkeskommunes næringspris for 2017.

Å jobbe sammen om omdømmearbeid er viktig både *internt*, fordi det er en sterk samhandling for alle kommuner, og *eksternt* fordi unge studenter og voksne ikke bare ser på en kommune som potensiell plass å bo og jobbe i, men *hele regionen*. Regionen bør vurdere å utvide «Møt Midt-Troms» til å gjelde flere studiesteder enn Universitetet i Tromsø, samt å benytte arenaen for flere tiltak rettet mot studentene gjennom året.

Dersom Midt-Troms skal hevde seg i konkurranse med andre vekstregioner og tiltrekke seg relevant og attraktiv kompetanse både blant studenter og erfarne arbeidstakere, både med og uten røtter i regionen, er det nødvendig å synliggjøre mulighetene som finnes i regionen.

I planprosessen har det kommet innspill om samlet markedsføring av utvalgte ledige stillinger i regionen som et tiltak. Dette kan gjøres for eksempel gjennom en egen portal for ledige stillinger, eller gjennom annonsering /sosiale medier. Et eksempel på slik markedsføring er «Bodø i vinden»,²⁹ et samarbeidsprosjekt mellom Bodø kommune og næringslivet i regionen. Formålet er å synliggjøre Bodø som attraktivt bo og arbeidssted, både i gjennom egen nettside og i sosiale medier.

Tilrettelegging for internasjonal samhandling mellom ungdom og unge voksne vil også være av betydning for en region som har store ambisjoner. Her vil det være naturlig å bygge på etablerte samhandlingsarenaer i nord og i tilknytning til ulike satsinger.

12.4 Kveldsøkonomien sin viktighet for attraktivitet

Er det nok å ha fokus på relevante jobber? Nyere svensk forskning viser det ikke nødvendigvis er sammenheng mellom antall jobber og tilbakeflytting.³⁰ De som hadde tenkt å flytte hjem, gjorde det uansett om det fantes jobb eller ikke. Når flere og flere er single lengre, og venter med å danne familie, er det ikke nødvendigvis tilgang på barnehageplass som blir viktigst ved valg av bosted.

Derimot peker forskerne på andre viktige parameter som gjør stedet attraktivt for den yngre generasjonen. «Kveldsøkonomien» som handler om møteplasser, kulturtilbud, kaféer, utesteder med åpningstider etter kl. 1800, er et av disse. Det samme gjelder større arrangement og festivaler som skaper engasjement, entusiasme og stolthet over regionen. I planprosessen har det kommet interessante innspill i forhold til dette, blant annet om å skape uformelle møteplasser for unge tilflyttere og hjemflyttere der man kan bli kjent med andre i samme livsfase.³¹

²⁹ «Bodø i vinden» <https://www.facebook.com/bodoivinden/>

³⁰ Mellander & Bjerke, 2017

³¹ Innlegg i Nordlys 4.10.17 av Moa Bjørnstrøm, utviklingssjef i Træna kommune. Et eksempel på tiltak er «Hut dæ ut», som ble arrangert for unge mellom 22-35 år av i regi av Byregionprogrammet, Nordavind utvikling og Profilgruppa sitt traineeprogram

12.5 Rekruttering, omdømme og integrering strategiske tiltak	Oppfølgings- Ansvar	Samarbeids-partnere	Gjennom- føring	Referanse
<p>Videreføre og utvikle entreprenørskapsarbeidet i skolen:</p> <p>Innføre Ungt-Entreprenørskapsmodell i skoler i hele Midt-Troms, for å sikre at barn og ungdom blir eksponert for mulighetene i vekstnæringene sjømat, reiseliv og forsvar</p> <p>Herunder aktiv bruk av fasiliteter som Newtonrom og visningssenter</p>	Regionrådet og kommunene	Kommunene, Ungt Entreprenørskap, sjømatnæring, reiselivsnæring, Troms Fylkeskommune, Nordavind Utvikling, skoler, videregående skoler i regionen, Senja Næringshage	2018-2022	Innspill i planprosessen og pågående arbeid
Styrking av ung medvirkning i Midt-Troms – kommunale- og regionale ungdomsråd	Regionrådet og kommunene	Kommunene, videregående skoler i regionen, Troms Fylkeskommune, Ungt Entreprenørskap, Nordavind Utvikling, Senja Næringshage	2018-2022	Innspill i planprosessen
<p>Videreføre og utvikle et samlet omdømme og rekrutteringsarbeid for å fremme Midt-Troms som en attraktiv bo- og arbeidsregion for studenter og unge voksne</p> <p>Møt Midt-Troms - Årlig møtested for studenter fra regionen, kommuner og næringsliv ifm. med Arbeidslivsdagen på Universitetet i Tromsø</p> <p>- Utvide «Møt Midt-Troms» til å bli en digital plattform, der ledige stillinger mv i regionen legges ut og gjøres kjent for studentene, samt møte studenter ved flere studiesteder, og benytte arenaen for flere tiltak rettet mot studentene gjennom året.</p> <p>- Synliggjøre attraktive jobbmuligheter i regionen (ref «Bodø i vinden»)</p>	Regionrådet og kommunene	Kommunene, Senja Næringshage, Studiesenteret Finnsnes, universitet og høyskoler, Nordavind Utvikling, Blått kompetansesenter Forsvaret, Profilgruppas traineeprogram, næringslivet i regionen, studenter fra regionen	2018-2022	Innspill i planprosessen

- Legge til rette for flere studenter kan inngå samarbeid med bedrifter og kommuner for sommer/deltidsjobb og studentoppgaver i regionen				
Etablere karrieresenter i Midt-Troms	Forsvars-kommunene; Målselv, Bardu og Sørreisa, samt Lenvik kommune	Universitetet i Tromsø, Studiesenteret Finnsnes Forsvaret	2018-2022	Innspill i planprosessen
Skape uformelle arenaer for unge som flytter til regionen uten familie og nettverk	Kommunene og regionrådet	Nordavind Utvikling, Profilgruppas Traineeprogram og andre aktuelle samarbeidspartnere	2018-2022	Innspill i planprosessen

Midt-Troms modell: Entreprenørskap, rekruttering og kompetanse

<p>Målgruppe</p> 	<p>1. Sosiale kompetanser 1.1. Deleide og lære i samarbeid 1.2. Kommunikasjon og samarbeid 1.3. Problemløsning og kreativitet 1.4. Sosial kompetanse</p> <p>2. Kjernekompetanser 2.1. Kommunikasjon 2.2. Teamarbeid 2.3. Ledelse 2.4. Kvalitetssikring</p> <p>3. Generelle kompetanser 3.1. Læring 3.2. Helse og livsmestring 3.3. Kultur og estetikk 3.4. Faglig kompetanse</p>
<p>Målgr. Helse/psykisk og faglig utbytte</p> 	<p>1. Alder Midt-Troms 1.1. Helse og livsmestring 1.2. Kommunikasjon og samarbeid 1.3. Problemløsning og kreativitet 1.4. Sosial kompetanse</p> <p>2. Studentarbeid 2.1. Kommunikasjon og samarbeid 2.2. Teamarbeid 2.3. Ledelse 2.4. Kvalitetssikring</p> <p>3. Tidspesgram 3.1. Læring 3.2. Helse og livsmestring 3.3. Kultur og estetikk 3.4. Faglig kompetanse</p>
<p>Studenter</p> 	<p>1. Innovasjon 1.1. Innovasjon 1.2. Innovasjon 1.3. Innovasjon</p> <p>2. Ungdomsbedrift 2.1. Ungdomsbedrift 2.2. Ungdomsbedrift 2.3. Ungdomsbedrift</p> <p>3. Spill og spill 3.1. Spill og spill 3.2. Spill og spill 3.3. Spill og spill</p> <p>4. Ledelse 4.1. Ledelse 4.2. Ledelse 4.3. Ledelse</p> <p>5. Kommunikasjon og samarbeid 5.1. Kommunikasjon og samarbeid 5.2. Kommunikasjon og samarbeid 5.3. Kommunikasjon og samarbeid</p>
<p>VBS</p> 	<p>1. Innovasjon 1.1. Innovasjon 1.2. Innovasjon 1.3. Innovasjon</p> <p>2. Ungdomsbedrift 2.1. Ungdomsbedrift 2.2. Ungdomsbedrift 2.3. Ungdomsbedrift</p> <p>3. Spill og spill 3.1. Spill og spill 3.2. Spill og spill 3.3. Spill og spill</p> <p>4. Ledelse 4.1. Ledelse 4.2. Ledelse 4.3. Ledelse</p> <p>5. Kommunikasjon og samarbeid 5.1. Kommunikasjon og samarbeid 5.2. Kommunikasjon og samarbeid 5.3. Kommunikasjon og samarbeid</p>
<p>Ungdomsbedrift</p> 	<p>1. Innovasjon 1.1. Innovasjon 1.2. Innovasjon 1.3. Innovasjon</p> <p>2. Ungdomsbedrift 2.1. Ungdomsbedrift 2.2. Ungdomsbedrift 2.3. Ungdomsbedrift</p> <p>3. Spill og spill 3.1. Spill og spill 3.2. Spill og spill 3.3. Spill og spill</p> <p>4. Ledelse 4.1. Ledelse 4.2. Ledelse 4.3. Ledelse</p> <p>5. Kommunikasjon og samarbeid 5.1. Kommunikasjon og samarbeid 5.2. Kommunikasjon og samarbeid 5.3. Kommunikasjon og samarbeid</p>
<p>5. klasserinn</p> 	<p>1. Innovasjon 1.1. Innovasjon 1.2. Innovasjon 1.3. Innovasjon</p> <p>2. Ungdomsbedrift 2.1. Ungdomsbedrift 2.2. Ungdomsbedrift 2.3. Ungdomsbedrift</p> <p>3. Spill og spill 3.1. Spill og spill 3.2. Spill og spill 3.3. Spill og spill</p> <p>4. Ledelse 4.1. Ledelse 4.2. Ledelse 4.3. Ledelse</p> <p>5. Kommunikasjon og samarbeid 5.1. Kommunikasjon og samarbeid 5.2. Kommunikasjon og samarbeid 5.3. Kommunikasjon og samarbeid</p>
<p>24. klasserinn</p> 	<p>1. Innovasjon 1.1. Innovasjon 1.2. Innovasjon 1.3. Innovasjon</p> <p>2. Ungdomsbedrift 2.1. Ungdomsbedrift 2.2. Ungdomsbedrift 2.3. Ungdomsbedrift</p> <p>3. Spill og spill 3.1. Spill og spill 3.2. Spill og spill 3.3. Spill og spill</p> <p>4. Ledelse 4.1. Ledelse 4.2. Ledelse 4.3. Ledelse</p> <p>5. Kommunikasjon og samarbeid 5.1. Kommunikasjon og samarbeid 5.2. Kommunikasjon og samarbeid 5.3. Kommunikasjon og samarbeid</p>

• Alder: Entreprenørskolen

13 Kilder og referanser

Samfunnsanalysen Byregionprogrammet: «Byregionen Finnsnes – samspill mellom by og bygd, by og land – hand i hand», Ragnvald Storvoll mfl 2015

«Sjømatnæringen i Senjaregionen/Midt-Troms» Senja Næringshage, Martin Lyngstad 2015

«Reiseliv som vekstområde i Midt-Troms» Senja Næringshage, Stig Stokkland 2015

«Forsvaret av Norge – forsvar i nord» 2016, «Forsvaret av Norge – nasjonal landmakt» Styrkr AS, L Sølvberg mfl 2016 og 2017, samt ordførerne i Forsvarskommunene: Toralf Heimdal, Nils Foshaug, Jan-Eirik Nordahl, og leder av regionrådet i Midt-Troms, Geir-Inge Sivertsen

Statistikk sysselsetting NAV, 2017

Norsk katapult – SIVA «Norsk katapult» <https://siva.no/norsk-katapult/>

Kommuneprofilen SSB 2017

Verdiskapning basert på produktive hav i 2050, SINTEF mfl 2012

Sjømatklyngen Senja 2017, Tom Harry Klausen, styreleder og Linda Lien, KUPA

«Fra kyst til marked», felles samferdselsstrategi i nord, Troms fylkeskommune, 2015

Energiforbruk i Sjømatregionen Senja 2016-2030, Sjømatklyngen Senja, Linda Lien KUPA 2016

Godstransport i Sjømatregion Senja. Prioriteringer fra sentrale næringsaktører, Sjømatklyngen Senja, Linda Lien, KUPA mfl 2017

Innlegg temamøte reiseliv Hamn i Senja 30.8.2017: Roar Åge Jakobsen, ordfører i Berg kommune, Line M Sandberg, daglig leder Visit Senjaregionen,

Innlegg temamøte Sjømat Gibostad 19.9.2017: Geir-Inge Sivertsen, ordfører i Lenvik, Kathrine Tveiterås, instituttleder Norges Fiskerihøgskole, Universitetet i Tromsø, Roy Robertsen, NOFIMA, Mona Richardsen, Senja videregående skole, Janita Pettersen Simonsen, Blått kompetansesenter, Hugo Reiertsen, Opplæringskontoret for fiskerifag, Frode Jørgensen, Ungt Entreprenørskap

Innlegg temamøte reiseliv Målselv Fjellandsby 18.9.2017: Nils Foshaug, ordfører i Målselv, Trond Øverås, administrerende direktør NordNorsk Reiseliv

Innlegg temamøte sjømat Senjahopen 26.9.2017: Roar Åge Jakobsen, ordfører i Berg, Tommy Nilsen, leder Berg fiskarlag, Edvar Henriksen, NOFIMA

Innlegg møte regionalt ungdomsråd: Erling Stangnes og Oda Røsæg Olsen, regionalt ungdomsråd, Geir-Inge Sivertsen, ordfører i Lenvik og leder av regionrådet, Stian Iversen, SalMar Nord, Tom Harry Klausen, Stella Polaris/Sjømatklyngen Senja, Camilla Carlyle, Luftforsvarets stasjon i Sørreisa, Esten Skullerud fra Hamn i Senja

Statistikk overnatting og vekst i reiselivet, Statistikknett.no

SSB, befolkningsutvikling 3.kvartal 2017

RUST, Regional ungdomssatsing i Nord-Troms <https://www.facebook.com/RUST-Regional-Ungdomssatsing-i-Nord-Troms-170711656291241/>

Ungt Entreprenørskap Troms 2017, Frode Jørgensen, prosjektleder

Møt Midt Troms, Regionrådet i Midt-Troms og Senja Næringshage

Profilgruppas traineeprogram 2017, Rikke Steiro, KUPA

«Kveldsøkonomien» Mellander & Bjerke, 2017, Innlegg i Nordlys 4.10.17 av Moa Bjørnstrøm, utviklingssjef i Træna kommune

«Bodø i vinden», et samarbeidsprosjekt mellom Bodø kommune og næringslivet i regionen.
<https://www.facebook.com/bodoivinden/>

«Hut dæ ut», som ble arrangert for unge mellom 22-35 år av i regi av Byregionprogrammet, Nordavind utvikling og Profilgruppa sitt traineeprogram

Næringsfyrtårn i Midt-Troms – ivaretagelse i regional næringsplan

2018-2022

Regionale næringsfyrtårn i den enkelte kommune	Ivaretagelse i regional næringsplan
<p>Lenvik</p> <p>Campus Finnsnes Lenvik kommune ber ordfører/arbeidsgruppen komme med anbefalinger eller forslag på hvordan arbeid med næringsfyrtårnet kan gjøres.</p> <p>Sjømatklyngen Senja Lenvik kommune tar kontakt med aktører i næringen, med tanke på etablering av slik klynge.</p> <p>Finnsnes Industripark Lenvik kommune vil tilstrebe å få nødvendige investeringer innarbeidet i økonomiplanen. Det igangsettes planarbeid med tanke på utvidelse av areal til nærings- og industriformål i tilknytning til Finnsnes industripark. Planlegging kan gjøres som prosjekt med finansiering over kommunalt næringsfond.</p>	<p>Campus Finnsnes: I punktene som omhandler kompetanse er Studiesenteret Finnsnes og samhandling med Universitetet i Tromsø omtalt, som feks under Sjømat: «Legge til rette for videre kompetanseutvikling i sjømatnæringen gjennom etablert samarbeid med Blått kompetansesenter, Senja videregående skole, Studiesenteret Finnsnes og Universitetet i Tromsø»</p> <p>Sjømatklyngen Senja: Er omtalt i tiltakspunkt under Sjømat: «Legge til rette for videre utvikling av bedriftsnettverk og klynger for å fremme utviklingen i sjømatnæringen og leverandørnæringen»</p> <p>Finnsnes Industripark: Er omtalt i samlet omtale av næringsområder i Midt-Troms under Sjømat: «Sikre fysisk tilrettelegging av næringsareal og næringsmiljø på land for sjømatnæringen og servicenæringer/ leverandørnæringer til sjømatnæringen, samt legge til rette for felles profilering av regionens næringsareal»</p>
<p>Sørreisa</p> <p>Sørreisa havn og næringsområde - som omfatter Øyjordneset og Gottesjord industriområde. Offensiv tilrettelegging for service- og leverandørnæringer i tilknytning til en voksende havbruksnæring i regionen og i landsdelen, og andre vekstnæringer i nord.</p> <p>Luffforsvarets stasjon Sørreisa som inkluderer CRC Sørreisa og Luffforsvarets Kontroll & varslingsskole (LKVS) – som konkret handler om å videreutvikle og styrke CRC Sørreisa som nasjonalt kompetansesenter for luftovervåkning og kontroll av luftstridsmidler. Stasjonen vil også være kontaktpunktet på kommunalt nivå innen sivil-militært samarbeid.</p> <p>Småskala reiseliv – som konkret dreier seg om et samarbeid med Midt-Troms</p>	<p>Sørreisa havn og næringsområde: Er omtalt i samlet omtale av næringsområder i Midt-Troms under Sjømat: «Sikre fysisk tilrettelegging av næringsareal og næringsmiljø på land for sjømatnæringen og servicenæringer/ leverandørnæringer til sjømatnæringen, samt legge til rette for felles profilering av regionens næringsareal»</p> <p>Luffforsvarets stasjon Sørreisa som inkluderer CRC Sørreisa og Luffforsvarets Kontroll & varslingsskole (LKVS): Er tatt inn under Forsvar: «Politisk arbeid for å styrke etablerte tyngdepunkt og kunnskapsmiljø for Forsvaret i Midt-Troms, samt bidra til utvikling av kompetanseklynger knyttet til disse områdene som grunnlag for næringsutvikling i regionen: Arbeide for at Luffforsvarets programmeringssenter legges til CRC Sørreisa/Luffforsvarets stasjon Sørreisa, som det mest relevante kompetansemiljøet og i tilknytning til Luffforsvarets nasjonale kontroll og varslingsskole»</p> <p>Småskala reiseliv innarbeides under reiseliv: Er tatt inn under flere tiltak; Tiltaket vil kunne forankres i tiltakene</p>

<p>Museum for å løfte opp de små aktørene innen reiselivet i regionen.</p>	<p>"Samarbeid med andre næringer og synergier", der samarbeid med museum og arrangementer er spesielt nevnt i innledningen. I tillegg i tiltaket "styrke regionens samlede reiselivskapasitet og tilbud, ...".</p>
<p>Tranøy</p> <p>Sazza natur- og kultursenter</p> <p>Sjømat (Rubbestad og Gjøvik)</p> <p>Turistfiske</p> <p>Næringsområde for fiskeforedling</p>	<p>Sazza natur- og kultursenter er tatt inn under reiseliv, i innledningsteksten avsnitt 10.7 og tiltaket "handlingsplan for samarbeid og synergier mellom reiseliv og andre næringer og sektorer", der friluftssinteresser, nasjonalparkene og museumssamarbeid er nevnt.</p> <p>Sjømat (Rubbestad og Gjøvik): Er omtalt under samlet omtale av næringsområder i Midt-Troms under Sjømat: «Sikre fysisk tilrettelegging av næringsareal og næringsmiljø på land for sjømatnæringen og servicenæringer/ leverandørnæringer til sjømatnæringen, samt legge til rette for felles profilering av regionens næringsareal»</p> <p>Turistfiske – er tatt inn under reiseliv. Mange av tiltakene i planen vil være styrkende for turistfiskebedriftene, spesielt det som går på infrastruktur og kommunikasjoner.</p> <p>Næringsområde for fiskeforedling: Er omtalt i samlet omtale av næringsområder i Midt-Troms under Sjømat: «Sikre fysisk tilrettelegging av næringsareal og næringsmiljø på land for sjømatnæringen og servicenæringer/ leverandørnæringer til sjømatnæringen, samt legge til rette for felles profilering av regionens næringsareal»</p>
<p>Berg</p> <p>Senjahopen Fiskerihavn Ferdigstilling av Steinneset som industri- og serviceområde, fortsatt havneplanutvikling</p> <p>Prosjektering og utvikling av næringsareal til reiselivsformål i tilknytning til molo på Skaland i samarbeid med grunneier og andre aktører.</p> <p>BERGVERKS museum</p>	<p>Senjahopen Fiskerihavn: Er tatt inn som tiltakspunkt under Sjømat: «Videreutvikling av regionens sentrale fiskerihavner i tilknytning til industrianlegg i regionen, inkl utbedring av fiskerihavna i Senjahopen»</p> <p>Prosjektering og utvikling av næringsareal til reiselivsformål i tilknytning til molo på Skaland i samarbeid med grunneier og andre aktører. Er lagt inn under tiltaket "styrke regionens samlede reiselivskapasitet og tilbud.."</p> <p>BERGVERKS-museum – innarbeides i punktet om reiseliv. Er tatt med under tiltaket "Lage en handlingsplan for samarbeid og synergier mellom reiselivsnæring og andre næringer og sektorer", museumssamarbeid er også omtalt i innledningsteksten til tiltaket (avsnitt 10.7).</p>
<p>Målselv</p> <p>Styrke Bardufoss lufthavn med økt trafikk og charter, samt utvikling av kompetansearbeidsplasser knyttet til de etablerte miljøene rundt flyplassen.</p>	<p>Styrke Bardufoss lufthavn: Omtales i alle tre hovedområder sjømat, reiseliv og forsvar</p>

<p>Videreutvikle FilmCamp for filmindustri, næringsutvikling og filmutdanning.</p> <p>Videreutvikle Måselv for store idrettsarrangementer og idrettsutdanning.</p>	<p>Videreutvikle FilmCamp for filmindustri, næringsutvikling og filmutdanning er tatt inn under reiseliv, i innledningsteksten avsnitt 10.7 og vil være forankret i tiltaket "handlingsplan for samarbeid og synergier mellom reiseliv og andre næringer og sektorer".</p> <p>Videreutvikle Måselv for store idrettsarrangementer og idrettsutdanning. er tatt inn under reiseliv, i innledningsteksten avsnitt 10.7 og vil være forankret i tiltaket "handlingsplan for samarbeid og synergier mellom reiseliv og andre næringer og sektorer".</p>
<p>Bardu</p> <p>Reistadløpet Ski Classic</p> <p>Ungt og innovativt landbruk</p> <p>Polar Park</p>	<p>Reistadløpet Ski Classic – er tatt inn under reiseliv, i innledningsteksten avsnitt 10.7 og vil være forankret i tiltaket "handlingsplan for samarbeid og synergier mellom reiseliv og andre næringer og sektorer".</p> <p>Ungt og innovativt landbruk - forankres i tiltaket "Lage en handlingsplan for samarbeid og synergier mellom reiselivsnæring og andre næringer og sektorer". I innledningen heter det: - Samspillet mellom lokalmatprodusenter, landbruksnæringa og reiselivsbedriftene har et betydelig potensiale i vår region</p> <p>Polar Park – dekkes inn under motorer i reiselivet, er omtalt i innledningen til kap. 10 og i avsnitt 10.2, og inngår som en av "motorene" i reiselivet.</p>
<p>Dyrøy</p> <p>Miljø og næringspark Espenes industriområde og Finnlandsmoan industriområde.</p> <p>Fårikålfestivalen som utgangspunkt for et regionalt løft for lokalmat og landbruk i Midt- Troms.</p> <p>Dyrøyseminarsenteret.</p>	<p>Miljø og næringspark: Er omtalt under samlet omtale av næringsområder i Midt-Troms under Sjømat: « Sikre fysisk tilrettelegging av næringsareal og næringsmiljø på land for sjømatnæringen og servicenæringer/ leverandørnæringer til sjømatnæringen, samt legge til rette for felles profilering av regionens næringsareal»</p> <p>Er omtalt under reiseliv: "Lage en handlingsplan for samarbeid og synergier mellom reiselivsnæring og andre næringer og sektorer", i innledningen heter det: - Samspillet mellom lokalmatprodusenter, landbruksnæringa og reiselivsbedriftene har et betydelig potensiale i vår region</p> <p>Dyrøyseminarsenteret – er omtalt under «Kompetanse» som en av kompetanseleverandørene i Midt-Troms</p>
<p>Torsken</p> <p>Fiskeri og havbruk – næring og læring</p>	<p>Fiskeri og havbruk – næring og læring: Er omtalt under Sjømat: «Lage en felles plan for rekruttering til</p>

<p>Nasjonal turistveisenter/turisme, herunder økoturisme.</p> <p>Boligutvikling og bolystiltak i fremtidens bygdesamfunn</p>	<p><i>sjømatnæringen som er forankret i kommunene i Midt-Troms, basert på etablerte samarbeidstiltak med næringen, kommuner, organisasjoner og utdanningsinstitusjoner»</i></p> <p>Nasjonal turistveisenter/turisme, herunder økoturisme – dekkes inn under reiseliv i flere tiltak</p> <p>Boligutvikling og bolystiltak i fremtidens bygdesamfunn: Er tatt inn i tiltakspunkt under sjømat: «Sikre livskraftige bygder og tilrettelegging for bolyst i de områdene der sjømatnæringen har sine tyngdepunkt»</p>
--	--

Kort oppsummering av SWOT fra felles kommunestyremøte i Midt-Troms 13.02.17 - gjennomført av Nordvind Utvikling KF/Byregionprogrammet:

STYRKER

- Ressursgrunnlag f.eks. fisk, naturopplevelser etc
- En komplett/helhetlig region:
 - o Variert næringsliv
 - o Natur; innland, fjell og fjord
 - o Beliggenhet
- God utbygd infrastruktur fly/båt/E6, med potensiale
- Regionalt samarbeid med potensiale
- Gode arealer for næringsutvikling

SVAKHETER

- Samferdsel/Infrastruktur (dårlige veier, manglete mobildekning etc)
- Rekruttering og kompetanse
- Helhetlig arbeidsmarked for medflyttere
- Demografisk utvikling i regionen
- Manglende «Midt-Troms-identitet»
- Store avstander – også mentalt
- For liten regional samhandling
- For få utdanningsmuligheter i regionen

MULIGHETER

- Utnytte ressursmangfoldet og de naturgitte fordelene i regionen
 - o Sjømatnæringen
 - o Industri
 - Industriklynger
 - Leverandørindustri
 - o Reiseliv/friluftsliv
 - Flyplass
 - Natur
 - Nordlys
 - Ski Classic
 - Arctic Race
- Innovasjon og forskning
 - o Campus Midt-Troms
 - o Sterke videregående skoler
- Sterke primærnæringer; sjø, land, natur/reiseliv
- Næringspotensialet i hele regionen – «vi kan hvis vi vil»
- Regional identitet
- Dyrke «galskap»
- Industriklynger
- Barn og unge
 - o Oppvekstvilkår

- o Attraktiv familierregion

TRUSLER

- Internasjonal politikk
 - o Samfunnssikkerhet og beredskap
 - o Konkurransetsatt næringsliv
 - o Hjørnesteinsbedrifter forsvinner
- Vilje? Mangel på vilje?
- Kommunikasjon og beredskap
- Demografisk utvikling
 - o Mister ungdom tidlig
- Manglende rekruttering og fremtidig kompetanse
- Region med manglende makt/påvirkningskraft?
- Tenker mest på oss selv? «Mann mot mann» Ser kanskje ikke helhet
- Samfunnsendringer
 - o Nedbygging i forvaret (LTP)
 - Mister flyplass etc.
 - o Politireform
 - o NAV
 - o Kommuneøkonomi
 - o Finansinstitusjoner tør ikke satse i regionen

Saksframlegg

Utvalg	Utvalgssak	Møtedato
Kommunestyret i Torsken	53/17	12.12.2017

Torsken kommune- Møteplan for 2018

Rådmannens innstilling

Framlagte forslag til møteplan for K-styre og F-skap for Torsken kommune 2018 godkjennes.

Saksopplysninger

Forslag til møteplan for 2018 er utarbeidet ut fra øvrig kjent møteaktivitet og en har tatt hensyn til regionråd, administrativt råd.

Møteplan er styrende og retningsgivende for møteaktiviteten i kommunen, men det kan bli endringer i møtedatoer eller ekstraordinære møter ved behov.

Vurdering

Forslaget til møteplan omfatter i tillegg til K-styre og F-skap også 3 møter i økonomiutvalget som avholdes i forbindelse med kommunens budsjettarbeid

TORSKEN KOMMUNE

MØTEPLAN FOR 2018

Måned	Formannskap	Økonomiutv	Kommunestyre	Fellesnemnd	PSU	Regionrådet	Adm. Råd
Januar	24					29-Tranøy	9
Februar	27		13	21	14		
Mars						5 - Sørreisa	7
April	10		24	18	11		
Mai	22						23
Juni			12			18 - 19 - Bardu	
Juli							
August	28	28				9 - Målselv	29
September			11	19	12	18 - Dyrøy	
Oktober	16	16					17
November	20	20		21	14		28
Desember			11			3 - Lenvik	3

Saksframlegg

Utvalg	Utvalgssak	Møtedato
Kommunestyret i Torsken	54/17	12.12.2017

Utmelding av IKAT, selskapsavtalens § 22

Rådmannens innstilling

Torsken kommune sier med dette opp sitt deltakerforhold i Interkommunalt Arkiv Troms IKS med virkning fra og med 01.01.2020. Oppsigelsen begrunnes med kommunesammenslåing, der arkivtjenesten må videreføres av Senja kommune. Oppsigelse viser til selskapsavtalens § 22.

Bakgrunn for saken:

Torsken kommune deltar i interkommunalt Arkiv Troms (IKAT) IKS etter lov om interkommunale selskap. Etter selskapsavtalens § 22 må utmelding skje med minimums 2 års varsel.

Oppsigelse må komme inn til styret innen 1. januar.

Saksopplysninger

Ettersom Torsken kommune opphører som virksomhet fra 01.01.2020, må inngåtte avtaleforhold sies opp, og evt. erstattes av ny avtale med Senja kommune. Selskapsavtalens § 22 inneholder bestemmelse om hvordan formell oppsigelse skal skje.

Da selskapsavtalen er inngått og vedtatt av kommunestyret, må også kommunestyret si opp denne. Avtalen må sies opp i 2017, og foreligge styret i IKAT innen 01.01.2018.

Vurdering

Det følger som en konsekvens av kommunesammenslåing at Torsken kommune opphører å eksistere som juridisk enhet fra og med 01.01.2020. Alle avtaler må opphøre eller endre avtalepart fra dette tidspunkt. Avtale om arkivtjeneste fra IKAT må videreføres etter 01.01.2020, og det må da etableres ny avtale mellom IKAT og Senja kommune. Formelt trer Torsken kommune ut av selskapet 31.12.2019.

Saksframlegg

Utvalg	Utvalgssak	Møtedato
Formannskapet i Torsken	78/17	21.11.2017
Kommunestyret i Torsken	55/17	12.12.2017

Årsbudsjett 2018 og Økonomiplan 2018-2019

Saksprotokoll i Formannskapet i Torsken - 21.11.2017

Behandlingsinformasjon

Enstemmig som formannskapets framlagte forslag.

Årsbudsjett for 2018 og økonomiplanrunnlag for 2018-2019 vedtas. med en økning til 2 millioner til viderelån, korrigert tiltaksliste. Investeringsbudsjettet på forslag til nye tiltak tas opp til ny politisk behandling i mars 018.

Vedtak

Årsbudsjett for 2018 og økonomiplanrunnlag for 2018-2019 vedtas. med en økning til 2 millioner til viderelån, korrigert tiltaksliste. Investeringsbudsjettet på forslag til nye tiltak tas opp til ny politisk behandling i mars 018.

Rådmannens innstilling

Rådmannens årsbudsjett for 2018 og økonomiplanrunnlag for 2018-2019 vedtas.

Saksopplysninger

Rådmannen legger fram et driftsbudsjett i balanse. Investeringsbudsjettet inneholder noen prosjekter fra tidligere år som ikke er kommet i gang enda. Rådmannen foreslår videreføring av disse tiltakene i 2018

Torsken kommune

Formannskapetets innstilling

21.11.2017

Årsbudsjett 2018

Økonomiplan 2018-2019

Innholdsfortegnelse

1.0 Forord	3
2.0 Styringssystemer og organisering i Torsken kommune.....	4
2.1 Styringssystemer i Torsken kommune.....	4
2.2 Politisk organisering i Torsken kommune	4
2.3 Organisering av administrasjonen i Torsken kommune.....	5
3.0 Rammebetingelser	6
3.1 Geografiske forhold.....	6
3.2 Befolkningsutvikling	6
3.3 Befolkningsutvikling første halvår av 2017.....	7
3.4 Demografi.....	8
3.5 Framskrevet folkemengde.....	8
3.5 Befolkning og telledato.....	9
4.0 Nasjonale forutsetninger.....	9
4.1 Nasjonale føringer og frie inntekter.....	9
4.2 Konesjonskraftsinntekter.....	11
4.3 Eiendomsskatt.....	11
4.4 Andre generelle statstilskudd.....	11
5.0 Finansforvaltningen	11
5.1 Lån, renter og avdrag.....	11
5.2 Renteutgifter og avdrag.....	11
5.3 Formidlingslån/startlån.....	11
6.0 Plan for inndekning av tidligere underskudd.....	12
7.0 Lønns - og prisvekst, pensjonsutgifter.....	12
8.0 Disponible rammer til drift.....	13
9.0 Driftsbudsjettet	14
10.0 Nye tiltak for budsjettet 2018-2019 fra virksomhetene.....	15
11.0 Formannskapetets tiltaksliste på rammenivå.....	19
12.0 Driftsbudsjettet	19
13.0 Formannskapetets forslag for budsjett 2018 og for planperioden 2018 - 2019.....	20
13.1 Formannskapetets forslag til drift 2018.....	20
14.0 Økonomisk oversikt over driftsbudsjettet 2018 – 2019.....	21
15.0 Investeringsbudsjett 2018 - 2019.....	22
16.0 Forslag til nye investeringstiltak.....	25

1.0 Forord

Budsjettet og økonomiplanen for Torsken kommune er viktige verktøy som rådmannen bruker for å sikre innbyggerne et godt tjenestetilbud. Torsken kommune gir et mangfold av tjenester til innbyggerne og spiller en viktig rolle for kommunens næringsliv og utvikling. Økonomiplanens hensikt er å angi hvilke økonomiske rammer de enkelte kommunale virksomhetene kan planlegge innenfor i planperioden 2018 og 2019. Økonomiplanen er et styringsverktøy for politikere og administrasjon. Statens tildeling av økonomiske midler bestemmer i stor grad handlingsrommet til Torsken kommune.

I oktober 2016 ble det vedtatt av kommunestyrene i Tranøy og Lenvik at de ønsket kommunesammenslåing. Det ble i den forbindelse utarbeidet en intensjonsavtale mellom partene. I januar ble det fremforhandlet en ny intensjonsavtale mellom kommunene Tranøy, Lenvik, Berg og Torsken. Ny intensjonsavtale ble vedtatt av Berg kommune i april. Torsken kommune ønsket ikke kommunesammenslåing, men i juni ble Torsken kommune tvangssammenslått med kommunene Lenvik, Tranøy og Berg. Kommunesammenslåingsprosessen foregår som et prosjektarbeid, med mange delprosjekter som arbeider mot et felles mål. Hovedmålet er at Senja kommune skal være i drift fra 01.01.2020. Fellesnemda skal lede arbeidet og være styringsgruppe for hele prosjektet. Hogne Eidissen er ansatt som prosjektleder. Siden Torsken kommune står oppe i en kommunesammenslåingsprosess og omstillingsprosess endres perspektivet på økonomiplanen fra fire år til to. Økonomiplanen vil gjelde for årene 2018 og 2019. Rådmannen ønsker likevel å synliggjøre hva man trenger av økonomi for å opprettholde et godt tilbud til innbyggerne for årene 2020 og 2021.

Budsjettarbeidet startet opp i Torsken kommune i vår. Det har vært avholdt møter mellom lederne på de ulike virksomhetene og administrasjonen. I tillegg har virksomhetslederne og administrasjonen hatt flere felles arbeidsmøter. Det har vært avholdt et felles arbeidsmøte med virksomhetslederne, de tillitsvalgte, administrasjonen og formannskapet. Virksomhetslederne har presentert sine forslag til budsjett for drift i 2018. I arbeidet med budsjett for 2018 har driften for 2017, og regnskapet/økonomirapportene som foreligger så langt vært førende. Årsbudsjettet har som formål å konkretisere bevilgningene ett år fremover i tid. Økonomiplanen ser to år fremover i tid, og kommer med planer og tiltak for en lengre tidsperiode.

I 2016 fikk Torsken kommune et godt regnskapsmessig resultat. Torsken kommune har fokus på god økonomistyring. Administrasjonen jobber kontinuerlig for å tilpasse driften etter den økonomiske situasjonen kommunen er i.

2.0 Styringssystemer og organisering i Torsken kommune

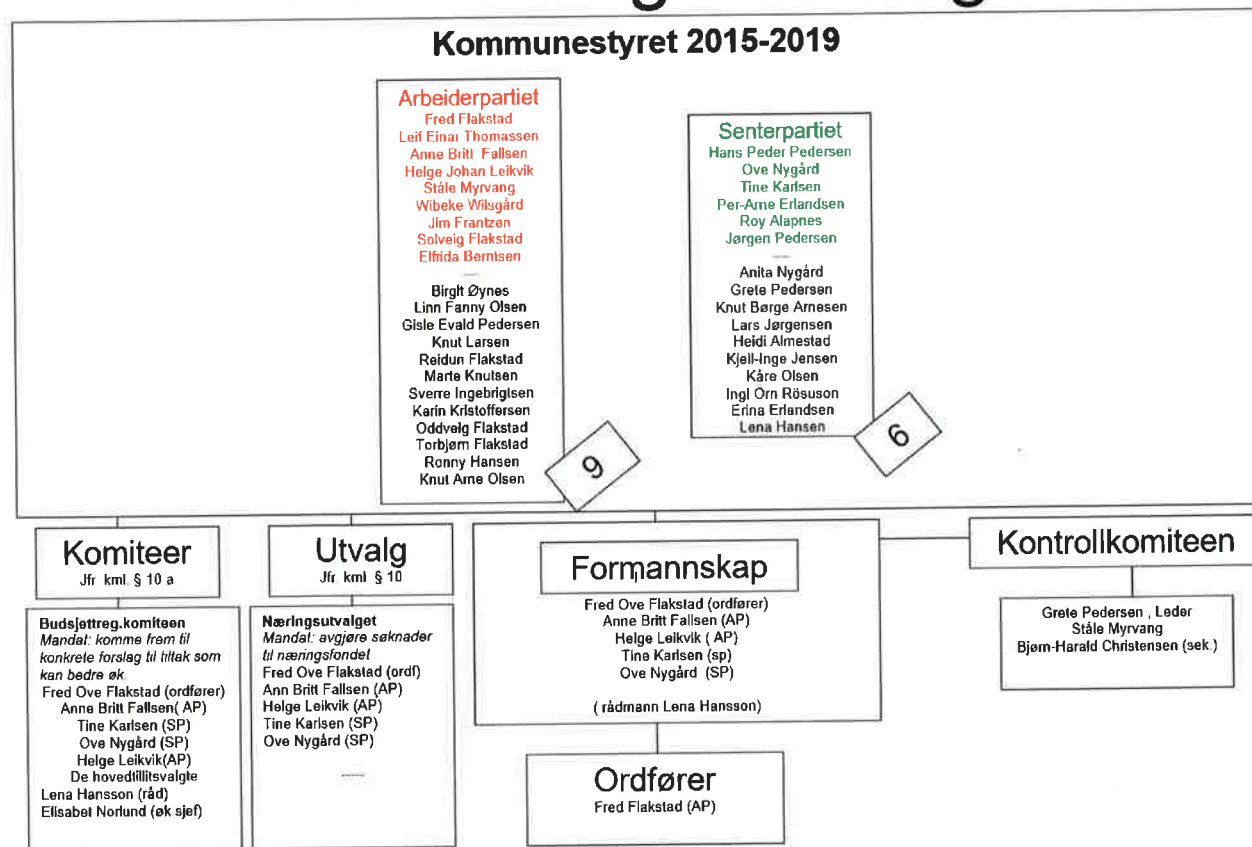
2.1 Styringssystemer i Torsken kommune

Kjernen i alle styringssystemer er å ha en visjon. Ressurser og prosesser kan hele veien forbedres og videreutvikles. Torsken kommune sin visjon er som følger: «*Vi skaper fremtidens bygdesamfunn*». Visjonen er førende for Torsken kommune sine verdier, og verdiene skal gjenspeile holdninger og handlinger som blir utført i praksis av de ansatte. Verdier som anerkjennes og står sentralt i Torsken kommune er som følger: åpenhet, felleskap og kvalitet. Verdier skal omsettes til handlinger på den enkeltes arbeidsplass gjennom oppgaveløsning og samhandling.

2.2 Politisk organisering i Torsken kommune

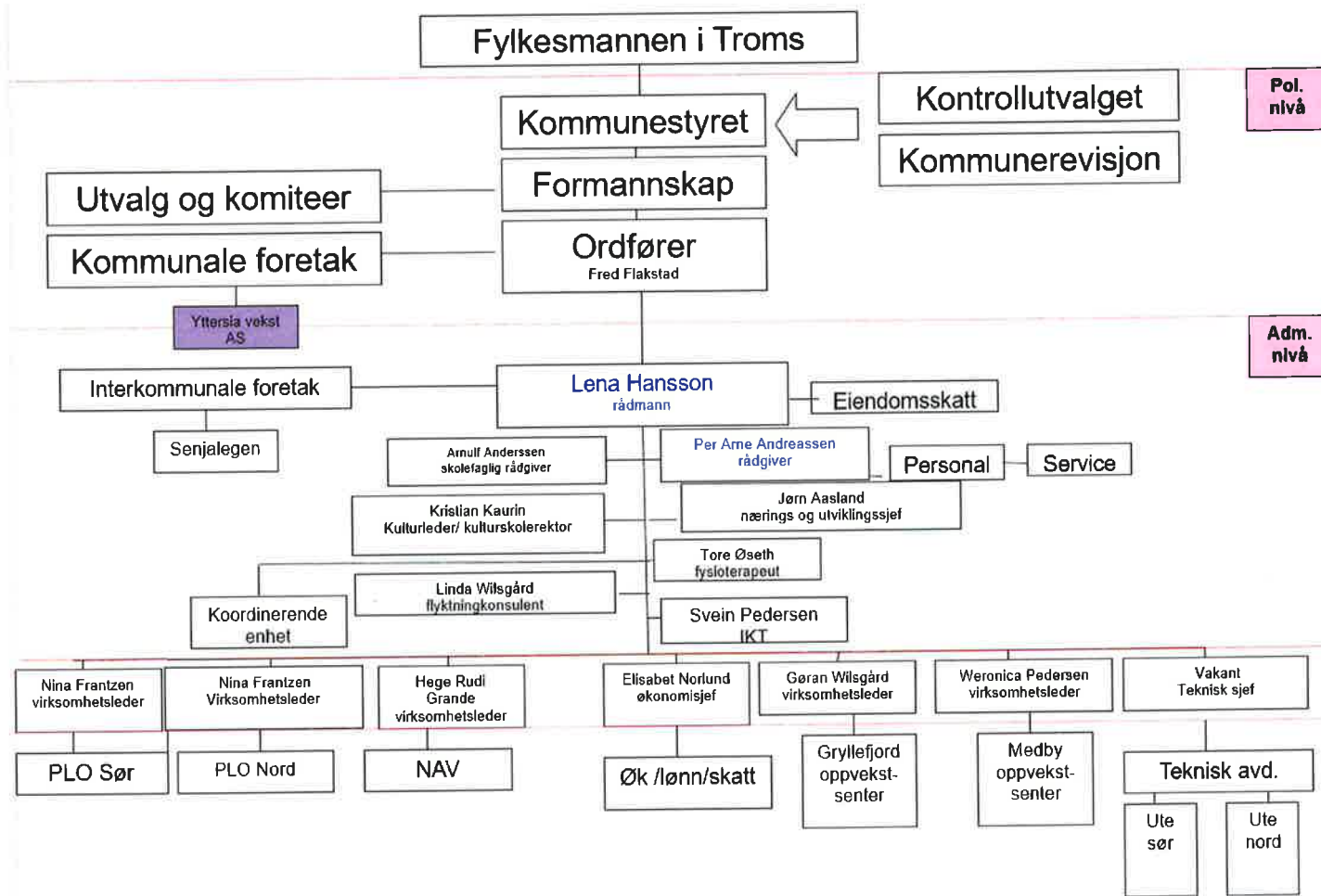
Reglene for hvordan kommunene skal organiseres og drives er gitt i Lov om kommuner og fylkeskommuner 25. september 1992. Kommuner kan enten organiseres etter formannskapsprinsippmodellen, eller de kan organiseres etter det parlamentariske prinsipp, slik tilfellet er i Oslo, Bergen og Tromsø. Torsken kommune er organisert etter formannskapsmodellen, som er den vanligste. Kommunen er politisk organisert ved møter i formannskapet, kommunestyret og utvalg. Kommunestyret er det øverste politiske organet i en kommune, og kommunestyret er valgt av kommunens innbyggere. På neste side er en oversikt over hvordan kommunen er politisk organisert. Kommunestyret er i perioden 2015 til 2019 representert av to partier. Det er Arbeiderpartiet og Senterpartiet.

Politisk organisering

2.3 Organisering av administrasjonen i Torsken kommune

Kommunene ivaretar en betydelig del av tjenesteproduksjonen i velferdssamfunnet. Ledergruppen i Torsken kommune består av 8 ledere som arbeider strategisk og gir tilbakemeldinger fra virksomhetene til øverste administrasjonssjef, rådmannen. Hovedoppgaven til ledergruppen i kommunen er å iverksette politikernes vedtak, oppfylle alle lovpålegg og gi et godt servicetilbud til innbyggerne. Rådmannen skal påse at saker som legges fram for folkevalgte organer er forsvarlig utredet, og at administrasjonen drives i samsvar med lover, forskrifter og overordnede instruksjoner. På neste side ser man organisasjonskartet for administrasjonen i Torsken kommune.

3.0 Rammebetingelser

3.1 Geografiske forhold

Torsken kommune ligger ytterst på eventyrøya Senja i Troms, og har i overkant av 900 innbyggere. Landarealet er på 246 km². Gryllefjord er administrasjonssted, og ligger som de andre bygdene i kommunen vakkert til ved foten av høye og bratte fjell. På grunn av sin strategiske beliggenhet i forhold til de store fiskefeltene utenfor Troms, har fiskerier og fiskeindustri en sentral plass i kommunens næringsliv. Lange og dype fjorder gir fordeler ved oppdrettsvirksomhet og fjordfiske.

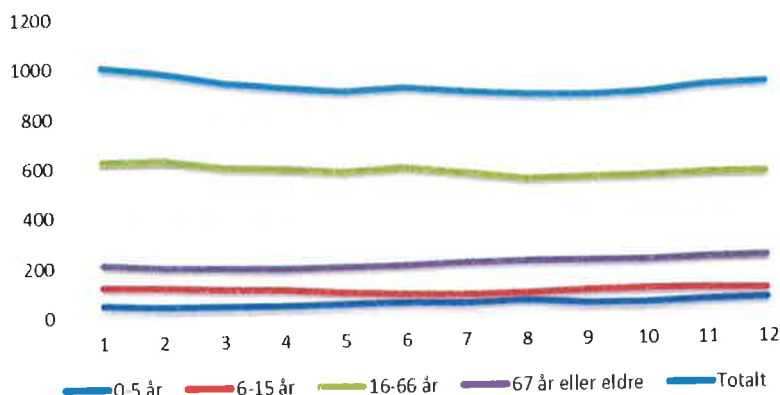
3.2 Befolkningsutvikling

Innsikt i demografiske forhold har betydning ved utarbeidelse av økonomiplanen. Negativ befolkningsutvikling medfører ofte redusert inntektsgrunnlag gjennom skatter, avgifter og overføringer, samt redusert behov for enkelte infrastrukturelle tiltak.

Tabell og graf nedenfor viser utviklingen av folketallet i Torsken kommune fra inngangen av 2006 til inngangen av 2017.

År	2005	2006	2007	2008	2009	2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016	2017
0-5 år	52	47	36	38	37	42	47	42	48	37	37	45	52
6-15 år	124	122	116	107	104	90	81	78	81	89	93	94	91
16-66 år	637	626	630	599	588	577	587	567	542	543	547	558	557
67 år eller eldre	220	210	196	193	187	190	196	205	209	209	207	216	221
Totalt	1033	1005	978	937	916	899	911	892	880	878	884	913	921

Befolkningsutvikling 2006 - 2017

Ut fra tabellen og grafen ser vi at folketallet har hatt en jevn nedgang fra inngangen av 2005 til inngangen av 2015. Vi ser at fra inngangen av 2015 til inngangen av 2016 har det vært en økning på 29 personer. Fra inngangen av 2016 til inngangen av 2017 har det vært en økning på 8 personer. Den største endringen i befolkningsutviklingen fra inngangen av 2005 til inngangen av 2017 i Torsken kommune finner vi i gruppen 16 - 66 år, hvor vi har hatt en nedgang på 80 personer. Gruppen fra 0-15 år har hatt en nedgang på 33 personer, mens gruppen 67 år og eldre har hatt en økning på 1 person.

3.3 Befolkningsutvikling første halvår av 2017

Endring i Torsken kommunes folketall for 1. og 2. kvartal i 2017 er illustrert i tabellen på neste side.

Beskrivelse	1. kvartal 2017	2. kvartal 2017
Folketalet ved inngangen av kvartalet	921	923
Fødde	5	2
Døde	5	0
Fødselsoverskot	0	2
Innvandring	5	2
Utvandring	1	5
Innflytting, innalandsk	9	18
Utflytting, innalandsk	11	14
Nettoinnflytting, inkl. inn- og utvandring	2	1
Folkevekst	2	3
Folketalet ved utgangen av kvartalet	923	926

Innbyggertallet i Torsken kommune har økt det siste halvår med 5 personer.

3.4 Demografi

Torsken kommune har i henhold til prognoser fra Statistisk Sentralbyrå sine framskrivninger kontinuerlig nedgang i folketallet. Noe som er med på snu den negative trenden knyttet til befolkningsutvikling er at Torsken kommune har politisk vedtatt å bosette flyktninger.

3.5 Framskrevet folkemengde

Statistisk Sentralbyrå sine befolkningsprognoser tilsier at kommunen vil ha en nedgang i antall innbyggere i yrkesaktiv alder fra 547 i 2020 til 452 i 2040. Rådmannen understreker at dette er prognoser basert på framskrivninger av historiske tall, og at det alltid vil være en usikkerhet knyttet til slike prognoser.

Tabellen nedenfor viser framskrevet folkemengde etter kjønn, alder og tid. Det valgte alternativet er ved middels nasjonal vekst.

Kjønn	Aldersgruppe	2020	2030	2040
Menn	0-5 år	23	22	22
	6-15 år	52	44	40
	16-66 år	313	282	249
	67 år eller eldre	99	121	137
Kvinner	0-5 år	24	19	20
	6-15 år	48	42	40
	16-66 år	234	222	203
	67 år eller eldre	123	114	124
	Til sammen	916	866	835

3.5 Befolkning og telledato

Innbyggertilskudd (inkludert inntektsgarantitilskuddet) og utgiftsutjevningen beregnes etter befolkningstall per 1. juli året før. 1 juli 2017 hadde Torsken kommune 926 innbyggere.

4.0 Nasjonale forutsetninger

4.1 Nasjonale føringer og frie inntekter

Regjeringen la fram statsbudsjettet den 12. oktober 2017 for 2018.

Regjeringen legger opp til en realvekst i kommunesektorens samlede inntekter i 2018 på 4,6 mrd. kroner. Regjeringen legger videre opp til en realvekst i de frie inntektene på knappe 3,8 mrd. kroner for sektoren samlet. Av den samlede veksten i frie inntekter er 3,6 mrd. kroner til kommunene, mens 200 mill. kroner er til fylkeskommunene.

Bindingene på de frie inntektene i form av økte demografikostnader og pensjonskostnader utgjør for kommunene 2,5 mrd. kroner. I tillegg kommer regjeringens tiltak til satsninger på områdene barnehage og skole (200 mill.), rusomsorg (300 mill.) og forebyggende tiltak for barn, unge og familier (200 mill.). Innenfor den samlede veksten i frie inntekter er det gitt et overordnet handlingsrom for kommunene på kr 400 mill. kroner.

Skatteinntektene vil på landsbasis øke med 4 milliarder i 2018, men det er ikke nok til å unngå en realnedgang i kommunenes samlede inntekter.

Fra 2017 til 2018 er det på landsbasis anslått en realnedgang på 0,1 % i kommunenes samlede inntekter. Kommunene i Troms får samlet sett en realnedgang på de frie inntektene på 0,3 %. Torsken kommune får anslått en realnedgang i frie inntekter på 1,4 % fra 2017 til 2018. I Troms har 2 av 24 kommuner en vekst som er høyere enn realveksten på landsbasis. Det er Målselv og Tromsø.

Inntektssystemet ble endret i 2017. Formålet med endringene i inntektssystemet for kommunene var at man skal kunne tilby gode og likeverdige tjenester. Det ble en differensiering av basistilskuddet som i hovedsak skal dekke økte utgifter knyttet til administrasjon. Tidligere var basiskriteriet likens for alle kommuner. Nå vil kommunenes verdi på basiskriteriet bestemmes ut fra strukturkriteriet (reiseavstander) hvor grenseverdien for fullt basistilskudd er på 25,5 km. Torsken kommune får i 2018 fullt basistilskudd.

Kostnadsnøkler er oppdatert for å fange opp endringer i befolkningssammensetning, levekår, reiseavstander og andre strukturelle forhold. Kostnadsnøklerne er oppdatert i tråd med statistiske analyser som forklarer kostnadsforskjeller.

Nord-Norge- og Namdalstilskuddet øker fra 2,994 mill. til 3,020 mill. Småkommunetilskuddet er det samme som i 2017 5,543 mill. Torsken kommune har fått to nye tilskudd. Et veksttilskudd på kr 109 000, og et regionsentertilskudd på kr 254 000. Vi ser også at skjønnstilskuddet har gått ned fra 1,921 mill. til 1,681 mill. De samlede regionale politiske tilskuddene er økt fra 56,997 mill. til 57,392 mill. Den totale rammen er økt fra 81,694 mill. til 83,306 mill. Det betyr at rammen er for lav og at kommunen skulle hatt cirka kr 500 000 høyere tilskudd for å holde tritt med lønns- og prisstigningen.

Ramme tilskuddet	2 017	2 018
Innbyggertilskudd før omfordeling	21 121 000	21 970 000
Omfordeling		
Utgiftsutjevning	24 739 000	24 272 000
Netto virkning for elever i statelig og privat skole	487 000	495 000
Tilskudd særskilt fordeling	263 000	114 000
Inntektsgarantiordningen	-91 000	-66 000
Regionalpolitiske tilskudd		
Distrikstilskudd Sør - Norge		
Nord - Norge og Namdalstilskudd	2 994 000	3 020 000
Småkommunetilskudd	5 543 000	5 543 000
Veksttilskudd		109 000
Regionsentertilskudd		254 000
Skjønnstilskudd	1 921 000	1 681 000
Sum	56 977 000	57 392 000
Anslag på netto inntektsutjevning	4 699 000	5 812 000
Sum rammetilskudd	61 676 000	63 204 000
Skatt på formue og inntekt	20 018 000	20 102 000
Sum skatt og rammetilskudd	81 694 000	83 306 000

Vi kjenner ikke de endelige skatteinntektene før i januar 2018. I tabellen ovenfor er beløpet lagt inn i henhold til prognoser fra Kommunenes Sentralforbund (KS).

4.2 Konesjonskraftsinntekter

Torsken kommune huser vannkraftanlegg. Kommunen har rett til å kjøpe billig kraft fra anlegg, hvor kraften blir solgt videre til markedspris. Forventet netto inntekt fra konesjonskraft er anslått til kr 100 000. Dette er lagt inn i økonomiplanperioden for 2018 og 2019.

4.3 Eiendomsskatt

For 2018 skal det skrives ut eiendomsskatt i kommunen, jfr. eiendomsskatteloven §§ 2 og 3a. Eiendomsskatt for de skattepliktige eiendommene skrives ut med en generell sats på 7 promille. 5,5 promille benyttes for boliger/fritidsboliger. Dette skjer med hjemmel i eiendomsskatteloven § 12a. Maksimal sats er 7 promille. Det betyr at det fortsatt ligger et inntekspotensial på 1,5 promille av skattegrunnet for boliger/fritidsboliger.

4.4 Andre generelle statstilskudd

Vi mottar statstilskudd til arbeidet for flyktninger. I tillegg får vi kompensasjonstilskudd knyttet til ordninger som kommunen har gjennom Husbanken, hvor renter og avdrag blir refundert.

5.0 Finansforvaltningen

5.1 Lån, renter og avdrag

Kommunen har de senere årene løst en rekke større oppgaver på investeringssiden. For å få finansiert disse prosjektene har kommunen tatt opp lån. Torsken kommune har lån i Kommunalbanken, KLP kommunekreditt og i Husbanken. Torsken kommune vedtar i 2018 å betale minimumsavdrag i henhold til kommuneloven § 50 nr. 7.

5.2 Renteutgifter og avdrag

Det er budsjettert med 2,3 % rente på langsiktige lån i 2018. Renteoppgang og økt låneopptak vil få konsekvenser for driftsbudsjettet i planperioden.

5.3 Formidlingslån/startlån

Kommunen tar opp lån i Husbanken som formidles videre. Formidlingslån er behovsprøvd og kan omfatte unge i etableringsfasen, barnefamilier, enslige forsørgere, funksjonshemmede, flyktninger, personer med oppholdstillatelse på humanitært grunnlag og andre vanskeligstilte grupper. Kommunen tildeler startlån i all hovedsak til dekning av egenkapital ved kjøp av bolig til forannevnte grupper. Siden ordningen startet opp har kommunen hatt relativt få tap, så

risikoen ved utlån anses som lav. Ved tap er det kun 25 % av tapet som kommunen dekker, resten dekkes av Husbanken.

6.0 Plan for inndekning av tidligere underskudd

Torsken kommune har et akkumulert underskudd på kr 12,9 millioner.

Kommunen har en justert inndekningsplan for budsjettperioden 2018-2020. Kommunal- og moderniseringsdepartementet godkjente 11. oktober 2016 en inndekningsplan for Torsken kommune. Underskuddet til Torsken kommune er en integrert del av årsbudsjettet for 2018 og for økonomiplanperioden 2018-2020.

Kommunen skal dekke inn underskuddet etter følgende godkjent plan:

2017	2018	2019	2020
3 297 478	3 300 000	3 300 000	3 079 164

7.0 Lønns - og prisvekst, pensjonsutgifter

Den kommunale deflatoren sier noe om forventet årlig pris- og lønnsvekst i kommunene. For 2018 anslås deflatoren til 2,6 %, hvor lønnsveksten teller 2/3 av deflatoren og prisveksten teller 1/3. Det er anslått en lønnsvekst i kommunene på 3,0 %. Utgifter som ikke er dekket av deflatoren er rentekostnader, pensjonskostnader og demografikostnader.

I budsjettforslaget er normalpremie for pensjonsutgiftene, basert på aktuarberegninger av KLP og SPK lagt til grunn. Beregningene gir følgende satser for 2018:

Pensjonsordning	Andel av brutto lønnsutgift
KLP sykepleiere	19,23 % av brutto lønnsutgift
KLP fellesordningen	23,75 % av brutto lønnsutgift
SPK	11,00 % av brutto lønnsutgift

8.0 Disponible rammer til drift

Budsjettskjema 1A - driftsbudsjettet, i henhold til budsjettforskriftens § 6

Budsjettskjemaet nedenfor viser hvilke midler Torsken kommune har tilgjengelig til drift i budsjettet for 2018 og for planperioden 2018-2021.

Beskrivelse Budsjettskjema 1A	Regnskap 2016	Budsjett 2017	Budsjett 2018	Budsjett 2019	Budsjett 2020	Budsjett 2021
Skatt på inntekt og formue	-18 571 137	-20 018 000	-20 102 000	-20 102 000	-20 102 000	-20 102 000
Ordinært rammetilskudd	-59 190 074	-61 676 000	-63 204 000	-63 204 000	-63 204 000	-63 204 000
Skatt på eiendom	-3 126 747	-2 732 723	-3 057 723	-3 057 723	-3 057 723	-3 057 723
Andre direkte eller indirekte skatter	-	-	-	-	-	-
Andre generelle statstilskudd	-655 322	-720 000	-347 872	-347 872	-347 872	-347 872
Sum frie disponible inntekter	-81 543 280	-85 146 723	-86 711 595	-86 711 595	-86 711 595	-86 711 595
Renteinntekter og utbytte	-341 513	-500 000	-390 000	-390 000	-390 000	-390 000
Gevinst på finansielle instrumenter	-	-	-	-	-	-
Renteutgifter provisjoner og andre finansutgifter	1 928 901	2 918 956	2 690 086	2 690 086	2 690 086	2 690 086
Tap på finansielle instrumenter	-	-	-	-	-	-
Avdrag på lån	4 094 684	4 100 000	4 100 000	4 100 000	4 100 000	4 100 000
Netto finansinntekter/-utgifter	5 682 072	6 518 956	6 400 086	6 400 086	6 400 086	6 400 086
Dekning av tidl års regnskm merforbruk	3 441 508	3 297 478	3 300 000	3 300 000	3 079 164	-
Til bundne avsetninger	-	-	-	-	-	-
Til ubundne avsetninger	-	-	69 158	69 158	289 994	3 369 158
Bruk av tidl års regnskm mindreforbruk	-	-	-	-	-	-
Bruk av ubundne avsetninger	-	-	-	-	-	-
Bruk av bundne avsetninger	-	-	-	-	-	-
Netto avsetninger	3 441 508	3 297 478	3 369 158	3 369 158	3 369 158	3 369 158
Overført til investeringsbudsjettet	572 604	400 000	-	-	-	-
Til fordeling drift	-71 847 096	-74 930 289	-76 942 351	-76 942 351	-76 942 351	-76 942 351
Sum fordelt til drift fra skjema 1B	71 847 096	74 930 289	76 942 351	76 942 351	76 942 351	76 942 351
Merforbruk/mindreforbruk	-	-	-	-	-	-

9.0 Driftsbudsjettet

Budsjettet for 2018 er konsekvensjustert. Konsekvensjustert budsjett innebærer at man viderefører dagens driftsnivå for økonomiplanperioden. Sentrale endringer i det konsekvensjusterte budsjettet fra 2017 til 2018 innenfor hvert rammeområde er som følger:

Ramme 1 Sentrale styringsenheter

I 2017 var det budsjettert med valg, disse utgiftene er fjernet i driftsbudsjettet for 2018.

Kommunestyret har vedtatt bosetting av 10 nye flyktninger i årene 2018-2019. Status innenfor flyktningetjenesten er at tilgangen på flyktninger er redusert, og signaler som er gitt fra sentrale hold er at små kommuner ikke er prioritert i bosettingssammenheng. Det vil si at fremtidige bosetninger i Torsken kommune sannsynligvis vil være fraværende. Dette vil ha stor betydning på økonomien til Torsken kommune framover.

På datautgifter er budsjettet økt. Arkivsystemet ephorte er blitt oppgradert til elements i 2017, og ny lisensavtale er inngått. Priser på lisenser og fagsystemer er økt i budsjettet. Disse programmene er både nødvendige og lovpålagte.

Det er åpnet folkebibliotek i Gryllefjord sentrum i 2017, samt turistinformasjon i sommersesongen. Dette medfører økte utgifter i budsjettet til lønn, lokaler og vedlikehold.

Det er opprettet en ny stilling i den administrative ledelsen i Torsken kommune, som er nærings- og utviklingssjef.

Ramme 2 Oppvekst

På fellesområdet er det budsjettert med et tilskudd fra Utdanningsdirektoratet som vi får årlig i forbindelse med tidlig innsats i grunnskolen fra 1. - 4. trinn.

Voksenopplæringen vil motta mindre i tilskudd i 2018. Det er flere flyktninger som begynner å gå ut av opplæringsprogrammet. Det er relevant å vurdere ressursbruken på voksenopplæringen i forhold til antall elever fra høsten 2018.

Ramme 3 Helse, pleie og omsorg, sosial og barnevern

I budsjettet er det foreslått en økning i barnevernstjenesten.

Stillingen til helsesøster er redusert i stillingsprosent fra 100 % til 60 %.

Torsken kommune har et interkommunalt samarbeid på legetjenesten med Berg, Tranøy og Lenvik kommune, hvor Lenvik kommune er vertskommune. Denne tjenesten er i budsjettet økt.

Det er en økning i budsjettet på ressurskrevende brukere på 1 mill. Etter vedtak fra kommunestyret i 2016 ble det i budsjettet for 2017 gjort kostandsutredninger i forbindelse med å gi bedre tjenester til innbyggere i egen kommune. Analyser har vist at dette ikke var besparende.

Ramme 4 Teknisk etat

Driften av vann, avløp, renovasjon og feiing videreføres etter selvkostprinsippet. Rådmannen foreslår å redusere renovasjonsavgiften med 10 %. Det er for 2018 budsjettert med utskifting av fire brannhydranter i Torsken. I tillegg er det budsjettert med bytting av nivå-ventiler i høydebassenget i Gryllefjord. Hele inntakssystemet i Skipsfjorden (Torsken) er defekt, og det kan ikke renses. Det er budsjettert med at flere ventiler skal byttes i 2018.

Ramme 5 Bygg - og eiendomsforvaltning

Det er foreslått en økning i utgifter knyttet til strøm på ulike bygg og anlegg i kommunen. Regnskapet i 2017 har vist at budsjettet har vært for lavt på dette området.

Interkommunale ordninger

Interkommunale ordninger videreføres i 2018.

Årsverk

Kommunen har budsjettert med 100, 46 årsverk i 2018.

10.0 Nye tiltak for budsjettet 2018-2019 fra virksomhetene

Virksomhetslederne har innenfor hver ramme kommet med driftstiltak for budsjettet 2018 og for planperioden 2018 - 2019. Driftstiltakene er forklart nedover.

Driftstiltak 1: Flyktningetjenesten – Visma Flyktning (80 000)

Flyktningetjenesten ønsker dataprogrammet Visma flyktning. Visma flyktning inneholder viktige elementer som kartlegging av flyktninger, individuelle planer, vedtak med IMDI sine maler, og utbetalinger av introduksjonsstønad integrert med kommunens lønssystem.

Driftstiltak 2: Turistinformasjon i Gryllefjord (200 000)

Det er foreslått å fortsette med turistinformasjon i bibliotekets lokaler i Gryllefjord sentrum når det er sommersesong. Det vil i den forbindelse være ønskelig med utvidet åpningstider i sommersesongen. Dette vil medføre økter lønnsutgifter. Det er foreslått å finansiere denne utgiften med tilskudd fra næringsfondet. Dette tiltaket forutsetter positivt vedtak i næringsstyret for å kunne gjennomføres.

Driftstiltak 3: Leirskole på Gryllefjord oppvekstsenter (35 000)

Det er ønskelig å gjennomføre leirskole på Gryllefjord oppvekstsenter. Dette er ikke en lovpålagt oppgave, men det skal være gratis for alle som deltar.

Driftstiltak 4: Leirskole på Medby oppvekstsenter (35 000)

Det er ønskelig å gjennomføre leirskole på Medby oppvekstsenter. Dette er ikke en lovpålagt oppgave, men det skal være gratis for alle som deltar.

Driftstiltak 5: Sommeråpen barnehage på Gryllefjord oppvekstsenter (316 031)

Det er kommet innspill fra foreldrene at det er ønskelig med sommeråpen barnehage for 2018. Dette er en dyr ordning.

Driftstiltak 6: Sommeråpen barnehage på Medby oppvekstsenter (316 031)

Det er kommet innspill fra foreldrene at det er ønskelig med sommeråpen barnehage for 2018. Dette er en dyr ordning.

Driftstiltak 7: Teknologi og design i skolen – Gryllefjord skole (50 000)

Ved Gryllefjord skole har man ikke lokaler som er tilpasset undervisning i faget kunst og håndverk. Det er ønskelig å tilpasse undervisningen til de lokalene som skolen allerede disponerer. Teknologi og design er et nytt fag i skolen der man kan ta undervisningen inn i klasserommet med mobilt utstyr,

Driftstiltak 8: Økning av kostpenger i Askeladden barnehage (-6 000)

Økning av kostpenger fra kr 250 til kr 300 pr måned. Begrunnelsen er økte matvarepriser

Driftstiltak 9: Økning av kostpenger i Gryllefjord barnehage (-11 950)

Økning av kostpenger i barnehagen fra kr 250 til kr 300 pr mnd. Begrunnelsen er økte matvarepriser.

Driftstiltak 10: Økning av priser på SFO på Gryllefjord skole (-6 000)

Satsene for foreldrebetaling på SFO er lav i forhold til nærliggende kommuner. Med en økning i foreldrebetalingen fra kr 2000 til kr 2200 for full plass, og fra kr 40 til kr 50 pr time vil det bli økte inntekter til Torsken kommune.

Driftstiltak 11: Økning av priser på SFO på Medby skole (-3 000)

Satsene for foreldrebetaling på SFO er lav i forhold til nærliggende kommuner. Med en økning i foreldrebetalingen fra kr 2000 til kr 2200 for full plass, og fra kr 40 til kr 50 pr time vil det bli økte inntekter til Torsken kommune.

Driftstiltak 12: Åpen SFO utenom skoleruta Gryllefjord skole (118 994)

Kommunen skal ha et tilbud om skolefritidsordning (SFO) før og etter skoletid for 1-4. trinn og for barn med særskilte behov for 1.-7. trinn. Kommunen plikter å ha en skolefritidsordning i løpet av skoleåret. Det er ingen plikt for kommunene til å ha en slik ordning i feriene.

Driftstiltak 13: Åpen SFO utenom skoleruta Medby skole (118 994)

Kommunen skal ha et tilbud om skolefritidsordning (SFO) før og etter skoletid for 1-4. trinn og for barn med særskilte behov for 1.-7. trinn. Kommunen plikter å ha en skolefritidsordning i løpet av skoleåret. Det er ingen plikt for kommunene til å ha en slik ordning i feriene

Driftstiltak 14: Prosjekteringsarbeid næringsvirke (200 000)

Prosjektering innen samfunnsutvikling og nyskapende arbeid er vesentlig for å skape vekst. Det skal utarbeides både reiselivsplan og næringsplan. Det er ønskelig å finansiere dette prosjektet gjennom bruk av midler fra næringsfondet. Dette tiltaket forutsetter positivt vedtak i næringsstyret.

Driftstiltak 15: Frikjøp av hovedtillitsvalgte Senja kommune 50 % (-120 000)

I arbeidet med kommunesammenslåing er det foreslått at hver kommune skal gjennomføre frikjøp av hovedtillitsvalgte, slik at de kan delta på ulike møter knyttet til prosjektarbeidet. Disse vil ikke bli erstattet i sin stilling, noe som vil gi en inntekt til Torsken kommune.

Driftstiltak 16: Saksbehandling av startlån i Tranøy kommune (-15 000)

Tranøy kommune ønsker at Torsken kommune tar over saksbehandlingen deres på startlån som de tar opp i Husbanken.

Driftstiltak 17: Frikjøp av økonomi i forhold til føring av Senja regnskapet (-150 000)

Torsken kommune skal føre Senja regnskapet, og det skal legges fram sak for fellesnemda om hvilken stillingsprosent man skal ha i forhold til frikjøp på økonomiområdet.

Driftstiltak 18: Økning i promillesatsen på bolig/fritidsbolig fra 5,5 til 7 (-471 026)

Det er foreslått en økning i promillesatsen på bolig/fritidsbolig fra 5,5 promille til 7 promille.

Driftstiltak 19: Rammekutt (effektivisering) PLO Gryllefjord sykehjem (-695 269)

Det er forslag fra politikerne om å effektivisere driften på Gryllefjord sykehjem. For å få til dette er det nødvendig at leder for PLO ser nærmere på denne saken og kommer med konkrete tiltak/utredninger til politikerne på hvordan man skal oppnå dette.

Driftstiltak 20: Rammekutt (effektivisering) PLO Sifjord sykehjem (-695 269)

Det er forslag fra politikerne om å effektivisere driften på Sifjord sykehjem. For å få til dette er det nødvendig at leder for PLO ser nærmere på denne saken og kommer med konkrete tiltak/utredninger til politikerne på hvordan man skal oppnå dette.

Driftstiltak 21: Kontormessig justering av eiendomsskatten (-250 000)

Det er forslag om kontormessig oppjustering av gjeldene takster jmf. eiendomsskatteloven § 8a/4.

Driftstiltak 22: Egenkapitalinnskudd KLP (-430 000)

Det er foreslått å ikke ta en overføring fra drift til investering. Det er ønskelig at man ser nærmere på mulighetene for å kunne selge noen anleggsmidler som kan finansiere kravet fra KLP. Egenkapitalinnskuddet fra KLP kan ikke lånefinansieres.

11.0 Formannskapetets tiltaksliste på rammenivå

1. Turistinformasjon i bibliotekets lokaler (Gryllefjord) i sommersesongen (200 000, blir finansiert gjennom midler fra næringsfondet).
2. Økning av priser på SFO på Gryllefjord skole (-6 000).
3. Økning av priser på SFO på Medby skole (-3 000).
4. Prosjekteringsarbeid næringsvirke (200 000, blir finansiert gjennom midler fra næringsfondet).
5. Frikjøp av hovedtillitsvalgte Senja kommune 50 % (-120 000).
6. Frikjøp av økonomi i forhold til føring av Senja regnskapet (-150 000).
7. Rammekutt (effektivisering) på PLO Gryllefjord sykehjem (-695 269).
8. Rammekutt (effektivisering) på PLO Sifjord sykehjem (-695 269).
9. Egenkapitalinnskudd KLP (-430 000).

12.0 Driftsbudsjettet

Budsjettskjema 1B, i henhold til budsjettforskriftene § 6.

Beskrivelse Budsjettskjema 1A	Regnskap 2016	Budsjett 2017	Budsjett 2018	Budsjett 2019	Budsjett 2020	Budsjett 2021
Sum fordelt til drift fra skjema 1B	-71 847 096	-74 930 289	-76 942 351	-76 942 351	-76 942 351	-76 942 351
Ramme 1	9 061 244	9 814 936	10 144 814	10 144 814	10 144 814	10 144 814
Ramme 2	19 589 320	20 984 946	21 821 579	21 821 579	21 821 579	21 821 579
Ramme 3	36 845 795	37 153 499	38 167 310	38 167 310	38 167 310	38 167 310
Ramme 4	3 583 949	4 450 210	3 817 517	3 817 517	3 817 517	3 817 517
Ramme 5	2 890 421	2 626 698	3 091 131	3 091 131	3 091 131	3 091 131
Ramme 8	-123 639	-100 000	-100 000	-100 000	-100 000	-100 000
Sum netto	-	-	-	-	-	-

13.0 Formannskapetets forslag for budsjett 2018 og for planperioden 2018 - 2019

13.1 Formannskapetets forslag til drift 2018

Torsken kommunen skal opprettholde god økonomistyring og arbeide aktivt for å komme ut av ROBEK (registrering om betinget godkjenning og kontroll).

1. Økonomiplanens første år gjelder som årsbudsjett for 2018.
2. Skatteøre for 2018 fastsettes til høyeste lovlige sats i henhold til Stortingets vedtak.
3. Kommunale avgifter og gebyrer vedtas i henhold til vedlegg.
4. Det tas opp kassekreditt for driftsåret 2018 på kr 16 mill.
5. Det tas opp lån i Husbanken på 2 mill. kroner til videreutlån med 30 års avdragstid.
6. Lån tas opp etter retningslinjer i økonomireglementet og forutsetter Fylkesmannens godkjenning.
7. Kommunen vedtar å betale minimumsavdrag i 2018.
8. Eiendomsskatt skrives ut med hjemmel i eiendomsskatteloven §§ 2 og 3 med en generell sats på 7 promille, og 5,5 promille for boliger/fritidsboliger.
 - a. Eiendomsskatten skrives ut for faste eiendommer i hele kommunen.
 - b. Generelt fritak for eiendomsskatt følger av lovens § 5.
 - c. Fritatt for eiendomsskatt i medhold av § 7 er bygning som har historisk verdi, eiendom: «åt stiftingar eller institusjonar som tek sikte på å gagna ein kommune, eit fylke eller staten.».
 - d. Eiendomsskatten betales i fire terminer i 2018.

14.0 Økonomisk oversikt over driftsbudsjettet 2018 – 2019

Økonomisk oversikt over drift, i henhold til budsjettforskriftens § 12.

Beskrivelse (Økonomisk oversikt driftsbudsjettet 2018-2021)	Regnskap 2016	Budsjett 2017	Budsjett 2018	Budsjett 2019	Budsjett 2020	Budsjett 2021
Brukerbetalinger	-5 936 110	-5 098 640	-4 959 850	-4 959 850	-4 959 850	-4 959 850
Andre salgs- og leieinntekter	-9 905 862	-10 549 736	-12 009 478	-12 009 478	-12 009 478	-12 009 478
Overføringer med krav til motytelse	-14 418 818	-6 933 728	-6 792 738	-6 792 738	-6 792 738	-6 792 738
Rammetilskudd	-59 190 074	-61 676 000	-63 204 000	-63 204 000	-63 204 000	-63 204 000
Andre statlige overføringer	-11 744 322	-10 332 000	-6 984 872	-6 984 872	-6 984 872	-6 984 872
Andre overføringer	-	-	-	-	-	-
Skatt på inntekt og formue	-18 571 137	-20 018 000	-20 102 000	-20 102 000	-20 102 000	-20 102 000
Eiendomsskatt	-3 126 747	-2 732 723	-3 057 723	-3 057 723	-3 057 723	-3 057 723
Andre direkte og indirekte skatter	-	-	-	-	-	-
SUM DRIFTSINNTEKTER (B)	-122 893 070	-117 340 827	-117 110 661	-117 110 661	-117 110 661	-117 110 661
Lønnsutgifter	63 223 992	59 581 415	57 924 437	57 924 437	57 924 437	57 924 437
Sosiale utgifter	11 717 688	12 101 590	12 332 075	12 332 075	12 332 075	12 332 075
Kjøp av varer og tjenester som inngår i komm tjenesteprod	20 793 495	19 376 011	19 165 539	19 165 539	19 165 539	19 165 539
Kjøp av varer og tjenester som erstatter komm tjprod	14 516 589	13 357 373	14 691 329	14 691 329	14 691 329	14 691 329
Overføringer	5 739 052	2 785 078	2 293 378	2 293 378	2 293 378	2 293 378
Avskrivninger	5 079 816	4 474 200	5 102 400	5 102 400	5 102 400	5 102 400
Fordelte utgifter	-2 025 414	-987 890	-1 132 435	-1 132 435	-1 132 435	-1 132 435
SUM DRIFTSUTGIFTER (C)	119 045 218	110 687 777	110 376 723	110 376 723	110 376 723	110 376 723
BRUTTO DRIFTSRESULTAT (D = B-C)	-3 847 852	-6 653 050	-6 733 938	-6 733 938	-6 733 938	-6 733 938
Renteinntekter, utbytte og eieruttak	-528 056	-560 000	-450 000	-450 000	-450 000	-450 000
Gevinst på finansielle instrumenter	-	-	-	-	-	-
Mottatte avdrag på utlån	-48 364	-30 000	-30 000	-30 000	-30 000	-30 000
SUM EKSTERNE FINANSINNTEKTER (E)	-576 420	-590 000	-480 000	-480 000	-480 000	-480 000
Renteutgifter, provisjoner og andre finansutgifter	2 489 781	3 380 000	3 132 238	3 132 238	3 132 238	3 132 238
Tap på finansielle instrumenter	-	-	-	-	-	-
Avdrag på lån	4 094 684	4 100 000	4 100 000	4 100 000	4 100 000	4 100 000
Utlån	10 000	50 000	40 000	40 000	40 000	40 000
SUM EKSTERNE FINANSUTGIFTER (F)	6 594 465	7 530 000	7 272 238	7 272 238	7 272 238	7 272 238
RESULTAT EKSTERNE FINANSIERINGSTRANSAKSJONER	6 018 045	6 940 000	6 792 238	6 792 238	6 792 238	6 792 238
Motpost avskrivninger	-5 079 816	-4 474 200	-5 102 400	-5 102 400	-5 102 400	-5 102 400
NETTO DRIFTSRESULTAT (I)	-2 909 623	-4 187 250	-5 044 100	-5 044 100	-5 044 100	-5 044 100
Bruk av tidligere års regnskapsmessig mindreforbruk	-	-	-	-	-	-
Bruk av disposisjonsfond	-	-	-	-	-	-
Bruk av bundne fond	-1 756 129	-	-100 594	-100 594	-100 594	-100 594
SUM BRUK AV AVSETNINGER (J)	-1 756 129	-	-100 594	-100 594	-100 594	-100 594
Overført til investeringsregnskapet	572 604	400 000	-	-	-	-
Dekning av tidligere års merforbruk	3 441 508	3 297 478	3 300 000	3 300 000	3 079 164	-
Avsetninger til disposisjonsfond	-	208 772	69 158	69 158	289 994	3 369 158
Avsetninger til bundne fond	651 634	281 000	1 775 536	1 775 536	1 775 536	1 775 536
SUM AVSETNINGER (K)	4 665 746	4 187 250	5 144 694	5 144 694	5 144 694	5 144 694
REGNSKAPSMESSIG MER- MINDREFORBRUK (L = I+J-K)	-	-	-	-	-	-

15.0 Investeringsbudsjett 2018 - 2019

Investeringsbudsjettet er en ettårig bindende plan for kommunens midler og anvendelse av disse i budsjettåret.

Kommunestyret har i 2017 vedtatt investeringsprosjekter som av forskjellige grunner ikke er gjennomført. Formannskapet foreslår å overføre disse prosjektene til 2018.

Formannskapet har foreslått at følgende investeringer skal gjennomføres i 2018: Ballesvika kirkegård, oppgradering av Gryllefjord skole, vannforsyning Grunnfarnes, Gryllefjord vannbehandlingsanlegg og oppgradering av fasaden på kommunehuset Gryllefjord.

Ballesvika kirkegård kr. 1 700 000

Utvidelse av kirkegården i Ballesvika er prosjektert og besluttet at skal gjennomføres i kommunestyret. I regnskapet er det brukt om lag kr 100 000 på prosjektering. Kirkegården finansieres gjennom lånemidler

Oppgradering Gryllefjord skole kr. 3 512 000

Gryllefjord skole trenger oppgradering. Det ble i 2017 tatt opp lån for å bytte ventilasjonsanlegget på Gryllefjord skole. Dette er ikke blitt gjennomført. Det er nødvendig med grundigere utredninger og konsulentbistand i forhold til om Gryllefjord skole skal renoveres eller om det skal bygges en ny skole.

Vannforsyning Grunnfarnes kr. 6 400 000

Prosjektet vannforsyning Grunnfarnes er vedtatt at skal gjennomføres i kommunestyret, og er prosjektert av SWECO. I regnskapet er det brukt om lag kr 300 000 på dette prosjektet. Prosjektet finansieres gjennom tilskudd og lån.

Gryllefjord vannbehandlingsanlegg kr. 4 624 685

Gryllefjord vannbehandlingsanlegg er prosjektert ferdig av SWECO, og det er på dette prosjektet brukt om lag kr 140 000. Prosjektet finansieres gjennom tilskudd og opptak av lån.

Formidlingslån kr. 2 000 000

Det blir tatt opp kr. 2 000 000 i lån i Husbanken til videre utlån (startlån) i 2018.

Fasade kommunehus kr. 1 300 000

Fasaden på kommunehuset i Gryllefjord trenger oppgradering. Kommunestyret vedtok å gjennomføre denne investeringen i 2018. Prosjektet finansieres gjennom opptak av lån.

Budsjettskjema 2A og 2B, i henhold til budsjettforskriftens § 6.

Til investering (fra skjema 2A)	Regnskap 2016	Budsjett 2018	Budsjett 2019	Budsjett 2020	Budsjett 2021
Utvidelse Grunnfarnes kirkegård	929 098	-	-	-	-
Basseng Medby skole	9 082 853	-	-	-	-
Innkjøp transportmidler	294 696	-	-	-	-
Renovering av skolekjøkken Medby skole	-	-	312 500	-	-
Oppgradering Sifjord sykehjem	-	-	137 500	-	-
Mobil profil	-	-	133 750	-	-
Asfaltering kommunal grusvei	-	-	1 000 000	-	-
Kommunal vann- og avløpsledning	-	-	6 000 000	-	-
Kjøp av to musikkbinger	-	-	1 455 000	-	-
Vennledning Gryllefjord Torsken	-	-	4 000 000	-	-
Kjøp av traktor	-	-	375 000	-	-
Ballesvika kirkegård	-	2 125 000	-	-	-
Oppgradering Gryllefjord skole	-	4 390 000	25 000 000	-	-
Vannforsyning Grunnfarnes	311 760	6 400 000	-	-	-
Gryllefjord vannbehandlingsanlegg	4 201	4 624 685	-	-	-
Tak Gryllefjord sykehjem	-	-	-	-	-
Fasade kommunehus	-	1 625 000	-	-	-
Kommunehus	-	-	-	-	-
Sum	10 622 608	19 164 685	38 413 750	-	-

Investering (Budsjettskjema 2B)	Regnskap 2016	Budsjett 2018	Budsjett 2019	Budsjett 2020	Budsjett 2021
Investering i anleggsmidler	10 622 608	19 164 685	38 413 750	-	-
Utlån og forskutteringer	813 400	2 000 000	2 000 000	2 000 000	2 000 000
Avdrag på lån	2 016 300	2 000 000	2 000 000	2 000 000	2 000 000
Kjøp av aksjer og andeler	774 190	-	-	-	-
Avsatt til ubundne invest.fond	-	-	-	-	-
Avsatt til bundne invest.fond	1 118 133	-	-	-	-
Årets finansieringsbehov	15 344 631	23 164 685	42 413 750	4 000 000	4 000 000
Bruk av lånemidler	-8 979 013	-15 931 539	-31 079 500	-2 000 000	-2 000 000
Inntekter fra salg av anleggsmidler	-104 000	-	-	-	-
Tilskudd til investeringer	-	-3 605 146	-3 942 500	-	-
Kompensasjon for merverdiavgift	-1 990 390	-1 628 000	-5 391 750	-	-
Motatte avdrag på utlån	-2 217 019	-2 000 000	-2 000 000	-2 000 000	-2 000 000
Andre inntekter	-	-	-	-	-
Sum ekstern finansiering	-13 290 422	-23 164 685	-42 413 750	-4 000 000	-4 000 000
Overført fra driftsregnskap	-572 604	-	-	-	-
Bruk av tidligere års udisponert	-	-	-	-	-
Bruk av avsetninger	-1 412 551	-	-	-	-
Sum finansiering	-15 275 577	-23 164 685	-42 413 750	-4 000 000	-4 000 000

Økonomisk oversikt over investeringer, i henhold til budsjettforskriftens § 12.

Økonomisk oversikt investering	Regnskap 2016	Budsjett 2018	Budsjett 2019	Budsjett 2020	Budsjett 2021
Salg av driftsmidler og fast eiendom	-104 000	-	-	-	-
Andre salgsinntekter	-	-	-	-	-
Overføringer med krav til motyt.	-495 137	-	-	-	-
Kompensasjon for merverdiavgift	-1 990 390	-1 628 000	5 391 750	-	-
Statlige overføringer	-	-3 605 146	3 942 500	-	-
Andre overføringer	-	-	-	-	-
Renteinntekter og utbytte	-	-	-	-	-
Sum inntekter	-2 589 527	-5 233 146	9 334 250	-	-
Lønnsutgifter	-	-	-	-	-
Sosiale utgifter	-	-	-	-	-
Kjøp av varer m.m. innenfor k. tj,omr.	10 622 608	19 164 685	38 413 750	-	-
Kjøp av tj. som erstatter komm. tj.pro.	-	-	-	-	-
Overføringer	-	-	-	-	-
Renteutgifter og omkostninger	-	-	-	-	-
Fordelte utgifter	-	-	-	-	-
Sum utgifter	10 622 608	19 164 685	38 413 750	-	-
Avdrag på lån	2 016 300	2 000 000	2 000 000	2 000 000	2 000 000
Utlån	813 400	2 000 000	2 000 000	2 000 000	2 000 000
Kjøp av aksjer og andeler	774 190	-	-	-	-
Dekning av tidligere års udekket	-	-	-	-	-
Avsatt til ubundne invest.fond	-	-	-	-	-
Avsatt til bundne invest.fond	1 118 133	-	-	-	-
Sum finansieringstransaksjoner	4 722 023	4 000 000	4 000 000	4 000 000	4 000 000
Finansieringsbehov	12 755 104	17 931 539	33 079 500	4 000 000	4 000 000
Bruk av lån	-8 979 013	-15 931 539	-31 079 500	-2 000 000	-2 000 000
Salg av aksjer og andeler	-	-	-	-	-
Mottatte avdrag på utlån	-1 721 882	-2 000 000	-2 000 000	-2 000 000	-2 000 000
Overført fra drift	-572 604	-	-	-	-
Bruk av tidligere års udisponert	-	-	-	-	-
Bruk av disposisjonsfond	-	-	-	-	-
Bruk av bundne driftsfond	-	-	-	-	-
Bruk av ubundne invest.fond	-	-	-	-	-
Bruk av bundne invest.fond	-1 412 551	-	-	-	-
Sum finansiering	-12 686 050	-17 931 539	-33 079 500	-4 000 000	-4 000 000
Udekket/udisponert	69 054	-	-	-	-

16.0 Nye investeringstiltak (2019)

Investeringstiltak 1: Kjøp av to musikkbinger kr. 1 455 000

En musikkbinge er et ferdiglaget øvingslokale som leveres nøkkelklart. Musikkbingen er lydisolert og akustisk tilpasset rytmisk musikk. Musikkbinger plasseres ofte i nærheten av skoler eller idrettsanlegg hvor barn og ungdom ferdes og har sitt nærmiljø. En musikkbinge kan være et rimeligere alternativ enn å gjøre endringer i eksisterende lokaler. Musikkbingen finansieres gjennom tilskudd og lån.

Investeringstiltak 2: Renovering av skolekjøkken på Medby skole kr. 250 000

Skolekjøkkenet på Medby skole trenger oppgradering. Kjøkkenet brukes blant annet til undervisning og i forbindelse med prosjektet kul sjømat. Renovering av skolekjøkkenet på Medby skole finansieres gjennom lån.

Investeringstiltak 3: Oppgradering Sifjord sykehjem kr. 110 000

Sifjord sykehjem trenger oppgradering. Det trengs bytting av ei ytterdør og nytt kjøleaggregat. Oppgradering på Sifjord sykehjem finansieres gjennom lån.

Investeringstiltak 4: Mobil profil kr. 107 000

For å holde lovkrav om dokumentasjon i pleie- og omsorgstjenesten er det nødvendig å kjøpe inn mobil profil. I desember 2015 var denne utgiften på kr 107 000. Mobil profil finansieres gjennom lån.

Investeringstiltak 5: Asfaltering kommunal vei (grusveier) kr. 800 000

Det er ønskelig å asfaltere en 300 m kommunal vei i Veimannsbotn (mot Veimann) og 300 m asfaltering i Grunnfarnesbotn. Denne investeringen finansieres gjennom lån.

Investeringstiltak 6: Kjøp av traktor kr. 300 000

Det er ønskelig å kjøpe inn en traktor for arbeid i egen regi på teknisk etat i Torsken kommune. Traktoren skal brukes til sommer- og vinter vedlikehold. Kjøp av traktor finansieres gjennom lån.

Investeringstiltak 7: Kommunal vann- og avløpsledning kr. 6 000 000

Det er ønskelig å investere i ny vann og avløpsledning i Torsken fra butikk til oppdrett. Kommunal vann- og avløpsledning finansieres gjennom tilskudd og lån.

Investeringstiltak 8: Vannledning Gryllefjord - Torsken kr. 4 000 000

Det er ønskelig å investere i en overføringsledning fra Gryllefjord vannverk til høydebassenget i Torsken. Dette er for å sikre tilstrekkelig vannforsyning til Torsken og bedriftene i Torsken. Det er et stort vannforbruk i Torsken og utilfredsstillende vanntilførsel ved eksisterende vannverk i Skipsfjorden. Vannledning fra Gryllefjord til Torsken finansieres gjennom tilskudd og lån.

Oppgradering Gryllefjord skole kr. 20 000 000

Gryllefjord skole trenger oppgradering. Det er nødvendig med grundigere utredninger og konsulentbistand i forhold til om Gryllefjord skole skal renoveres eller om det skal bygges en ny skole.

Torsken kommune

Betalingssetser og gebyrregulativ 2018

Innholdsfortegnelse

1.0 Barnehage.....	4
1.1 Foreldrebetaling pr. måned, full sats (i henhold til fastsatt makspris).....	4
1.2 Foreldrebetaling pr. måned, søskenmoderasjon 30 %, 2 barn.....	4
1.3 Foreldrebetaling pr. måned, søskenmoderasjon 50 %, 3 barn.....	4
1.4 Foreldrebetaling kost pr. måned.....	4
2.0 Skolefritidsordning (SFO).....	4
2.1 Foreldrebetaling pr. måned.....	4
2.2 Foreldrebetaling pr. måned, søskenmoderasjon 50 %.....	5
3.0 Musikk- og kulturskolen.....	5
3.1 Skolepenger pr. år.....	5
3.2 Skolepenger pr. år, søskenmoderasjon (50 %).....	5
3.3 Undervisning i to disipliner.....	5
3.3 Instrumentleie.....	5
4.0 Pleie og omsorgstjenester.....	6
4.1 Salg av middag, frokost og kveldsmat til ansatte/pårørende.....	6
4.2 Trygghetsalarm pr. mnd.	6
4.3 Korttidsopphold.....	6
4.4 Hjemmehjelp pr. mnd.	6
4.5 Leie av boliger pr. mnd.....	6
5.0 Teknisk etat.....	7
5.1 Kommunale avgifter.....	7
5.1.1 Renovasjon.....	7
5.1.2 Feiing.....	7
5.1.3 Kommunale vannverk.....	7
5.1.4 Kommunale avløp.....	7
5.2 Tjenester utført av teknisk avdeling.....	8
5.3 Økning i husleie kommunale boliger/leiegårder.....	9
5.4 Plan- og byggesaksgebyrer.....	9
5.4.1 Meldingssaker.....	9
5.4.2 Ulovlig byggearbeid.....	9
5.4.3 Lokal godkjenning av personer.....	9
5.4.4 Reguleringsarbeid etter PBL §§ 12-3 og 12-11.....	10

5.4.5 Undersøkelsesplikt.....	10
5.4.6 Kunngjøringskostnader	10
5.4.7 Digitalisering av reguleringsplaner.....	10
5.4.8 Sakkyndig bistand	10
5.4.9 Urimelig gebyr	10
5.4.10 Endring av regulativet.....	11
5.4.11 Betalingsbestemmelser	11
5.5 <i>Gebyr etter matrikkelloven</i>	11
6.0 Andre gebyrer og leiepriser.....	13
6.1 <i>Ambulerende skjenkebevilgning</i>	13
6.2 <i>Kopieringsavgift</i>	14
6.3 <i>Leie av lokaler</i>	14

1.0 Barnehage

1.1 Foreldrebetaling pr. måned, full sats (i henhold til fastsatt makspris)

	Pris i 2017	Pris i 2018	Endring i kr	Endring i prosent
100 % plass	2730	2910	171	6,24 %
80 % plass	2435	2435	0	0 %
60 % plass	1991	1991	0	0 %
50 % plass	1440	1455	15	1,04 %
40 % plass	1092	1164	72	6,59 %

1.2 Foreldrebetaling pr. måned, søskenmoderasjon 30 %, 2 barn

	Pris i 2017	Pris i 2018	Endring i kr	Endring i prosent
100 % plass	1911	2037	126	6,59 %
80 % plass	1704	1704	0	0 %
60 % plass	1393	1393	0	0 %
50 % plass	1008	1018	10	0,01 %
40 % plass	764	815	51	6,67 %

1.3 Foreldrebetaling pr. måned, søskenmoderasjon 50 %, 3 barn

	Pris i 2017	Pris i 2018	Endring i kr	Endring i prosent
100 % plass	1365	1455	90	6,59 %
80 % plass	1217	1217	0	0 %
60 % plass	995	995	0	0 %
50 % plass	720	727	7	0,97 %
40 % plass	546	582	36	6,59 %

1.4 Foreldrebetaling kost pr. måned

	Pris i 2017	Pris i 2018	Endring i kr	Endring i prosent
Kost pr. måned	250	300	50	20 %

2.0 Skolefritidsordning (SFO)

2.1 Foreldrebetaling pr. måned

	Pris i 2017	Pris i 2018	Endring i kr	Endring i prosent
Pr. time	40	50	10	25 %
Over 15 timer pr. uke	2000	2200	200	10 %

2.2 Foreldrebetaling pr. måned, søskenmoderasjon 50 %

	Pris i 2017	Pris i 2018	Endring i kr	Endring i prosent
Pr. time	20	25	5	25 %
Over 15 timer pr. uke	1000	1100	100	10 %

3.0 Musikk- og kulturskolen**3.1 Skolepenger pr. år**

	Pris i 2017	Pris i 2018	Endring i kr	Endring i prosent
Individuell og lita gruppe < 5 elever	1600	1760	160	10 %
Gruppe > 5 elever	1200	1320	120	10 %

Elever over grunnskolealder betaler makspris.

3.2 Skolepenger pr. år, søskenmoderasjon (50 %)

	Pris i 2017	Pris i 2018	Endring i kr	Endring i prosent
Individuell og lita gruppe < 5 elever	800	880	80	10 %
Gruppe > 5 elever	600	660	60	10 %

Hvis du har tre eller flere søsken i kulturskolen betaler du kun for to hele plasser.

3.3 Undervisning i to disipliner

Dersom en elev har undervisning i to disipliner, får denne eleven halv pris for elevplass i den andre disiplinen.

3.3 Instrumentleie

	Pris i 2018
Årssats	300

4.0 Pleie og omsorgstjenester

4.1 Salg av middag, frokost og kveldsmat til ansatte/pårørende

	Pris i 2017	Pris i 2018	Endring i kr	Endring i prosent
Middag pårørende/gjester	135	139	4	2,96 %
Salg av middag internt	100	103	3	3,00 %
Salg av frokost/kveldsmat	41	45	4	9,76 %

4.2 Trygghetsalarm pr. mnd.

	Pris i 2017	Pris i 2018	Endring i kr	Endring i prosent
Leie av trygghetsalarm	300	300	0	0 %

4.3 Korttidsopphold

	Pris i 2017	Pris i 2018	Endring i kr	Endring i prosent
Korttidsopphold pr. døgn	155	*		

* Satsene reguleres sentralt fra departementet og gjelder fra 01.01.2018

4.4 Hjemmehjelp pr. mnd.

	Pris i 2017	Pris i 2018	Endring i kr	Endring i prosent
Husstandens netto inntekt, inntil 2 G*	200	*		
Husstandens netto inntekt, 2 G - 3 G	640	660	20	3,12 %
Husstandens netto inntekt, 3 G - 4 G	960	990	30	3,12 %
Husstandens netto inntekt, 4 G - 5 G	1600	1650	50	3,12 %
Husstandens netto inntekt, 5 G - 6 G	1920	1980	60	3,12 %

* Satsene reguleres sentralt fra departementet og gjelder fra 01.01.2018

4.5 Leie av boliger pr. mnd.

	Pris i 2017	Pris i 2018	Endring i kr	Endring i prosent
Hybler i sykehjem. Gryllefjord	1800	1950	150	8,33 %
Omsorgsbolig i sykehjemmet, Gryllefjord	2200	2350	150	6,82 %
Omsorgsbolig i sykehjemmet, Sifjord	4300	4450	150	3,49 %

5.0 Teknisk etat

5.1 Kommunale avgifter

5.1.1 Renovasjon

	Pris i 2017	Pris i 2018	Endring i kr	Endring i prosent
Bolig pr. abb.	3619	3257	362	-10,0 %
Forretning pr. abb.	4103	3693	410	-10,0 %
Fritid 1-6 mnd.	1810	1629	181	-10,0 %

5.1.2 Feiing

	Pris i 2017	Pris i 2018	Endring i kr	Endring i prosent
Tilsyn og feiing pr. pipe pr. år	359	359	0	0 %

5.1.3 Kommunale vannverk

Abonnementsgebyrer pr år	Pris i 2017	Pris i 2018	Endring i kr	Endring i prosent
Næring stor	40000	40000	0	0 %
Næring middels	20000	20000	0	0 %
Næring liten	2500	2500	0	0 %
Bolig (og andre bygg under 300 m2)	2500	2500	0	0 %

Forbruksgebyrer	Pris i 2017	Pris i 2018	Endring i kr	Endring i prosent
Vannmåler pr. m3	8,33	8,33	0	0 %
Stipulert boligformål og fritid pr. m2/år	12,50	12,50	0	0 %

Engangsgebyr – tilknytning pr. m2	Pris i 2017	Pris i 2018	Endring i kr	Endring i prosent
0 - 300 (betaler fullt gebyr)	55	55	0	0 %
301 - 1500 (80 % av fullt gebyr)	44	44	0	0 %
1501 - 5000 (60 % av fullt gebyr)	33	33	0	0 %
Over 5000 (40 % av fullt gebyr)	22	22	0	0 %

5.1.4 Kommunale avløp

Abonnementsgebyrer pr år	Pris i 2017	Pris i 2018	Endring i kr	Endring i prosent
Næring stor	24000	24000	0	0 %
Næring middels	9600	9600	0	0 %
Næring liten	1560	1560	0	0 %

Bolig (og andre bygg under 300 m2)	1560	1560	0	0 %
------------------------------------	------	------	---	-----

Forbruksgebyrer	Pris i 2017	Pris i 2018	Endring i kr	Endring i prosent
Vannmåler pr. m3	5,05	5,05	0	0 %
Stipulert boligformål og fritid pr. m2/år	7,58	7,58	0	0 %

Engangsgebyr – tilknytning pr. m2	Pris i 2017	Pris i 2018	Endring i kr	Endring i prosent
0 - 300 (betaler fullt gebyr)	66	66	0	0 %
301 - 1500 (80 % av fullt gebyr)	53	53	0	0 %
1501 - 5000 (60 % av fullt gebyr)	40	40	0	0 %
Over 5000 (40 % av fullt gebyr)	26	26	0	0 %
Slamtømming/slamavskiller < 4 m3 Bolig	1038	1038	0	0 %
Slamtømming/slamavskiller < 4 m3 Fritid	520	520	0	0 %
Slamtømming/slamavskiller > 4 m3 Bolig	1380	1380	0	0 %
Slamtømming/slamavskiller > 4 m3 Fritid	690	690	0	0 %
Slamtømming tette tanker < 4 m3 Bolig	2076	2076	0	0 %
Slamtømming tette tanker < 4 m3 Bolig	1038	1038	0	0 %
Slamtømming tette tanker > 4 m3 Bolig	2760	2760	0	0 %
Slamtømming tette tanker > 4 m3 Bolig	1380	1380	0	0 %

5.2 Tjenester utført av teknisk avdeling

	Pris i 2017	Pris i 2018	Endring i kr	Endring i prosent
Tjenester pr. arbeider	500	508	8	1,6 %
Tjenester pr. arbeider m/verktøy	600	610	10	1,6 %
Slampump/eller høytrykkspyler med 1 mann	600	610	10	1,6 %
Slampump/eller høytrykkspyler med 2 mann	1000	1016	16	1,6 %
Gravemaskin med 1 mann	1000	1016	16	1,6 %
Gravemaskin med 2 mann	1400	1422	22	1,6 %
Transport gravemaskin pr. km	10	10	0	0 %
Transport bil pr. km	5	5	0	0 %
Transport bil og tilhenger pr. km	10	10	0	0 %
Ferdigattest og midlertidig brukstillatelse	1300	1321	0	0 %
Dispensasjon fra enkeltbestemmelser i lover og forskrifter	2000	2032	32	1,6 %
Behandling av konsesjonssøknad	3000	3048	48	1,6 %
Utslippstillatelse for mindre avløpsanlegg	2500	2540	40	1,6 %
Gravetillatelser	750	762	12	1,6 %

5.3 Økning i husleie kommunale boliger/leiegårder

Husleie i kommunale boliger/leiegårder økes med konsumprisindeksen som er 1,6 %.

5.4 Plan- og byggesaksgebyrer

Plan- og byggesaksgebyrer	Pris i 2017	Pris i 2018	Endring i kr	Endring i prosent
Rammetillatelse				
Forhåndskonferanse	750	762	12	1,6 %
Andre bygg - 0-50 m2	2500	2540	40	1,6 %
Andre bygg - 51-100 m2	4500	4572	72	1,6 %
Andre bygg - 101-200 m2	6500	6604	104	1,6 %
Andre bygg - 201-400 m2	8500	8636	136	1,6 %
Pr. påbegynt 100 m2	2000	2032	32	1,6 %
Igangsettelse				
Andre bygg - 0-50 m2	2500	2540	40	1,6 %
Andre bygg - 51-100 m2	4500	4572	72	1,6 %
Andre bygg - 101-200 m2	6500	6604	104	1,6 %
Andre bygg - 201-400 m2	8500	8636	136	1,6 %
Pr. påbegynt 100 m2	2000	2032	32	1,6 %

Plan- og byggesaksgebyrer

5.4.1 Meldingssaker

For behandling av byggesaker etter pbl §20-2 og de saker etter §20-1 som ikke kan måles etter grunnflate, for eksempel en enkelt frittliggende bygning, enkelt tilbygg, forstøtningsmur, innhegning fasadeendring, riving, skilt, bygningsteknisk installasjon og terrenginngrep betales et gebyr på:

Plan- og byggesaksgebyrer	Pris i 2017	Pris i 2018	Endring i kr	Endring i prosent
Meldingssaker	551	560	9	1,6 %

Plan- og byggesaksgebyrer

5.4.2 Ulovlig byggearbeid

For behandling av søknader/meldinger som fremmes etter pålegg fra bygningsmyndighetene, eller tiltak som er igangsatt uten tillatelse, regnes dobbelt gebyr.

Plan- og byggesaksgebyrer

5.4.3 Lokal godkjenning av personer

Plan- og byggesaksgebyrer	Pris i 2017	Pris i 2018	Endring i kr	Endring i prosent
Lokal godkjenning av personer				
Godkjenning av person og funksjoner	1380	1402	22	1,6 %

Fornyning av godkjenning uten endringer	275	279	4	1,6 %
---	-----	-----	---	-------

Plan- og byggesaksgebyrer

5.4.4 Reguleringsarbeid etter PBL §§ 12-3 og 12-11

Plan- og byggesaksgebyrer Reguleringsarbeid etter PBL §§ 12-3 og 12-11	Pris i 2017	Pris i 2018	Endring i kr	Endring i prosent
Forberede reguleringsarbeid til politisk forhåndsuttalelse	3000	3048	48	1,6 %
Reguleringsendringer	4000	4064	64	1,6 %
Enkel reguleringsplan og bebyggelsesplan	7500	7620	120	1,6 %
Sammensatt reguleringsplan og bebyggelsesplan	15000	15240	240	1,6 %

Plan- og byggesaksgebyrer

5.4.5 Undersøkelsesplikt

Befaring ved tiltak som utløser undersøkelsesplikt etter lover og forskrifter: timepris 900,-

Plan- og byggesaksgebyrer

5.4.6 Kunngjøringskostnader

For reguleringsplaner og bebyggelsesplaner skal forslagsstilleren betale kunngjøringskostnadene.

Plan- og byggesaksgebyrer

5.4.7 Digitalisering av reguleringsplaner

For digitalisering av private planforslag til gjeldende SOSI-standard beregnes dette på grunnlag av anvendt timeverk med 1,2 0/00 av brutto årslønn for den enkelte arbeidstaker.

Plan og byggesaksgebyrer

5.4.8 Sakkyndig bistand

For nødvendig bruk av sakkyndig bistand etter pbl § 33-1, dekkes dette av tiltakshaver. Tiltakshaver kan selv sørge for nødvendige utredninger.

Plan og byggesaksgebyrer

5.4.9 Urimelig gebyr

Kommunen åpner ikke for vurdering av satsene.

Plan- og byggesaksgebyrer**5.4.10 Endring av regulativet**

Gebyrsatsene reguleres automatisk pr 1. januar hvert år. Kommunestyret kan gjøre endringer i regulativet ut over indeksregulering, når kommunestyret finner det nødvendig. De nye gebyrene skal kunngjøres på tilfredsstillende måte.

Plan- og byggesaksgebyrer**5.4.11 Betalingsbestemmelser**

Alle gebyrer skal betales til Torsken kommune etter regningsoppgave fra teknisk etat. Gebyr beregnes etter det regulativ og de satser som gjelder på det tidspunkt fullstendig søknad foreligger. Byggesøknader blir behandlet når kvittering for betalt byggesaksgebyr forevises teknisk etat. Merverdiavgift beregnes ikke ved innkreving av gebyrene.

5.5 Gebyr etter matrikkelloven

	01.01.2018
	Beløp i kr
1.0 Oppretting av ny matrikkelenhet/oppmåling av uteareal til seksjon	
1.1 Oppretting av grunneiendom og festegrunn	
Areal fra 0 - 250 m ²	7295
Areal fra 251 - 500 m ²	9380
Areal fra 501 - 750 m ²	11460
Areal fra 751 - 1000 m ²	13550
Areal fra 1001 - 1500 m ²	15630
Areal fra 1501 - 2000 m ²	18760
Areal fra 2001 - 2500 m ²	22925
Areal fra 2501 - 3000 m ²	25000
Areal fra 3001 - 3500 m ²	27100
Areal fra 3501 - 4000 m ²	29180
Areal fra 4001 - 4500 m ²	31260
Areal fra 4501 - 5000 m ²	33345
Areal fra 5001 - 7500 m ²	35430
Areal fra 7501 - 10000 m ²	37510
Areal fra 10001 - 20000 m ²	39600
Areal fra 20001 - 50000 m ²	41680
Areal fra 50001 - 100000 m ²	46890
Areal > 100.000 m ² : som for areal = 100.000 m ² + evt. anvendt tid iht timesats i samsvar med regulativets punkt 1.7.	
Punktfeste, når det <u>ikke</u> er nødvendig med markarbeid	2605
Punktfeste, når det er nødvendig med markarbeid	5210
1.2 Oppretting av anleggseiendom	
Volum fra 0 - 2000 m ³	13550
Volum fra 2001 m ³ - økning pr. påbegynt 1000 m ³	1300

1.3 Større sammenhengende arealer til landbruksformål mv	
For større sammenhengende arealer til landbruks-, allmenn fritids- og andre allmenntilrette formål, betales gebyr etter medgått tid. Timesats: jfr. pkt. 1.7. Hva som regnes som landbruksformål, allment fritidsformål og allmenntilrette formål vurderes av kommunen i hvert konkret tilfelle.	
1.4 Oppretting av matrikkelenhet uten fullført oppmålingsforretning	3650
I tillegg kommer gebyr for oppmålingsforretning etter pkt. 1.1 eller 1.2	
1.5 Oppmåling av uteareal på eierseksjon	
Gebyr for oppmåling av uteareal pr. eierseksjon, jfr. pkt. 1.1:	
1.6 Matrikulering av eksisterende umatrikulert grunn	
Areal fra 0 - 5.000 m ² og punktfester	3650
Areal fra 5001 - 10.000 m ²	4690
Areal > 10.000 m ²	5730
1.7 Registrering av jordsameie	
Gebyr, registrering av eksisterende jordsameie faktureres etter medgått tid. Timepris settes til kr.:	940
2.0 Grensejustering/arealoverføring	
2.1 Grensejustering, -grunneiendom, festegrund, jordsameie	7295
2.2 Grensejustering, -anleggseiendom	7295
2.3 Arealoverføring, -grunneiendom, festegrund, jordsameie	
Det vises til gebyrregulativet pkt. 1.1, men med et tillegg i prisen på 25 %	
2.4 Volumoverføring, -anleggseiendom	
Det vises til gebyrregulativet pkt. 1.2, men med et tillegg i prisen på 25 %	
3.0 Klarlegging av eksisterende grense/klarlegging av rettigheter	
3.1 Grense, -stadfestet ved kart- eller oppmålingsforretning, inntil 2 pkt.:	1820
For overskytende grensepunkter, pr. punkt	1300
3.2 Grense, -ikke stadfestet ved kart- eller oppm.forretning, inntil 2 pkt.:	3650
For overskytende grensepunkter, pr. punkt:	2605
3.3 Klarlegging rettigheter, betales etter medgått tid, -timesats: jfr. pkt.1.7.	
4.0 Private grenseavtaler	
4.1 Gebyr vedr. private grenseavtaler betales etter medgått tid, jfr. pkt. 1.7.	
5.0 Avbrudd/endring vedr. oppmålingsforretning eller matrikulering	
5.1 Gebyr for utført arbeid når saken blir trukket før den er fullført, må avvises, ikke lar seg matrikkelføre på grunn av endrede hjemmelsforhold eller av andre grunner ikke kan fullføres, settes til 1/3 av gebyrene etter punktene 1.1 – 3.2	
5.2 Forandringer i grunnlaget for matrikkelføring av saken	
Gjør rekvirenten forandringer i grunnlaget under saksgangen for matrikkelføring av saken, kan gebyret likevel opprettholdes med mindre endringene medfører økning i areal eller volum, - eller økning i antall grensepunkter ved klarlegging av grense.	

6.0 Gebyr for matrikkelbrev	
6.1 Utsteding av matrikkelbrev i forb. med arbeid etter matrikkelloven	
Matrikkelbrev inntil 10 sider:	175
Matrikkelbrev over 10 sider:	350
Endring i satsene gjennomgås og evt. reguleres av Kartverket.	
7.0 Betalingsbestemmelser	
7.1 Urimelig gebyr	
Dersom gebyret åpenbart er urimelig i forhold til de hovedprinsippene som er lagt til grunn for gebyrregulativet (selvkost, gjennomsnittsprising mv), og det arbeidet og de kostnadene kommunen har hatt, kan administrasjonssjefen eller den han/hun har gitt fullmakt, av eget tiltak fastsette et passende gebyr. Fullmakthaver kan under samme de forutsetninger og med bakgrunn i grunnlagt søknad fra den som har fått krav om betaling av gebyr, fastsette et redusert gebyr.	
7.2 Betalingstidspunkt, diverse betalingsbestemmelser	
Gebyret kreves inn etterskuddsvis når oversikt over de totale kostnadene foreligger. Kommunen kan i særlige tilfeller og etter egne vurderinger kreve inn gebyret forskuddsvis. Gebyrene betales til Torsken kommune etter regningsoppgave fra landmåler. Betalingen skjer etter det regulativ og de satser som gjelder på rekvisisjonstidspunktet, dvs. den dato kommunen mottar en fullstendig rekvisisjon herunder også nødvendige fullmakter og eventuelt avtalte vedlegg. Gebyrkravet rettes som hovedregel mot rekviert dersom ikke annet er avtalt skriftlig. Eventuelle tinglysingsgebyr, dokumentavgifter og utgifter til merkemateriell vil komme i tillegg til gebyrene etter matrikkelloven.	
8.0 Indeksregulering	
Med unntak for pkt. 6.1 der satsene bestemmes av Kartverket, reguleres gebyrregulativet hvert år i samsvar med Kartverkets indeks for kart- og oppmålingsarbeider. Indekstallet for juli måned legges til grunn for reguleringen. De regulerte prisene gjøres gjeldende fra 1. januar påfølgende år.	

6.0 Andre gebyrer og leiepriser

6.1 Ambulerende skjenkebevilgning

	Pris i 2017	Pris i 2018	Endring i kr	Endring i prosent
Lukket arrangement (privat arrangement)	350	350	0	0 %
Åpent arrangement (lag og foreninger)	500	500	0	0 %
Åpent arrangement (hvor arr. ikke står i enhetsregisteret)	2000	2000	0	0 %
Salgsbevilling	1570	1570	0	0 %
Skjenkebevilling	4900	4900	0	0 %

Kunnskapsprøve	458	458	0	0 %
----------------	-----	-----	---	-----

Per avlagte prøve betaler man kr 58.

6.2 Kopieringsavgift

	Pris i 2018
Sort/hvit, A4-format	2
Farge, A4-format	5
Sort/hvit, 2 sidig, A4-format	3
Farge, 2 sidig, A4-format	6
Sort/hvit, A3-format	4
Farge, A3-format	9
Sort/hvit, 2 sidig, A3-format	5
Farge, 3 sidig, A4-format	10

Lag og foreninger betaler ikke for kopiering.

6.3 Leie av lokaler

	Pris i 2017	Pris i 2018	Endring i kr	Endring i prosent
Leie av kommunestyresal kommunehuset	1500	1500	0	0 %

Ved leie av lokaler må lokalene vaskes etter bruk. Dersom dette ikke blir gjennomført vil utgiftene ved vask av lokalene bli sendt til den som har leid lokalene.

Torsken kommune
Rådmannen

Uttalelse til formannskapetets forslag til budsjett for 2018- planperioden 2018-2019.

Hovedtillitsvalgt i Utdanningsforbundet har følgende innspill til formannskapetets budsjett 2018:

Det oppleves som problematisk når det innføres kjøpestopp og kutt i vikar stadig tidligere i skolebarnehageåret. Det viktig at det settes av midler i budsjettet slik at pedagogisk personell i barnehage og skole får mulighet til å delta på kurs og etter- og videreutdanning. De ansatte i oppvekstsektoren opplever at det ved sykemeldinger og annet fravær ikke settes inn vikar og klasser slås sammen. Dette er en uholdbar situasjon da tilbudet til elevene og barna i barnehagen blir redusert og de ansatte får en ekstra arbeidsbelastning. Det må settes inn vikar ved behov og det må budsjetteres med overtidsgodtgjøring i henhold til avtaleverket.

Utdanningsforbundet ser ikke at det er mulig å kutte mer ut fra et allerede stramt budsjett og er bekymret for at kutt innen oppvekst vil gå ut over kvaliteten på tilbudet til barn og unge.

Utdanningsforbundet forutsetter at Opplæringsloven og Barnehagelovens følges og at det er lagt til grunn et rammetimetall der det blir tatt høyde for tilstrekkelig delingstimer i basisfagene der flere årskull er sammen, slik at det blir mulig å styrke begynneropplæring og deling i engelsk, norsk og matematikk.

Videre må det tas høyde for at det kan komme til nye barn i barnehage eller elever i skolen med spesielle behov som vil kreve ekstra ressurser.

Elevene skal i henhold til læreplanen(K06) delta på leirskole i løpet av skoleløpet. Tiltaket er kuttet i årets budsjettforslag. Kutt i elevenes leirskoletilbud vil gjøre at våre elever ikke får den erfaringen det er å få delta på leirskole.

Med hilsen
Eva Pettersen
Utdanningsforbundet Torsken
HTV